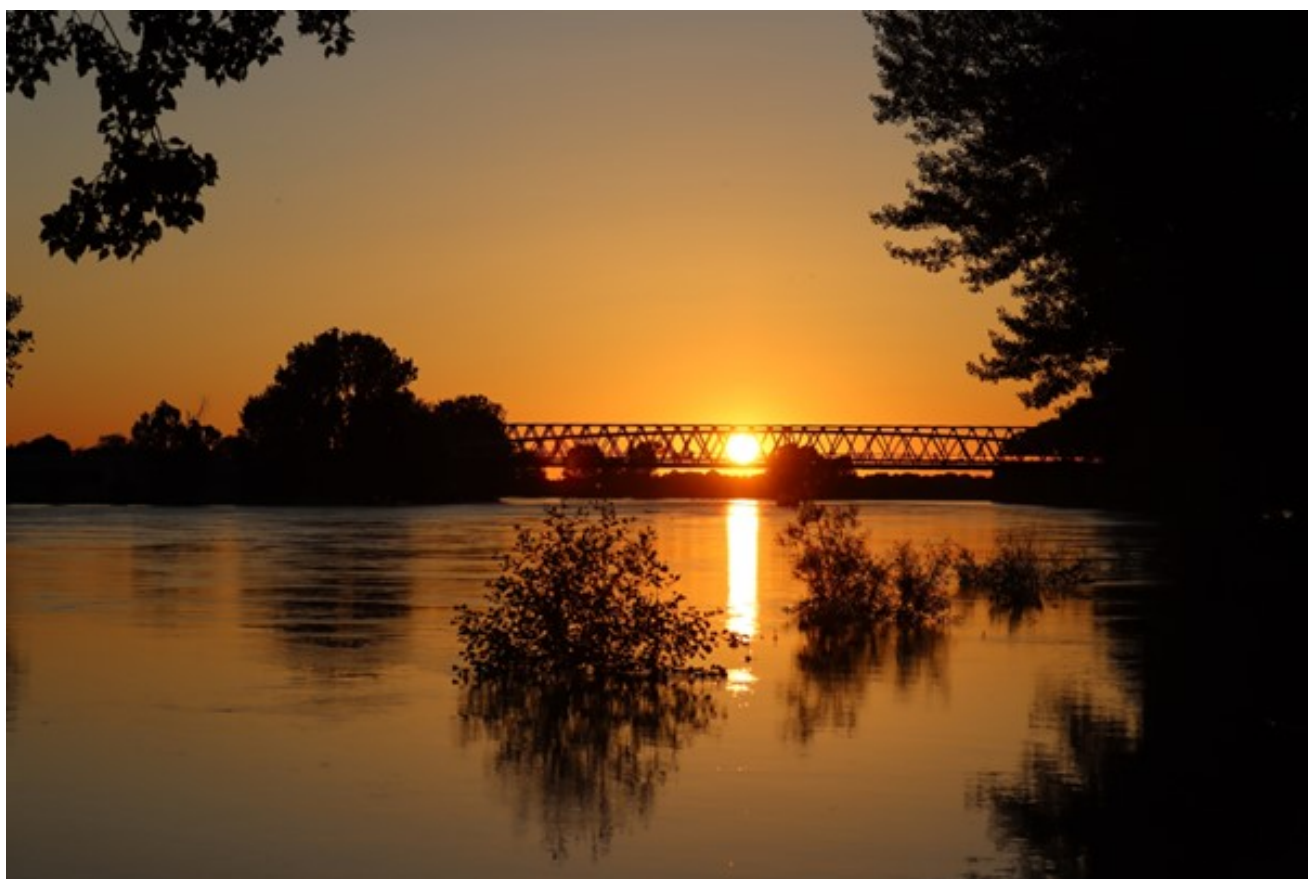

JAARSTUKKEN 2024

Versie raad 12 juni 2025

GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR JAARSTUKKEN 2024

Inhoudsopgave

ALGEMEEN	5
1.1. Voorwoord	6
1.2. Leeswijzer	7
1.3. Financieel overzicht.....	8
1.4. Afkortingen	10
 JAARSTUKKEN	 11
 2.1. Jaarverslag.....	 12
Programmaverantwoording.....	13
2.1.1. Programma Sociale leefomgeving	14
2.1.2. Programma Sociaal Domein	16
2.1.3. Programma Fysieke leefomgeving.....	18
2.1.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	20
2.1.5. Programma Bestuur en organisatie	23
2.1.6. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen	25
2.1.7. Overzicht van de kosten van overhead.....	27
2.1.8. Bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting	28
2.1.9. Bedrag voor onvoorzien	29
Paragrafen.....	30
2.1.10. Paragraaf Lokale heffingen	31
2.1.11. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
2.1.12. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	41
2.1.13. Paragraaf Financiering	45
2.1.14. Paragraaf Bedrijfsvoering.....	49
2.1.15. Paragraaf Verbonden partijen	52
2.1.16. Paragraaf Grondbeleid	55
2.1.17. Paragraaf Informatieveiligheid	57
2.1.18. Paragraaf Wet open overheid	58
 2.2. Jaarrekening	 59
Balans en overzicht van baten en lasten	60
2.2.1. Balans.....	61
2.2.2. Overzicht van baten en lasten.....	63
Toelichting.....	66
2.2.3. Grondslagen.....	67
2.2.4. Toelichting op de balans	68
2.2.5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	78
Overig	93
2.2.6. Single information Single audit (SiSa).....	94
2.2.7. Overzicht van baten en lasten per taakveld	95
Rechtmatigheidsverantwoording.....	98
2.2.8. Rechtmatigheidsverantwoording.....	99
 FASTSTELLINGSBESLUIT.....	 101
3.1. Vaststellingsbesluit	102

BIJLAGEN	103
Bijlage 1 Restant kredieten	104
Bijlage 2 Beleidsindicatoren	106
Bijlage 3 Uitkeringen gemeentefonds	114
Bijlage 4 Risico's	116
Bijlage 5 Verbonden partijen	119
Bijlage 6 Balans (uitgebreid)	132
Bijlage 7 Grondslagen (uitgebreid)	137
Bijlage 8 SiSa-tabel	141
Bijlage 9 Verdeling taakvelden over programma's	163
Bijlage 10 Begrippenlijst	165
Bijlage 11 Controleverklaring	169

ALGEMEEN

1.1. Voorwoord

Voor u liggen het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de gemeente Mook en Middelaar. Deze jaarstukken zijn voor de raad het instrument voor de controle op de uitvoering van het voorgenomen beleid en voor het college het instrument om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. De jaarrekening volgt om die reden het stramien van de Programmabegroting 2024.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en de jaarrekening (balans en exploitatieoverzichten).

In het jaarverslag geven we aan in hoeverre we er in geslaagd zijn de in de begroting 2024 geformuleerde doelstellingen te behalen. Naast de reguliere wettelijke taken besteedden wij in 2024 onder meer tijd aan de implementatie van de nieuwe Omgevingswet en heeft er een burgemeesterswissel plaatsgevonden.

Na het overhevelen van benodigde budgetten voor 2025 sluit het jaar 2024 af met een netto voordelig rekeningresultaat van € 278k. Dit voordeel is met name het gevolg van een hogere uitkering uit het gemeentefonds in december 2024. Het netto rekeningresultaat is € 273k voordeliger dan het geraamde saldo van € 5k volgens de primitieve begroting. De bestemming van het netto resultaat van € 278k is nader toegelicht in het raadsvoorstel dat bij deze Jaarstukken 2024 hoort.

Het college bedankt iedereen die aan de totstandkoming van dit jaarverslag en deze jaarrekening heeft meegewerkt.

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,

De burgemeester,

drs. W. Mariman

I.M. van Dijk

1.2. Leeswijzer

Algemeen

Hoofdstuk 1 Algemeen bevat onder andere de financiële samenvatting. Door het lezen van hoofdstuk 1 (met name onderdeel 1.3) kunt u al beeld krijgen over de financiële stand van zaken over 2024.

Hoofdstuk 2 Jaarstukken bevat het jaarverslag (programma's en paragrafen) en de jaarrekening (balans en exploitatie). Deze onderdelen zijn verplicht en zijn conform de wettelijke voorschriften van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nader uitgewerkt. Met name het jaarverslag is interessant als u meer wilt lezen over het voorgenomen beleid en de realisatie daarvan. De jaarrekening bevat vooral verplichte cijfermatige tabellen. Voor de leesbaarheid zijn eventuele detailoverzichten naar de bijlagen verplaatst.

Hoofdstuk 3 Vaststellingsbesluit geeft alleen weer dat het document 'Jaarstukken 2024' is vastgesteld. In de definitieve versie (na het verwerken van eventuele errata en na besluitvorming) worden hier ook de relevante handtekeningen geplaatst.

Hoofdstuk 4 Bijlagen bevatten gedetailleerde overzichten die omwille van de leesbaarheid niet zijn vermeld in hoofdstuk 2. Enkele bijlagen maken wel specifiek onderdeel uit van de door de accountant te controleren jaarrekening. Dit is bij de desbetreffende bijlagen (6 t/m 9) vermeld.

Wijzigingen

In hoofdstuk 1 (Algemeen) is een nieuw onderdeel toegevoegd: 'jaarstukken in één oogopslag'. Hierdoor heeft u snel een beeld van de stand van zaken met betrekking tot de Jaarstukken 2024. Alle overige hoofdstukken zijn niet gewijzigd. De Jaarstukken 2024 volgt de structuur van de Programmabegroting 2024.

Bedragen

Weergave bedragen

Als uitgangspunt worden alle lasten positief (debet) weergegeven en alle baten negatief (credit). Soms wordt er een letter V of N toegevoegd, waarbij V staat voor Voordelig (baten) en N staat voor Nadelig (lasten).

Afrondingsverschillen

Omdat de 'Jaarstukken 2024' automatisch in duizenden euro's (x € 1.000) worden opgesteld, kan het voorkomen dat in de tellingen rekenkundige afrondingsverschillen ontstaan.

Voorbeeld € 1.700 + € 600 = € 2.300. In duizendtallen wordt het dan: 2 + 1 = 2 (en dus geen 3).

1.3. Financieel overzicht

Financieel saldo

Het jaar 2024 sluit met een positief rekeningsaldo van € 467k. Dit is exclusief de nagekomen voorgestelde budgetoverhevelingen en reserveringen (zie hiervoor het raadsvoorstel). In 2022 en 2023 zijn resultaten gerealiseerd van respectievelijk € 1.746k en € 1.147k voordelig.

In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van het rekeningresultaat 2024 aan de hand van de bestuursrapportages en overige raadsbesluiten weergegeven.

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling rekeningresultaat 2024	Resultaat baten en lasten	Mutaties reserves	Resultaat jaarrekening
Primitieve begroting 2024	126 N	281 V	155 V
1e Begrotingswijziging (dekkingsplan)	150 N	0 N	150 N
Saldo begroting	276 N	281 V	5 V
Budgetoverhevelingen vanuit 2023 naar 2024	436 N	436 V	0 N
Zomerrapportage 2024 (1e hj)	160 V	5 N	156 V
Eindejaarsrapportage 2024 (2e hj)	876 V	1.540 N	665 N
Overige tussentijdse begrotingswijzigingen	423 N	423 V	0 N
Subtotaal	99 N	406 N	504 N
Effecten bij het opmaken van de jaarrekening 2024	996 V	25 N	971 V
Resultaat jaarstukken 2024	897 V	431 N	467 V

Netto resultaat

bedragen x € 1.000

Bruto resultaat Jaarstukken 2024	467 V
Af: Budgetoverhevelingen naar 2025 (zie raadsvoorstel)	189 V
Netto resultaat Jaarstukken 2024	278 V

De bestemming van het netto rekeningresultaat is vermeld in het raadsvoorstel dat bij deze Jaarstukken 2024 hoort. De gemeenteraad bepaalt de uiteindelijke bestemming.

Verschillenanalyse op hoofdlijnen

bedragen x € 1.000

Bruto resultaat Jaarstukken 2024	467 V
Af: Reeds geraamd resultaat 2024 (begroting na bijstellingen)	504 N
Te verklaren verschil voor budgetoverhevelingen	971 V
Af: Budgetoverhevelingen (zie raadsvoorstel)	189 V
Te verklaren verschil na budgetoverhevelingen	782 V

Analyse verschillen

Meer ontvangen uitkering gemeentefonds (realisatie op basis van decembercircularisatie 2024 ten opzichte van raming op basis van septembercircularisatie 2024), inclusief afwikkelingen twee voorgaande jaren	298 V
Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren (met name SiSa en afwikkeling transitoria)	144 V
Meer ontvangen exploitatiebijdragen derden	119 V
Onderuitputting budgetten Jeugd (met name jeugdbehandeling)	113 V

Meer ontvangen leges omgevingsvergunningen	96 V
Overig verschillen, per saldo	12 V
Verklaard verschil	782 V

Met name de onderuitputtingen kunnen structureel zijn. Omdat deze budgetten in de Programmabegroting 2025 al neerwaarts zijn bijgesteld, beschouwen de we verschillen voor 2024 als incidenteel van aard. Naar aanleiding van deze voordelen, worden de budgetten niet nogmaals afgeraamd. De ontvangen baten uit het gemeentefonds zijn afhankelijk van hetgeen in de decembercirculaire wordt vermeld. Voor een nadere en meer gedetailleerde toelichting van het resultaat wordt verwezen naar de onderdelen 2.2.2. en 2.2.5. van deze jaarstukken.

Restant kredieten

Kredieten zijn in enig jaar óf nog lopend óf afgerond. Hieronder treft u een samenvatting aan van de restant kredieten, waarvan een deel is of wordt afgesloten en een deel worden overgeheveld naar 2025. Een uitgebreid detailoverzicht vindt u terug in 'Bijlage 1 Restant kredieten' van deze Jaarstukken 2024.

bedragen x € 1.000

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2024	Kredieten 2024	Realisatie in 2024	Restant krediet per 31-12-2024	Over naar 2025
Restant kredieten over te hevelen naar 2025	8.696	1.745	552	9.889	9.852
Restant kredieten reeds afgesloten bij de Eindejaarsrapportage 2024	535	0	48	487	0
Restant kredieten af te sluiten bij Jaarstukken 2024	10	0	11	0	0
Totaal	9.241	1.745	610	10.376	9.852

Vanuit de Jaarstukken 2023 was besloten om € 9.241k over te hevelen naar 2024. Dit zijn de restant kredieten per 1 januari 2024. Deze restantkredieten van vorig jaar worden aangevuld met kredieten van 2024 en worden óf afgewikkeld in 2024 óf overgeheveld naar 2025.

Bij de Eindejaarsrapportage 2024 is reeds vastgelegd dat een deel van de kredieten beëindigd wordt, in totaliteit voor € 487k.

Verder wordt bij de Jaarstukken 2024 voorgesteld om € 9.852k over te hevelen naar 2025. Dit is inclusief € 1.745k aan nieuwe kredieten (minus bijdragen derden) in 2024. Er is in 2025 iets minder nodig dan aan restant kredieten beschikbaar is.

1.4. Afkortingen

Afkorting	Voluit
ABC	
ARN	Afvalverwerking Regio Nijmegen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004
BCF	Btw-compensatiefonds
BGO	Budgetoverheveling
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DEF	
Fido	Financiering Decentrale Overheden
GHI	
GFT	Groente-, Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
iRvN	ICT Rijk van Nijmegen
JKL	
MNO	
MARN	Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (regio Rijk van Nijmegen)
MJOP	MeerJaren OnderhoudsPlan
mln	miljoen
n.a.v.	naar aanleiding van
n.v.t.	niet van toepassing
o.a.	onder andere
Ozb	Onroerende zaakbelasting(en)
PQRS	
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
RUD (LN)	Regionale UitvoeringsDienst (Limburg Noord)
SiSa	Single information Single audit
SKB	Schatkistbankieren
TUV	
UG	Uitkeringen Gemeentefonds
UPW	Uitkering Participatiewet
VBR	Vrij Besteedbare Reserve
Vpb	Vennootschapsbelasting
WXYZ	
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw / Wet sociale werkvoorziening
Woz	(Wet) waardering onroerende zaken

JAARSTUKKEN

2.1. Jaarverslag

Programmaverantwoording

Wettelijk kader

Art. 24, lid 2, letter a en art. 25 BBV.

Toelichting

In de volgende hoofdstukken treft u de verantwoording per programma aan.

Per programma wordt beschreven wat we wilden bereiken en wat we daarvoor gedaan hebben. Wat we wilden bereiken is overgenomen vanuit de Programmabegroting 2024. Aan de hand van een stoplichtmodel met tekstuele toelichting, geven we aan in hoeverre we onze doelstellingen bereikt hebben. Voor wat het heeft gekost, verwijzen wij u naar de financiële toelichting zoals is vermeld in de jaarrekening bij de onderdelen 2.2.2 en 2.2.5.

De verantwoording is voor de volgende programma's vermeld:

- Programma Sociale leefomgeving (P1);
- Programma Sociaal Domein (P2);
- Programma Fysieke leefomgeving (P3);
- Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid (P4);
- Programma Bestuur en organisatie (P5).

Aanvullend op de programmaverantwoordingen zijn de verantwoordingen vermeld van de algemene dekkingsmiddelen (programma-ongebonden baten), de kosten van overhead, het bedrag voor de heffing van de Vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

2.1.1. Programma Sociale leefomgeving

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

De sociale leefbaarheid in onze kernen moet de komende bestuursperiode op zijn minst op het huidige niveau blijven en waar mogelijk versterkt worden. We hebben het dan over onderwerpen als welzijn, volksgezondheid, onderwijs, sport, cultuur, verenigingen, openbare orde en veiligheid.

Voor sport, jeugd en verenigingen zetten we als gemeente waar mogelijk in op ondersteuning en wijzen we inwoners actief op mogelijkheden. Hierbij vinden we het belangrijk om onze inwoners zoveel mogelijk aan het bewegen te houden en te krijgen. Met preventie helpen we inwoners om problemen te voorkomen of te verkleinen. Tenslotte werken we aan het vergroten van (het gevoel van) veiligheid van door, samen met interne en externe partners, uitvoering te geven aan het integraal veiligheidsbeleid.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Thema veiligheid	
Het actualiseren van het Integraal Veiligheidsbeleid liep begin 2024 vertraging op door personele wisselingen. Die achterstand hebben we ingehaald. In maart 2025 is het vernieuwde veiligheidsbeleid aan de raad gepresenteerd. Eind 2024 zijn we met hulp van versterkingsgelden van het RIEC gestart met een project om inwoners, jeugd, ondernemers en medewerkers bewuster te maken van ondermijnende criminaliteit. Hiermee hebben we onze aanpak van ondermijning verder geprofessionaliseerd en sluiten we aan bij de Limburgse Norm Weerbare Overheid. Daarnaast hebben we een crisisoefening gehouden om onze crisisorganisatie goed voor te bereiden op noodsituaties. We zijn actief blijven reageren op situaties die de openbare orde verstoren. Dit doen we met een schriftelijke reactie, een bezoek van de boa, een integrale controle of door handhavend op te treden.	
Verenigingen en organisaties (financieel) ondersteunen	
In 2024 hebben we verschillende verenigingen en stichtingen ondersteund met subsidie. Daarmee kunnen zij hun maatschappelijke activiteiten blijven uitvoeren. Het volledige overzicht staat in het Subsidieplan 2024.	
MOVE en Sport- en Beweegakkoord	
In 2024 hebben we uitvoering gegeven aan MOVE, het programma dat inzet op sport, bewegen en cultuur. Ook binnen het Sport- en Beweegakkoord zijn vervolgstappen gezet. Zo is er een regionaal plan van aanpak opgesteld voor het thema 'Sociaal veilige sport'. Verder hebben we het team van combinatiefunctionarissen uitgebreid met een beweegcoach voor volwassenen.	
Integraal plan van aanpak preventieve gezondheid	
Het integraal preventieplan (GALA-plan) vormde de basis voor de verbinding tussen sport, gezondheid en preventie. In 2024 hebben we bijna alle activiteiten uit het plan uitgevoerd en het volledige GALA-budget besteed. We werkten aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden, het bevorderen van een gezonde leefomgeving, het versterken van de sociale basis, een gezonde leefstijl, mentale weerbaarheid en vitaal ouder worden. Daarnaast zijn we gestart met ketenaanpakken zoals Kind naar Gezond Gewicht en Valpreventie. Hierbij liepen we tegen enkele knelpunten aan, zoals de financiering vanuit het Rijk. Toch zijn op een aantal onderdelen goede stappen gezet, zoals een sterkere samenwerking binnen de IZA-regio en de eerste aanzetten voor de ketenaanpakken.	
Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden	
Geen bijzonderheden.	

Inzicht creëren in de huisvestingsopgaven voor het onderwijs	
Samen met de gemeenten Bergen en Gennep werken we aan een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHPO). Door vertraging wordt dit plan in 2025 opgeleverd.	
Bibliotheekwerk	
De inwerkingtreding van de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is uitgesteld tot minimaal 2026. Omdat de inhoudelijke, juridische en financiële kaders nog niet bekend zijn, konden we nog geen raadsvoorstel voorleggen over de invulling van het bibliotheekwerk in onze gemeente. Wel hebben we hierop geanticipeerd door in overleg te treden met diverse organisaties zoals bibliotheekorganisaties, schoolbesturen, provinciale ondersteuningsinstellingen en omliggende gemeenten. We hebben onze zienswijze ten aanzien van het wetsontwerp kenbaar gemaakt door deel te nemen aan de internetconsultatie en de VNG-uitvoeringstoets.	

Wat heeft het gekost?

Voor de financiële cijfers verwijzen wij u naar onderdeel '2.2.2 Overzicht van baten en lasten' als subonderdeel van '2.2. Jaarrekening'.

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde lasten (€ 8.376k) zijn lager dan de geraamde lasten (€ 9.354k). Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Overige informatie

Voor de relatie met de verbonden partijen verwijzen wij u naar de 'Paragraaf Verbonden partijen' en naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen'.

Voor een overzicht van de (wettelijke) beleidsindicatoren verwijzen wij u naar 'Bijlage 2 Beleidsindicatoren'.

2.1.2. Programma Sociaal Domein

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

Binnen het programma Sociaal Domein staat centraal dat alle inwoners zich op hun eigen unieke en veilige manier kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen aan de samenleving. De ene inwoner lukt dit geheel zelfstandig, terwijl de andere inwoner een steuntje in de rug nodig heeft. We bieden een breed scala aan voorzieningen aan zodat we dat steuntje in de rug kunnen geven. Waar nodig zetten we ook zwaardere voorzieningen in. Hierover is meer te lezen in de paragrafen 'preventieve voorzieningen' en 'individuele ondersteuning'. Voor het Sociaal Domein geldt dat het cruciaal is dat de basis op orde is. Dit betekent dat we ook in 2024 blijven inzetten op preventie (en de bekendheid van onze preventieve voorzieningen) en op de samenwerking met en tussen netwerk- en ketenpartners. Met betrekking tot de opvang van statushouders en ontheemden, nemen we onze verantwoordelijkheid, passend bij de draagkracht van onze gemeenschap en de gemeentelijke organisatie.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inzetten op preventie	
Preventie blijft een speerpunt in onze gemeente. Hiermee voorkomen we dat problemen groter worden. Inwoners kunnen daardoor vaker zelfstandig verder. In 2024 hebben we opnieuw verschillende preventieve voorzieningen aangeboden die gratis of tegen een kleine bijdrage toegankelijk zijn. We hebben onder meer activiteiten gesubsidieerd met een preventieve werking, zoals Buurtgezinnen en de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd. Die laatste zorgde ervoor dat er minder indicaties nodig waren. Dat heeft geholpen om kosten voor zwaardere jeugdzorg te beperken. In het beleidsplan Financiële Zelfredzaamheid & Schuldhulpverlening 2025-2028, dat in 2024 is vastgesteld, is preventie en vroegsignalering extra benadrukt.	
Waar nodig ondersteuning bieden	
Inwoners die ons in 2024 om ondersteuning vroegen, hebben passende hulp gekregen.	
Bekendheid van voorzieningen	
We hebben inwoners actief geïnformeerd over beschikbare voorzieningen. Dat deden we via onze website, het gemeenteblad Ter Sprake en via MaasBuren. Op MaasBuren staat ook de sociale kaart, waar inwoners zelf initiatieven kunnen delen. Het aanbod voor Werk & Inkomen, Schuldhulpverlening en Minima hebben we via nieuwsbrieven verspreid onder doelgroepen en betrokken organisaties. Daarnaast zijn er campagnes geweest voor de Doe-mee regeling en de Collectieve Zorgverzekering Minima (CZM), zodat meer inwoners gebruik konden maken van beschikbare regelingen.	
Inburgering	
Van de achttien gekoppelde vergunninghouders hebben we voor elf mensen passende woonruimte gevonden. Voor zeven vergunninghouders zoeken we nog naar een oplossing. In 2024 hebben onze eigen consultants de casusregie inburgering overgenomen van de gemeente Nijmegen. De maatschappelijke begeleiding is overgedragen van Vluchtelingenhulp Mook aan VluchtelingenWerk Nederland. Deze overdrachten zijn soepel verlopen.	
Minimabeleid en Financiële zelfredzaamheid	
De gemeenteraad heeft in 2024 het beleidsplan Financiële Zelfredzaamheid & Schuldhulpverlening en Minima 2025-2028 vastgesteld. In het plan spelen preventie, vroegsignalering en ondersteuning bij financiële problemen een centrale rol.	

Voorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd Wonen	
De invoering van het woonplaatsbeginsel is opnieuw uitgesteld en wordt pas in 2026 verwacht. In 2024 hebben we samen met de regio gewerkt aan het stapsgewijs vervangen van Beschermd Wonen door ambulante vormen, zoals Beschermd Thuis. Daarnaast boden we preventieve en ondersteunende voorzieningen, zoals de Wijk GGD en themabijeenkomsten voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.	
Praktijkondersteuner GGZ Jeugd inzetten	
In 2024 zijn 87 unieke jeugdigen geholpen door de praktijkondersteuner GGZ Jeugd. In 63% van de gevallen was deze hulp voldoende en kon een indicatie voor zwaardere zorg worden voorkomen.	
Verbetering jeugdstelsel	
In november 2023 heeft de raad het regioprogramma jeugd vastgesteld. Op basis hiervan heeft het Rijk onze regio als 'robuuste regio' erkend. Alle opgaven uit het programma zijn opgepakt. Het sociaal team is uitgebreid met 24-uurs jeugdconsulentschap. Daardoor is er meer ruimte voor complexe casussen en kunnen aanmeldingen planmatiger en beter worden opgepakt. De raad is hierover in november 2024 per memo geïnformeerd. De evaluatie van het regioprogramma volgt in 2025.	

Wat heeft het gekost?

Voor de financiële cijfers verwijzen wij u naar onderdeel '2.2.2 Overzicht van baten en lasten' als subonderdeel van '2.2. Jaarrekening'.

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde lasten (€ 7.800k) zijn hoger dan de geraamde lasten (€ 7.715k). Hiermee voldoet dit programma in eerste instantie niet aan de financiële rechtmatigheid. Omdat hier sprake is van open-eindregelingen binnen het Sociaal Domein wordt deze overschrijding van de lasten op grond van artikel 13, letters c en d van de 'Financiële verordening Mook en Middelaar 2024' aangemerkt als onrechtmatig, maar acceptabel.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Overige informatie

Voor de relatie met de verbonden partijen verwijzen wij u naar de 'Paragraaf Verbonden partijen' en naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen'.

Voor een overzicht van de (wettelijke) beleidsindicatoren verwijzen wij u naar 'Bijlage 2 Beleidsindicatoren'.

2.1.3. Programma Fysieke leefomgeving

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

De leefbaarheid in de kernen staat centraal en wordt de komende periode waar mogelijk versterkt. Dat gebeurt vanuit het programma sociale leefomgeving, maar wordt tevens meegenomen in de fysieke leefomgeving. Beide zijn componenten voor het ervaren van een betere leefomgeving.

Wij bouwen woningen voor alle doelgroepen waardoor de woningnood voor onze inwoners en in de regio wordt verminderd. Daarvoor worden enkele grotere locaties ingevuld, maar ook kleinere initiatieven blijven mogelijk. Bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid zijn belangrijke thema's bij het vormgeven van de fysieke leefomgeving. Voor een optimale inrichting van de openbare ruimte moet de balans tussen alle thema's worden gevonden. Dat geldt zowel voor de bestaande situatie als voor nieuw in te richten locaties.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

(Mee)werken aan bouw- en infrastructurele projecten	
.In 2024 zijn wederom diverse infrastructurele projecten uitgevoerd. In Mook zijn de laatste puntjes van de onderhoudswerkzaamheden aan de Generaal Gavinstraat afgerond. Daarbij zijn nieuwe groenvoorzieningen aangebracht, infiltratievoorzieningen toegevoegd onder de nieuwe parkeervakken en herstelwerkzaamheden uitgevoerd in combinatie met het aanbrengen van een nieuwe asfaltdeklaag. In Plasmolen is de herinrichting van de N271 (Rijksweg) opgeleverd, waarbij de nieuwe pleisterplaats met informatievoorzieningen en parkeerplaatsen is gerealiseerd. Daarmee heeft Plasmolen een nieuwe entree gekregen. Ondertussen zijn gedurende 2024 ook de voorbereidende werkzaamheden opgepakt voor de aanpak van de Kerkstraat in Mook en het plein in Plasmolen. Op de Bisselt is in lijn met het onderhoudsplan onverharde wegen op verschillende wegen een inhaalslag gemaakt om onder andere kuilvorming en wateroverlast tegen te gaan.	
Realiseren van (betaalbare) woningen	
Veel voorbereidende werkzaamheden hebben plaatsgevonden. Begin 2025 wordt gestart met de bouw van 50 sociale huurwoningen en 30 betaalbare huurwoningen bij de Maastuin. Desondanks blijft de druk op goedkope, betaalbare woningen in de gemeente groot en is het aandeel betaalbare woningen in de bestaande woningvoorraad vrij gering.	
Invoeren Omgevingswet	
Op een enkele verordening na, zijn alle verordeningen in 2024 aangepast aan de Omgevingswet. We hebben hiermee de basis gelegd voor uitvoering van de wet.	
Opstellen omgevingsvisie	
De omgevingsvisie is in 2024 voorbereid. Op 12 maart 2025 is deze aan de raad vastgesteld.	
Molenhoek Zuid / Maastuin	
Eind 2024 is gestart met het bouwrijp maken van het gebied. De eerste fase van de bouw is gestart in maart 2025.	
Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid	
Bij de planvoorbereiding voor het plein in Plasmolen zijn in de schetsontwerpen al denkrichtingen meegenomen voor onderhoud van de Witteweg. Bij de Eindejaarsrapportage 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld om met de verdere voorbereidingen en uitvoering aan de slag te gaan. Met ProRail en een aannemer is er afstemming over het project 'Opwaarderen Maaslijn'. Deze partijen zijn verantwoordelijk voor het project.	

Tijdens de raadsvergadering van maart 2024 heeft behandeling van het Vervolg Verkeersonderzoek A73-Groesbeek plaatsgevonden. Daarbij is de conclusie getrokken dat voor het realiseren van een oplossing financiële hulp uit de regio nodig is, maar dat deze momenteel niet geboden wordt. Wel is het college verzocht met het oog op leefbaarheid en verkeersveiligheid aanvullende maatregelen te treffen op de Groesbeekseweg, Ringbaan en Heumensebaan. In navolging op dit raadsbesluit is gestart met de voorbereiding voor de aanvullende maatregelen ten behoeve van de leefbaarheid op de bestaande routes A73 – Groesbeek.

Openbare ruimte op orde houden

In 2024 is het onderhoud van de openbare ruimte uitgevoerd. Er is een nieuw Wegenbeheerplan opgesteld, dat door de raad is vastgesteld.

Het verzorgen van toezicht en handhaving

De werkzaamheden zijn conform het Uitvoeringsprogramma (UP2024) uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Voor de financiële cijfers verwijzen wij u naar onderdeel '2.2.2 Overzicht van baten en lasten' als subonderdeel van '2.2. Jaarrekening'.

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde lasten (€ 3.243k) zijn lager dan de geraamde lasten (€ 3.354k). Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Overige informatie

Voor de relatie met de verbonden partijen verwijzen wij u naar de 'Paragraaf Verbonden partijen' en naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen'.

Voor een overzicht van de (wettelijke) beleidsindicatoren verwijzen wij u naar 'Bijlage 2 Beleidsindicatoren'.

2.1.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

Toerisme

In Mook en Middelaar is er met haar unieke ligging, geschiedenis, natuurschoon en kunstenaarskolonie op het gebied van recreatie en toerisme, altijd iets te beleven. Wij willen ons inzetten voor een verdere ontwikkeling van deze sector. Dit in samenwerking met de regio, inwoners, onze eigen ondernemers en gebruikers. Door bezoekers van buiten de gemeente aan te trekken ontstaat een breder (financieel) draagvlak voor diverse voorzieningen. Hierdoor wordt het voorzieningenaanbod voor de eigen inwoners ook sterk vergroot. Initiatieven voor kunst en cultuur worden waar mogelijk ondersteund.

Duurzaamheid en natuur

De gemeente Mook en Middelaar moet in 2050 een klimaatneutrale gemeente zijn. Daar wordt eind 2023 nog beleid op vastgesteld. We zullen gaan werken met de thema's elektriciteit, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Voor 2024 ligt de focus daarom op de maatregelen die uitgevoerd moeten worden om uiteindelijk een klimaatneutrale gemeente te worden. Het thema openbaar groen wordt hier ingevoegd.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Toerisme	
Sinds de start van dit college wordt gewerkt aan het naar een hoger niveau tillen van het toerisme in onze gemeente. Het jaar 2024 heeft hiervan in het teken gestaan. De samenwerking met de ondernemers is versterkt, er is gewerkt aan toeristische bewegwijzering, watertappunten en meer informatie waar het gaat over wat er in deze gemeente allemaal te vinden is. Ook is er gewerkt aan de kunst- en erfgoedvisie. Hieronder vindt u enkele van deze onderwerpen nader beschreven.	
<i>Intensiveren samenwerking gemeente en ondernemers</i>	
De samenwerking met toeristische ondernemers is in 2024 verder versterkt. Visit Mookerheide groeide naar ruim 30 leden. Ook is de samenwerking met de Industriële Kring Noord-Limburg uitgebreid. De gemeente is laagdrempeliger en beter bereikbaar geworden voor ondernemers.	
<i>Plan Plasmolen</i>	
In 2024 is de herinrichting van het plein in Plasmolen verder voorbereid voor aanbesteding. Begin 2025 is gestart met de uitvoering.	
<i>Realiseren Toeristisch Overstap Punt (TOP)</i>	
Van de onderzochte locaties is het plein in Plasmolen gekozen als locatie voor een Toeristisch Overstap Punt. Het bijbehorende kunstwerk wordt daar geplaatst. De uitvoering is verschoven naar 2025.	
<i>Kunst en cultuur ondersteunen</i>	
In 2024 hebben we gewerkt aan de Kunst- en Erfgoedvisie die op 12 maart 2025 door de raad is vastgesteld. Begin 2024 is de Erfgoedverordening vastgesteld. Het pand Maasstaete 1-28 is aangewezen als gemeentelijk monument. De herdenking van 450 jaar Slag op de Mookerheide was succesvol. In samenwerking met de gemeente Gennep is een Kerkenvisie opgesteld. Lokale kunst- en cultuurinitiatieven zijn zoveel mogelijk ondersteund.	
Duurzaamheid en natuur	
In 2024 is het duurzaamheidsbeleid vastgesteld, samen met het uitvoeringsprogramma. In de tussentijd zijn we al volgens de nieuwe aanpak aan de slag gegaan. We zijn het gesprek aangegaan met organisaties over hun rol bij de uitvoering.	
<i>Elektriciteit</i>	
Het aantal zonnepanelen is iets toegenomen. We hebben overleg gehad met Enexis over netcongestie en zijn gestart met plannen voor een gezamenlijke inkoopactie 'zon op dak'. De	

samenwerking met het Energiecafé is in 2024 voortgezet. Ook is bedrijventerrein Korendal betrokken bij een regionaal verduurzamingsproject.	
Warmte	
In samenwerking met het Energiecafé zijn meer dan 70 huishoudens geholpen met energiebesparing. Ook doen we mee aan een regionale aanpak voor isolatie, als onderdeel van het Nationaal Isolatieprogramma.	
Klimaatadaptatie	
Op het gebied van klimaatadaptatie zijn in 2024 eerste stappen gezet in lijn met het nieuwe duurzaamheidsbeleid. Zo zijn er diverse plekken in de gemeente voorzien van extra groen en is er bij projecten in de openbare ruimte rekening gehouden met klimaatadaptatieve aspecten van de inrichting. Denk hierbij aan een juiste afwatering en drainage. Conform besluitvorming van de raad is op de Heikantseweg in Middelaar gewerkt aan verbetering van de afwatering. Tot slot is in 2024 deelgenomen aan de campagne van Waterklaar om het belang van klimaatadaptatie nog meer onder de aandacht te brengen bij onze inwoners.	
Biodiversiteit	
Het natuurinclusieve beheer van de openbare ruimte dat we nu al enkele jaren kennen hebben we ook in 2024 voortgezet. Met het nieuwe duurzaamheidsbeleid zijn er wel enkele nieuwe stappen gezet zoals hierboven al omschreven onder het kopje "klimaatadaptatie". Dit komt ook ten goede aan de biodiversiteit. Daarnaast zijn de nodige voorbereidingen getroffen voor het laten opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) ten behoeve van faunabescherming bij isolatie van woningen. Deze ontwikkelingen gaan in 2025 door.	
Openbaar groen	
In onze structurele aanpak om verouderd en versleten openbaar groen te renoveren hebben we onder andere enkele hofjes in Molenhoek aangepakt. Tevens is er naast het reguliere groenonderhoud in 2024 ook gewerkt aan het vergroenen van diverse pleintjes. Deze lijn wordt in 2025 voortgezet.	
Proefgebied omgekeerd inzamelen	
De doelstelling voor het aanwijzen van een proefgebied is aangepast na een raadsbesluit in december 2023.	
Herstel van iconische Maasheggen	
We hebben een watervergunning aangevraagd bij RWS. In het veld zijn verdere stappen gezet met de restauratie (inboet) van bestaande Maasheggen en enkele nieuwe geplant. De verdere aanplant loopt vertraging op vanwege het vergunningstraject. We verwachten dat de vergunning in 2025 wordt verleend.	

Wat heeft het gekost?

Voor de financiële cijfers verwijzen wij u naar onderdeel '2.2.2 Overzicht van baten en lasten' als subonderdeel van '2.2. Jaarrekening'.

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde lasten (€ 2.484k) zijn lager dan de geraamde lasten (€ 2.672k). Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Overige informatie

Voor de relatie met de verbonden partijen verwijzen wij u naar de 'Paragraaf Verbonden partijen' en naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen'.

Voor een overzicht van de (wettelijke) beleidsindicatoren verwijzen wij u naar 'Bijlage 2 Beleidsindicatoren'.

2.1.5. Programma Bestuur en organisatie

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

Als gemeente voeren we taken uit die direct van belang zijn voor onze inwoners. Deze taken voeren we als een betrouwbare partij op een rechtmatige en integere manier uit. Hierbij zoeken we continue naar mogelijkheden om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. De organisatie blijft in ontwikkeling; ondanks de druk op de arbeidsmarkt lukt het om functies in te vullen en medewerkers te binden en boeien. We investeren in medewerkers om onze inwoners zo goed mogelijk van dienst te zijn. Om inwoners beter te betrekken bij (veranderingen in) hun leefomgeving maken we inwonersparticipatie een steeds vanzelfsprekender onderdeel van de gemeentelijke manier van werken.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitgangspunten bedrijfsvoering	
In 2024 zijn we blijven investeren in de ontwikkeling van medewerkers, het werven van nieuw personeel en het waarborgen van kwaliteit. Meer informatie hierover staat in de paragraaf Bedrijfsvoering.	
Uitvoeren aanpak inwonerparticipatie	
We hebben een trainingsprogramma opgezet voor raad, college en medewerkers. De aanpak is verder geborgd in de organisatie, onder meer met een participatietoolbox. Inwoners zijn actief betrokken bij projecten zoals de Omgevingsvisie, Kerkstraat en verkeersmaatregelen A73-Groesbeek. Ook zijn er vragenlijsten uitgezet en ideeën verzameld via MaasBuren.nl (zoals nieuwe straatnamen voor Molenhoek-Zuid (Maastuin).	
Samenwerking	
Alle gemeenschappelijke regelingen zijn in 2024 aangepast aan de gewijzigde wetgeving. Eind 2024 is besloten om binnen de Groene Metropoolregio ook bij te dragen aan de opgave 'Ontspannen regio'. De Regio Deal Noord-Limburg is officieel bekrachtigd.	
Gemeenteraad	
Ook in 2024 is vergaderd volgens het Mooks vergadermodel. Er wordt gewerkt aan verdere verbetering, onder meer door evaluaties van raadsinformatieavonden.	
Burgemeestersprocedure	
In juni 2024 is mevrouw Van Dijk gestart als nieuwe burgemeester. De procedure is goed verlopen.	
Verplichte onafhankelijke rekenkamer	
De profielschets is opgesteld en de werving is gestart. De verwachting is dat de rekenkamer in het tweede kwartaal van 2025 volledig is ingesteld.	

Wat heeft het gekost?

Voor de financiële cijfers verwijzen wij u naar onderdeel '2.2.2 Overzicht van baten en lasten' als subonderdeel van '2.2. Jaarrekening'.

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde lasten (€ 1.427k) zijn hoger dan de geraamde lasten (€ 1.108k). Hiermee voldoet dit programma in eerste instantie niet aan de financiële rechtmatigheid. De overschrijding betreft met name een verplichte extra dotatie voor de pensioenvoorziening wethouders (€ 226k). Daarnaast zijn

2.1. Jaarverslag

de salarislasten zo veel mogelijk functioneel geboekt, hetgeen inhoudt dat er meer lasten zijn geboekt op de programma's en minder bij de overhead. Beide posten waren bekend bij het opstellen van de Jaarstukken (open-eind). Op grond van artikel 13, letters c en d van de 'Financiële verordening Mook en Middelaar 2024' worden deze overschrijdingen aangemerkt als onrechtmatig, maar acceptabel.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Overige informatie

Voor de relatie met de verbonden partijen verwijzen wij u naar de 'Paragraaf Verbonden partijen' en naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen'.

Voor een overzicht van de (wettelijke) beleidsindicatoren verwijzen wij u naar 'Bijlage 2 Beleidsindicatoren'.

2.1.6. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

Algemene dekkingsmiddelen zijn baten die niet specifiek aan één of meerdere programma's gekoppeld zijn, maar dienen als dekkingsmiddel voor de lasten van alle programma's tezamen.

Bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
Uitkeringen gemeentefonds (UG)					
Uitkeringen gemeentefonds lopend jaar	13.446	14.140	14.370	14.630	260
UG verrekeningen twee voorgaande jaren	22	0	0	38	38
<i>Subtotaal uitkeringen gemeentefonds</i>	<i>13.468</i>	<i>14.140</i>	<i>14.370</i>	<i>14.668</i>	<i>298</i>
Belastingen					
Onroerende zaakbelastingen	2.228	2.235	2.235	2.238	3
Toeristenbelasting	112	103	103	132	29
Forensenbelasting	21	23	23	11	-12
Hondenbelasting	39	42	42	42	0
<i>Subtotaal belastingen</i>	<i>2.401</i>	<i>2.403</i>	<i>2.403</i>	<i>2.423</i>	<i>20</i>
Overige algemene dekkingsmiddelen					
Dividend	491	338	300	313	13
Saldo van de financieringsfunctie	221	-1	223	251	28
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal overige algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>713</i>	<i>337</i>	<i>523</i>	<i>564</i>	<i>41</i>
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	16.582	16.880	17.296	17.654	359

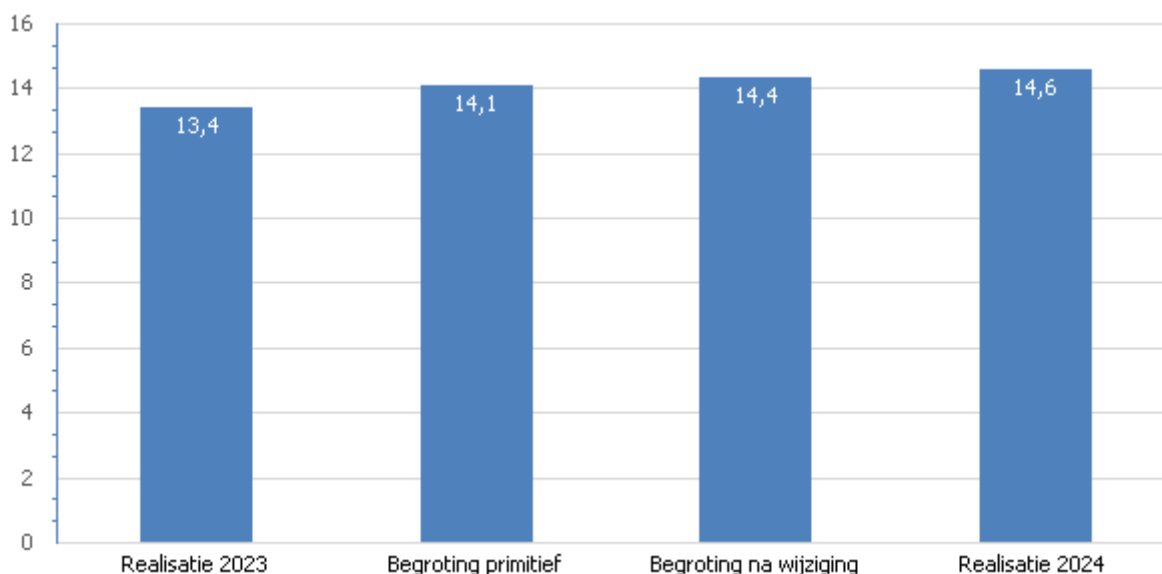
Voor een analyse van het verschil verwijzen wij u naar onderdeel 2.2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Toelichting uitkeringen uit het gemeentefonds

De uitkeringen uit het gemeentefonds bestaan enerzijds uit één algemene uitkering en anderzijds uit diverse decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Voor het jaar 2024 bedroeg de algemene uitkering € 13.687k en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen € 943k. In totaliteit hebben we voor 2024 dus € 14.630k ontvangen. In 'Bijlage 3 Uitkeringen gemeentefonds' vindt u de berekening over 2024 terug met daarbij vermeld de maatstaven en de bedragen per maatstaf.

De uitkeringen uit het gemeentefonds worden twee jaar later definitief vastgesteld. In de tussentijd vinden nog verrekeningen plaats. Over de voorgaande twee jaren (2022 en 2023) is achteraf nog € 38k ontvangen.

Grafiek 1: Uitkeringen gemeentefonds

Toelichting belastingen

In 2024 zijn in Mook en Middelaar de navolgende gemeentelijke belastingen geheven, als onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen:

- Onroerende zaakbelastingen van eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- Onroerende zaakbelastingen van gebruikers van niet-woningen (gebruikers van woningen zijn wettelijk vrijgesteld van ozb);
- Toeristenbelasting (inclusief watertoeristenbelasting);
- Forensenbelasting; en
- Hondenbelasting.

Daarnaast worden in onze gemeente ook leges, afvalstoffenheffing en rioolrechten geheven. Deze vallen echter niet onder de categorie van algemene dekkingsmiddelen omdat dit vergoedingen zijn voor voorzieningen die de gemeente levert. Te denken valt aan het verzamelen en verwerken van huishoudelijk afval en de aanleg en het onderhoud van riolering.

2.1.7. Overzicht van de kosten van overhead

Wettelijk kader

Artikel 8, lid 1 letter c BBV.

Overhead

De kosten die betrekking hebben op het primaire proces, zoals salariskosten, worden, indien mogelijk, opgenomen in de programma's. Salariskosten die niet direct toewijsbaar zijn aan programma's worden geboekt op overhead.

Overhead bestaat onder andere uit kosten van leidinggevend, financiën, personeel en organisatie, inkoop, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, ICT, huisvesting en facilitaire zaken, DIV en managementondersteuning.

Bedragen x € 1.000

Overhead	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Personeel en organisatie (excl. functioneel verantwoord)	3.490	3.780	3.747	3.148	600
Huisvesting en Facilitaire zaken	286	337	487	638	-150
ICT / Automatisering	863	894	1.004	1.057	-52
Financiën, Juridische zaken en Communicatie	130	84	171	183	-12
Huisvesting buitendienst (werf/kazerne)	201	250	300	247	54
Totaal Overhead	4.970	5.345	5.711	5.272	439

Het grootste verschil betreft een hogere doorbelasting van salariskosten naar de programma's (en dus minder op de overhead). Voor een totale analyse van het verschil van € 439k verwijzen wij u naar onderdeel 2.2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten (onderdeel Overhead).

2.1.8. Bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting

Gemeenten moeten vennootschapsbelasting betalen over fiscale winsten waarbij de gemeente fungeert als ondernemer.

Jaarlijks worden de eventuele Vpb-plichtige ondernemersactiviteiten gemonitord en gekwantificeerd. Na een aangifte volgt een voorlopige en definitieve aanslag van de belastingdienst.

Tot nu toe vallen alleen enkele inkomsten van reststromen restafval onder de fiscale winsten van ondernemersactiviteiten. De verschuldigde Vpb is altijd onder de € 0,5k gebleven, vandaar dat in onderstaande tabel enkel nullen staan.

Over 2024 verwachten we een nagenoeg nihil-aangifte.

bedragen x € 1.000

Vennootschapsbelasting (Vpb)	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Definitieve aanslag Vpb 2019 (in 2023)	0	0	0	0	0
Definitieve aanslag Vpb 2020 (in 2023)	0	0	0	0	0
Aangifte Vpb 2021 (in 2023)	0	0	0	0	0
Definitieve aanslag Vpb 2022 (in 2024)	0	0	0	0	0
Verwachting te betalen Vennootschapsbelasting 2023 (in 2025)	0	0	0	0	0
Verwachting te betalen Vennootschapsbelasting 2024 (in 2025)	0	0	0	0	0

2.1.9. Bedrag voor onvoorzien

Onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een bedrag voor onvoorzien opgenomen. Voor 2024 betreft dit € 50k. Dit betreft ongeveer 0,2% van het begrotingstotaal). In 2024 is dit bedrag voor onvoorzien verder niet besteed. Dit leidt tot een voordeel van € 50k voor het rekeningresultaat.

Paragrafen

Wettelijk kader

Art. 24, lid 2, letter b en art. 26 jo. art. 9 BBV en art. 3.5 WOO

Toelichting

In de paragrafen worden in de begroting de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen. In dit jaarverslag vindt u de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

De volgende paragrafen zijn wettelijk verplicht:

- Paragraaf Lokale heffingen;
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen;
- Paragraaf Financiering;
- Paragraaf Bedrijfsvoering;
- Paragraaf Verbonden partijen;
- Paragraaf Grondbeleid;
- Paragraaf Wet open overheid.

Naast de verplichte paragrafen op grond van het BBV en de WOO is er één aanvullende paragraaf in deze jaarstukken opgenomen.

Deze facultatieve paragraaf betreft:

- Paragraaf Informatieveiligheid.

2.1.10. Paragraaf Lokale heffingen

Wettelijk kader

Artikelen 10 en 26 BBV.

Artikel 21 Financiële verordening Mook en Middelaar 2024.

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (en dus gerelateerd aan uitgaven), als op die waarvan de besteding ongebonden is (vrij aanwendbaar). In deze paragraaf wordt ingegaan op de realisatie van hetgeen in de Programmabegroting 2024 aan onderwerpen is verwoord.

Het gecombineerde aanslagbiljet is eind februari 2024 opgelegd. Hierna zijn periodiek aanvullende kohieren opgelegd. De waardering, heffing en invordering van belastingen is uitbesteed aan BsGW, met uitzondering van de leges.

De toeristenbelasting wordt afzonderlijk opgelegd.

De woz-beschikking en alle overige belastingen zijn op één aanslagbiljet verzameld.

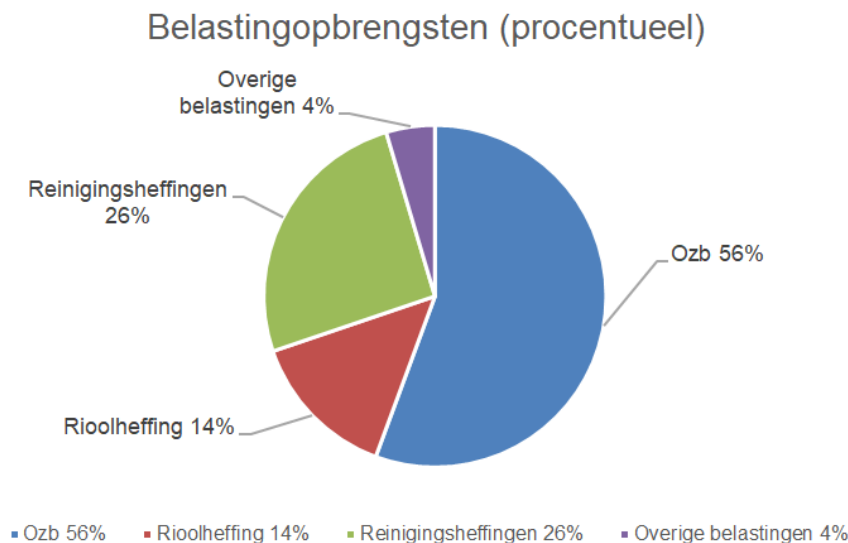
Het variabele deel van rioolrechten, reinigingsrechten en toeristenbelasting wordt achteraf (na afloop van het kalenderjaar) opgelegd.

Geraamde en gerealiseerde opbrengsten belastingheffing

In onderstaand overzicht treft u de opbrengsten van de belastingen aan:

Bedragen x € 1.000

Opbrengsten belastingen	W2023	B2024	W2024	%
Niet-bestedingsgebonden lokale heffingen				
Onroerende zaakbelastingen:				
- ozb eigenaren woningen	1.854	1.865	1.883	47%
- ozb eigenaren niet-woningen	374	370	354	9%
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (n.v.t.)	0	0	0	0%
Forensenbelasting	21	23	11	0%
Toeristenbelasting	112	103	132	3%
Parkeerbelasting (n.v.t.)	0	0	0	0%
Hondenbelasting	39	42	42	1%
Reclamebelasting (n.v.t.)	0	0	0	0%
Precariobelasting (n.v.t.)	0	0	0	0%
Totaal niet-bestedingsgebonden	2.401	2.403	2.423	60%
Bestedingsgebonden lokale heffingen				
Baatbelasting (t/m 2023)	17	0	0	0%
Rioolheffing woningen en niet-woningen	539	574	569	14%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	959	929	1.030	26%
Totaal bestedingsgebonden	1.515	1.502	1.599	40%
Totaal lokale heffingen	3.916	3.905	4.022	100%

Grafiek 2: Belastingopbrengsten

Voor 2024 is ongeveer 3% meer aan heffingen ontvangen dan vooraf geraamd. De belangrijkste belastingen voor de gemeente, met een aandeel van 56%, zijn de onroerende zaakbelastingen (ozb).

De rioolheffing en de reinigingsheffingen worden kostendekkend belast. Deze bedragen zo'n 40%. De opbrengsten voor de toeristenbelasting, de forensenbelasting en de hondenbelasting samen, bedragen in totaliteit ongeveer 4%.

Gerealiseerd beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Overeenkomstig de kaderbrief, de programmabegroting en de herziening van de belastingverordeningen zijn de volgende beleidsmatige uitgangspunten gehanteerd:

- Er is in 2024 een indexering toegepast van 3,43% (2023: 3,08%) op de tarieven van de algemene belastingen/heffingen (met uitzondering van de ozb). Dit percentage is gebaseerd op de loon- en prijsstijgingen zoals vermeld in de meicirculaire 2023;
- De ozb is geheven op basis van de woz-waarde. Jaarlijks vindt een hertaxatie plaats. De daaruit voortvloeiende waardestijging of waardedaling wordt verdisconteerd in het definitieve tarief. Het tarief wordt bepaald door de geraamde opbrengst te delen door de geraamde grondslag op basis van de woz-waarde. De opbrengst voor 2024 is in basis gelijk gebleven ten opzichte van 2023, behoudens een geraamde areaaluitbreiding van € 15k aan extra opbrengsten;
- De rioolheffing is geheven ter dekking van de kosten voor onderhoud en vervanging van de bestaande riolering;
- De afvalstoffenheffing is geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval;
- De tarieven voor de Toeristenbelasting en de Watertoeristenbelasting zijn in 2024 verhoogd naar € 1,50;
- De gemeentelijke leges zijn berekend voor de door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. De leges zijn voor 2024 geïndexeerd met 3,43%.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

De mogelijkheid tot belastingheffing is verankerd in de Gemeentewet (Gw). Hieronder vindt u een opsomming van alle belastingen die geheven mogen worden, onderverdeeld in belastingen die in 2024 daadwerkelijk geheven zijn en belastingen die niet door Mook en Middelaar opgelegd worden. Van belastingen die geheven worden, is door de raad een belastingverordening vastgesteld.

Belasting	Wel geheven	Niet geheven
Onroerende zaakbelastingen	✓	
Forensenbelasting	✓	
(Water)toeristenbelasting	✓	
Hondenbelasting	✓	
Rioolheffing	✓	
Afvalstoffenheffing / reinigingsrecht	✓	
Leges (voor diensten)	✓	
Baatbelasting (t/m 2023 opgelegd)		x
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten		x
Parkeerbelasting		x
Reclamebelasting		x
Precariobelasting		x

Kostendekkendheid

Bij de programmabegroting moet in de paragraaf lokale heffingen inzicht worden gegeven in de mate van kostendekkendheid per heffing. Hierbij mogen op begrotingsbasis de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden voor wat betreft heffingen en rechten. Dit geldt voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht en de leges. Het overzicht van kostendekkendheid wordt volledigheidshalve ook vermeld in de Jaarstukken op basis van realisatiecijfers. Een afwijking van de realisatiecijfers ten opzichte van de geraamde cijfers heeft geen invloed op de tarieven van het boekjaar. De tarieven zijn en worden gebaseerd op de geraamde belastingopbrengsten conform de begroting en de geraamde grondslagen conform de opgave van BsGW. Voor de rioolheffing en voor de reinigingsheffingen kan op realisatiebasis een egalisatie plaatsvinden door middel van een dotatie of een vrijval van de egalisatievoorzieningen.

Bedragen x € 1.000		
Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Raming €	Realisatie €
Lasten taakveld	457	549
Baten taakveld	-5	-22
Mutatie egalisatievoorziening (vrijval)	-50	-130
Netto lasten taakveld	402	397
Toe te rekenen lasten	402	397
Overhead	94	94
Btw in het kader van het Btw-compensatiefonds (BCF)	78	78
Totale kosten	574	569
Opbrengst heffingen	574	569
Dekkingspercentage	100%	100%

Rioolheffing is een gesloten systeem waarbij baten en lasten worden geëgaliseerd middels een egalisatievoorziening. Zonder egalisatie van baten en lasten zou de kostendekkendheid uitkomen op 88%. Door een extra bedrag van € 80k te onttrekken uit de egalisatievoorziening rioolheffing bedraagt de kostendekkendheid 100%. De egalisatievoorziening rioolheffing bedraagt eind 2024 € 4,2 miljoen.

Bedragen x € 1.000		
Berekening kostendekkendheid reinigingsheffingen	Raming €	Realisatie €
Lasten reinigingsheffingen	806	891
Baten taakveld	-158	-370
Mutatie egalisatievoorziening (dotatie)	0	228
Netto lasten taakveld	648	749
Toe te rekenen lasten	648	749
Overhead	166	166
Btw in het kader van het Btw-compensatiefonds (BCF)	115	115
Totale kosten	929	1.030
Opbrengst heffingen	929	1.030
Dekkingspercentage	100%	100%

Reinigingsheffingen is een gesloten systeem waarbij baten en lasten worden geëgaliseerd middels een egalisatievoorziening. Zonder egalisatie van baten en lasten zou de kostendekkendheid uitkomen op 128%. Door een bedrag van € 228k te doteren aan de egalisatievoorziening reinigingsheffingen bedraagt de kostendekkendheid 100%. De egalisatievoorziening reinigingsheffingen bedraagt eind 2024 € 281k.

Bedragen x € 1.000		
Berekening kostendekkendheid leges	Raming €	Realisatie €
Netto lasten leges (incl. overhead)	p.m.	421
Opbrengst leges	p.m.	400
Dekkingspercentage (maximaal)	100%	95%

De kostendekkendheid van de leges wordt berekend door gebruik te maken van genormeerde uren voor de diverse legesproducten die tegen werkelijke salarislasteren worden gewaardeerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van landelijk toegepaste software.

Aanduiding van de lokale belastingdruk

Tarieven

In onderstaand overzicht treft u de belastingtarieven aan van 2024 en van het vorige jaar 2023. De tarieven over 2024 zijn op 14 december 2023 door de raad vastgesteld.

Belastingtarieven	2024	2023
Algemene inflatiecorrectie	3,43%	3,08%
Onroerende zaakbelastingen:		
- tarief woningen eigenaren	0,1182%	0,1191%
- tarief niet-woningen eigenaren	0,2791%	0,2962%
- tarief niet-woningen gebruikers	0,2060%	0,2274%
Forensenbelasting:		
- tarief van de woz-waarde	0,2411%	0,2528%
Toeristenbelasting	1,50	1,07
Hondenbelasting:		
- 1e hond	64,68	59,88
- extra honden per hond	96,96	86,16
- tarief kennel	452,76	417,72
Rioolheffing		
- vastrecht	123,00	118,08
- variabel deel 1e 400 m3	19,58	n.v.t.
- variabel deel 1e 500 m3	n.v.t.	18,72
Reinigingsheffingen:		
- afvalstoffenheffing (vastrecht woningen)	216,36	203,52
- reinigingsrecht (vastrecht niet-woningen)	108,18	101,76
- variabel tarief restafval per lediging container	10,29	9,50
- variabel tarief restafval per klepopening centrale container	2,29	2,11

Belastingdruk Mook en Middelaar en buurgemeenten

COELO onderzoekt jaarlijks de woonlasten per huishouden. Naast de drie belastingen ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing houdt Coelo ook rekening met een eventuele heffingskorting. In onderstaande tabel zijn van een aantal buurgemeenten de woonlasten 2024 per gemeente weergegeven.

Bedragen x € 1

Lastendruk 2024	Mook en Middelaar	Gennep	Heumen	Land van Cuijk	Gemidd. Limburg
Eigenaar-bewoner					
Eenpersoonshuishouden	961	802	888	817	897
Meerpersoonshuishouden	1.014	862	957	886	963
Rangnummer *)	262e	74e	190e	105e	
Huurder					
Eenpersoonshuishouden	275	254	161	288	342
Meerpersoonshuishouden	328	314	230	356	406
Rangnummer *)	62e	54e	9e	90e	

*) 1^e is laagste tarief

Bron: Coelo Atlas 2024 (www.coelo.nl)

Kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. In 2024 is voor € 18k kwijtschelding verleend over 2024 en voor € 9k over voorgaande jaren.

2.1.11. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wettelijk kader

Artikelen 11 en 26 BBV.

Artikel 22 Financiële verordening Mook en Middelaar 2024.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is de hoeveelheid aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om onvoorziene kosten te dekken. In de gemeente Mook en Middelaar wordt de weerstandscapaciteit enkel en alleen bepaald door de hoogte van de Algemene reserve.

Algemene reserve

De algemene reserve (met kleine letter a), zoals bedoeld in artikel 43, lid 1, letter a BBV, is in Mook en Middelaar onderverdeeld in twee afzonderlijke reserves: de Algemene reserve (met hoofdletter A) en de Vrij Besteedbare Reserve (VBR). De Algemene reserve wordt volledig aangemerkt voor het opvangen van financiële risico's; daarom wordt het volledig tot het weerstandsvermogen gerekend. De Algemene reserve bedraagt sinds 2017 € 2 miljoen.

Risico's

Tegenover de weerstandscapaciteit staan risico's, die niet of niet geheel gedekt zijn en van substantieel belang (kunnen) zijn. De risico's betreffen risico's waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Als een risico zich voordoet komen de financiële gevolgen niet ten laste van het rekeningresultaat, maar worden ze gecompenseerd door de Algemene reserve. De waarschijnlijkheid dat een risico zich voordoet, wordt aangeduid middels één van onderstaande vijf categorieën:

- Zeer laag (10%),
- Laag (25%),
- Midden (50%),
- Hoog (75%),
- Zeer hoog (90%).

De Jaarstukken 2024 worden behandeld ná de behandeling van de Programmabegroting 2025. De risico's in de Jaarstukken 2024 worden dan ook afgeleid van de meest recente risico's zoals vermeld in de Programmabegroting 2025 (vaststelling door de raad in november 2024) en zijn daar waar nodig aangepast aan de stand per eind 2024.

De risico's worden vermeld op volgorde van risico-inschatting en omvang.

Bedragen x € 1.000

Nr	Risico	Kwanti- ficering	Risico- inschatting	Kans	Omvang
1	Overschrijding van kosten binnen het Sociaal Domein	400	Hoog	75%	300
2	Optreden van een ICT-veiligheidsprobleem (Cybersecurity)]	1.762	Gemiddeld	50%	881
3	Uitvoering Participatiewet (vangnetregeling)	98	Gemiddeld	50%	49
4	Niet realiseerbare bezuinigingen dekkingsplan	709	Laag	25%	177
5	Extra kosten bij verbonden partijen	697	Zeer laag	10%	70
6	Onvoorziene kosten als gevolg van juridische procedures	250	Zeer laag	10%	25

2.1. Jaarverslag

Nr	Risico	Kwanti- ficering	Risico- inschatting	Kans	Omvang
7	Aanspraak op achtervang als gevolg van niet aflossen leningen sociale woningbouw	3.197	Zeer laag	10%	320
		7.112			1.821

In 2024 zijn er geen risico's opgetreden. Er heeft dus ook geen onttrekking uit de Algemene reserve plaatsgevonden.

Voor een nadere toelichting op de risico's verwijzen wij u naar bijlage 4 van deze Jaarstukken 2024.

Bedragen x € 1.000

Risico		Incidenteel		Structureel	
		Kwantificering	Berekend bedrag	Kwantificering	Berekend bedrag
Zeer laag	10%	4.144	414	0	0
Laag	25%	709	177	0	0
Midden	50%	1.859	930	0	0
Hoog	75%	400	300	0	0
Zeer hoog	90%	0	0	0	0
Totaal		7.112	1.821	0	0

Het totaal van het berekende risicobedrag komt daarmee uit op ruim € 1,8 miljoen.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Relatie weerstandsvermogen en risico's

De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's is het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit is de hoeveelheid aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De risico's betreffen risico's waarvoor geen (andere) maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om mogelijke tegenvallers op te vangen zonder dat dit onmiddellijk invloed heeft op het beleid. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente.

Weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit bedraagt eind 2024 € 2 miljoen.

Als de risico's zoals deze hiervoor benoemd zijn, worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit, kan worden geconcludeerd dat de gemeente Mook en Middelaar op dit moment voldoende capaciteit heeft om eventuele risico's op te vangen.

Soort risico	Berekende omvang risico's	Huidig weerstands- vermogen	Dekking in %	Overdekking
Incidentele risico's	1.821	2.000	110%	179
Structurele risico's	0	0	n.v.t.	0
Totaal	1.821	2.000	110%	179

De ratio van het weerstandsvermogen bedraagt 1,10. Dit valt in de klasse 'Voldoende'.

Beoordelingstabel weerstandsvermogen			
Categorie	Ratio weerstandsvermogen		Betekenis
	vanaf	tot	
A	2	∞	Goed / Uitstekend
B	1,4	2	Ruim voldoende
C	1	1,4	Voldoende
D	0,8	1	Matig
E	0,6	0,8	Onvoldoende
F	- ∞	0,6	Ruim onvoldoende

De minimaal aanbevolen categorie betreft 'C - Voldoende' met een ratio tussen 1 en 1,4.

Kengetallen

Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de balans of exploitatie en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken omdat gemeenten verplicht zijn om deze kengetallen te vermelden.

Een individueel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen moeten in samenhang bekeken worden, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie. Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Voor de provincie als toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde. Ze kunnen worden betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

Kengetallen		R2023	B2024 *)	R2024
1a)	netto schuldquote	-19%	17%	-16%
1b)	netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-22%	14%	-19%
2)	solvabiliteitsratio	42%	32%	44%
3)	grondexploitatie (n.v.t.)	0%	0%	0%
4)	structurele exploitatieruimte	0%	1%	7%
5)	belastingcapaciteit	107%	103%	103%

*) Betreft waarden zoals vermeld in primitieve begroting, omdat daar een geprognosticeerde balans aanwezig is.

1a Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast (vaste schuld en vlottende passiva) ten opzichte van de eigen middelen (vlottende activa). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve schuldquote betekent dat er geen netto-schuld is, maar dat er een overschot is aan liquide middelen en vorderingen. Het kengetal is bij de begroting normaliter hoger omdat daar de aanname geldt dat de restant kredieten worden benut. Dit leidt tot een afname van de liquide middelen.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit betreft hetzelfde kengetal als de netto schuldquote, maar nu worden bij de eigen middelen niet alleen de vlottende activa meegenomen, maar ook de uitgezette leningen. Dit kengetal is altijd gelijk of lager dan de netto schuldquote.

2 Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft aan in welke mate wij in staat zijn om op de lange termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen. Zoals uit de balans valt op te maken, bedraagt het eigen vermogen bijna € 10 miljoen en het totaal vermogen ruim € 22 miljoen. Dit betekent dat de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen 0,44 is. De gangbare minimumnorm voor deze solvabiliteitsratio ligt bij niet-financiële ondernemingen tussen de 0,25 en 0,40. Hoe hoger de ratio hoe solvabeler de organisatie is. Met een ratio van 0,44 voldoet de gemeente Mook en Middelaar ruimschoots aan de gangbare minimumnorm.

3 Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De gemeente Mook en Middelaar heeft geen actieve grondexploitaties (aankopen, bouw- en woonrijp maken en weer verkopen). Het kengetal bedraagt 0%.

4 Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. De structurele exploitatieruimte is gebaseerd op de structurele baten en lasten op grond van de gerealiseerde cijfers in 2024. Op basis hiervan is dit kengetal 7%, er is dus sprake van een structureel voordeel in de Jaarstukken 2024. Dit laat echter ook een realisatie zien die inmiddels ingehaald is of wordt door de meer recente Programmabegroting 2025 en de nieuw op te stellen Programmabegroting 2026 waarbij ramingen zijn of worden aangepast en er een structureel tekort wordt verwacht door achterblijvende inkomsten (met name een veel lagere uitkering uit het gemeentefonds). Een programmabegroting geeft een zuiverder beeld over de structurele begrotingssaldi voor de komende jaren.

5 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend op basis van de woonlasten van een belastingplichtige (meerpersoonshuishouden met eigen woning) in Mook en Middelaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde van het laatst bekende begrotingsjaar. Bij de Jaarstukken 2024 is dat 2024. De cijfers zijn afkomstig van COELO.

Onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De diverse kengetallen zijn onderling consistent en bevestigen het beeld van een relatief gezonde financiële positie. Mook en Middelaar heeft slechts één uitstaande geldlening van € 182k (per 31-12-2024), die in 2025 geheel wordt afgelost. Aan de andere kant is er bijna € 5,7 miljoen aanwezig in 's Rijks schatkist. Op basis van de categoriale indeling zit de gemeente Mook en Middelaar overwegend in categorie A (niet of minst risicovol) en categorie B.

	Kengetal 2024	Waarde M&M	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a)	Netto schuldquote zonder correctie	-16%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b)	Netto schuldquote met correctie)	-19%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2)	Solvabiliteitsratio	44%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3)	Grondexploitatie	0%	< 20%	20-35%	> 35%
4)	Structurele exploitatieruimte	7%	positief	neutraal	negatief
5)	Belastingcapaciteit	103%	< 95%	95 - 105%	> 105%

2.1.12. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Wettelijk kader

Artikelen 12 en 26 BBV.

Artikel 23, lid 1 Financiële verordening Mook en Middelaar 2024.

Algemeen

Per voorziening zijn visiedocumenten en afzonderlijke beheers- en onderhoudsplannen beschikbaar. Bij de raadsvoorstellen en -besluiten tot vaststelling van de diverse plannen zijn er uitspraken gedaan over de mate van het gewenste onderhouds- c.q. voorzieningenniveau. Bij de behandeling van de diverse onderdelen in deze paragraaf zullen wij hierop terugkomen.

Wegen

1. Wegen

Beleid

In de raadsvergadering van 12 december 2019 is door uw raad het Wegenbeheerplan 2020-2024 vastgesteld. Door de vaststelling is het wegonderhoud voor de komende jaren gewaarborgd. Op basis van dit plan worden binnen de gemeente het beheer en onderhoud van wegverhardingen structureel en planmatig uitgevoerd. Tevens is het uitvoeren van het niet planmatig 'klein onderhoud' als financieel onderdeel opgenomen in het plan. Voor het structurele onderhoud wordt jaarlijks een onderhoudsprogramma opgesteld. De onderhoudsmaatregelen worden vertaald in een bestek of werkbeschrijving en aanbesteed. Voor de bekostiging van het in stand houden en het onderhoud is al sinds jaren de voorziening Groot Onderhoud Wegen in het leven geroepen.

Financiële consequenties

De geraamde uitgaven bedroegen € 141k, de werkelijke uitgaven in 2024 bedroegen € 452k. Kosten kunnen gedurende de periode van het beheerplan (2020 t/m 2024) verschuiven in de tijd. Zo was er in de periode 2021 t/m 2022 een orderuitputting zichtbaar op de uitgaven conform het Wegenbeheerplan. Zodoende is er in 2024 een grote inhaalslag gemaakt. Dit heeft er mede toe geleid dat in 2024 een overschrijding heeft plaatsgevonden. Op basis van een inspectierapport in het tweede kwartaal van 2024 is gebleken dat de uitgaven in toekomstige jaren toenemen. Hierdoor is bij de Zomerrapportage 2024 besloten om de jaarlijkse dotatie structureel met € 95k te verhogen naar € 250k per jaar. De voorziening wegen is hierdoor op orde.

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor wegen is vastgesteld op B.

In 2024 is er conform het beheerplan 2020-2024 onderhoud uitgevoerd aan de wegen (verhardingen) binnen de gemeente. In 2024 is er een nieuw Wegenbeheerplan opgesteld.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij wegen geen sprake van achterstallig onderhoud.

2. Bruggen

Beleid

In de raadsvergadering van 15 september 2016 is door uw raad het Meerjarenonderhoudsplan bruggen vastgesteld. Hierbij gaat het om de (verkeers)bruggen Witteweg in Plasmolen en Cuijksesteeg in Mook. Het plan is een doorkijk naar de onderhoudsbehoefte van 2017 tot 2067. Dit alles is gebaseerd op een 'bundeling' van gedane onderzoeken en inspecties. In navolging van de vaststelling van het plan, is de voorziening Groot Onderhoud Bruggen ingesteld.

Financiële consequenties

Dotatie vindt plaats volgens raming. Aanwending conform de uitgevoerde werkzaamheden in 2024.

2.1. Jaarverslag

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor bruggen is vastgesteld op B.

Het Meerjarenonderhoudsplan bruggen wordt gevolgd. In 2024 zijn de brugleuningen van de brug in de Cuijksesteeg en de brugleuningen op de taluds van de Witteweg vervangen.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij de bruggen geen sprake van achterstallig onderhoud.

3. Openbare verlichting

Beleid

Het dagelijks onderhoud aan de openbare verlichting is ondergebracht in een onderhoudsbestek dat gezamenlijk met de gemeenten Gennep en Bergen is aanbesteed. Er zijn in 2024 vervangingen gedaan, conform de aangenomen richtlijnen van 25 jaar voor armaturen en 50 jaar voor lichtmasten

Financiële consequenties

Het onderhoud voor de openbare verlichting loopt niet via een onderhoudsvoorziening, maar via kredieten voor masten en armaturen. In 2024 zijn hiervoor uitgaven gedaan conform het investeringsplan.

Onderhoudsniveau en voortgang onderhoud

Het onderhoudsniveau voor openbare verlichting is vastgesteld op B.

Onderhoud overeenkomstig het onderhoudsbestek wordt uitgevoerd, zoals ieder jaar, middels groepsremplace van lampen en het verhelpen van storingen.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij openbare verlichting geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

Beleid

De gemeente heeft watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Deze taken hebben het karakter van zorgplichten. De gemeentelijke watertaken zijn verankerd in de Wet milieubeheer (afvalwater) en de Waterwet (hemelwater en grondwater). Om inzicht te krijgen in en sturing te geven aan deze taken is er een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) opgesteld. Naast de technische en beleidsmatige aspecten maakt een financiële paragraaf onderdeel uit van het GRP. In de raadsvergadering van 16 december 2021 is door uw raad een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan vastgesteld met de planperiode 2022-2026.

Naast het in stand houden en verbeteren van het rioolstelsel, wordt er in het plan nadrukkelijk rekening gehouden met het terugdringen van de kans op wateroverlast door hevige neerslag. Een van de maatregelen hierbij is het afkoppelen van verhardingen die op de riolering zijn aangesloten. Hierbij wordt ook ingezet op het informeren en betrekken van particulieren (inwoners, bedrijven en Destion). Dit om te komen tot bewustwording van de gevolgen van klimaatverandering en een gezamenlijke aanpak van de problematiek. In 2016 zijn hiervoor de 'eerste stappen' gezet in de vorm van bewonersbijeenkomsten. In samenwerking met het Waterschap Limburg is er een subsidie ingesteld voor afkoppelen van verhardingen voor particulieren. Ook in 2024 is er gebruik gemaakt van deze afkoppelregeling. Dit heeft geresulteerd in 6 afkoppelingen. Ook in 2025 kunnen we de afkoppelingen voortzetten door het inzetten van de hiervoor beschikbaar gestelde gelden.

Financiële consequenties

De financiële consequenties van de riolering lopen via kapitaallasten van investeringen. In 2024 is in totaal voor € 248k geïnvesteerd. De voorziening voor de riolering (watertaken) is op orde.

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor riolering Het onderhoudsniveau voor riolering wordt in stand gehouden door het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Rioleringsplan, daarbij is er geen specifiek onderhoudsniveau benoemd. De rioleringsvoorzieningen zijn daarvoor te divers. Het onderhoudsniveau van de voorzieningen zijn op orde en is er geen achterstallig onderhoud. Het dagelijkse en planmatig onderhoud aan de riolering is inzichtelijk en uitgevoerd, zo ook zijn de mogelijkheden benut voor het afkoppelen van verhardingen die zijn aangesloten op de riolering.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij riolering geen sprake van achterstallig onderhoud.

Water

1. (Oppervlakte)water

Beleid

De Maashaven in Mook is in beheer en onderhoud van de gemeente. Ook het op diepte houden van de haven maakt hier deel van uit. Hiervoor wordt periodiek de diepgang in de haven gemeten. Op basis van de resultaten hiervan zijn er tot op heden geen maatregelen nodig geweest om de haven bereikbaar en bevaarbaar te houden.

Financiële consequenties

In 2024 is € 1k aan havengelden ontvangen.

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor (oppervlakte)water is niet concreet vastgesteld. Het betreft een passantenhaven met beperkte omvang die direct in verbinding staat met de rivier de Maas. De diepte van de haven wordt geregeld gemeten. Verder zijn geen bijzonderheden te melden.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij (oppervlakte)water geen sprake van achterstallig onderhoud.

2. Watergangen

Beleid

Het onderhouden van de watergangen waardoor de door- en afvoer van water is gewaarborgd.

Financiële consequenties

Er zijn in 2024 uitgaven gedaan ten behoeve van klein onderhoud van de watergangen, zoals het maaien van de slootkanten.

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor watergangen is niet concreet vastgesteld. De lengte van de watergangen is zeer gering en hebben de functie als zogenaamde 'zaksloten'. Gezien de beperkte hoeveelheid watergangen, verloopt het onderhoud op basis van behoefte. Er is geen beheerplan voor groot onderhoud.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij watergangen geen sprake van achterstallig onderhoud.

Groen (parken, plantsoenen, bomen en sportvelden)

Beleid

De zorg voor het in stand houden van het openbaar groen, een veilig bomenbestand en bespeelbare sportvelden (ic sportpark Middelaar).

Financiële consequenties

De uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden zijn binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd.

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor groen is vastgesteld op B en C.

Het onderhoud is uitgevoerd conform het Groenbeheerplan en onderliggende uitvoeringsplannen.

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart voor de renovatie van een aantal groenvakken. De uitvoering vindt begin 2025 plaats.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 is er bij groen geen sprake van achterstallig onderhoud.

Gebouwen

Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en het bouwkundig en technisch onderhoud van de in haar bezit zijnde gebouwen. Voor dienstgebouwen en sportaccommodaties is in 2024 het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) 2024-2027 van toepassing. De onderhoudskosten, die beschreven staan in het MJOP, gaan ten laste van de voorziening Gebouwenbeheer. Dit is voor het zogeheten groot onderhoud.

Financiële consequenties

In 2024 zijn binnen de vastgestelde kaders van het MJOP onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uitgevoerd. De uitname uit de voorziening gebouwenbeheer was geraamd op € 803k. De werkelijke uitname bedroeg € 708k. Er is € 603k uitgegeven ten behoeve van (groot) onderhoud voor het gemeentehuis voor onder andere schilderwerken, nieuwe vloerbedekking, voorzet glas etc. etc. Daarnaast is € 24k voor de gemeentewerf/brandweerkazerne, € 40k voor sportaccommodatie De Heikant (Astrantia) en € 41k voor sportpark De Maasvallei (Eendracht) uitgegeven.

Onderhoudsniveau en voortgang gepland onderhoud

Het onderhoudsniveau voor gebouwen is vastgesteld op voldoende.

Bij het opstellen van het MJOP is geconstateerd dat er sprake is van uitgesteld onderhoud. Met het vaststellen van het MJOP 2024-2027 is geduid welk onderhoud er de komende jaren plaats dient te vinden om de gebouwen conform gangbare normen te kunnen blijven gebruiken.

Omvang achterstallig onderhoud

In 2024 er bij gebouwen geen sprake van achterstallig onderhoud.

2.1.13. Paragraaf Financiering

Wettelijk kader

Artikelen 13 en 26 BBV.

Artikel 24 Financiële verordening Mook en Middelaar 2024.

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) gaat over het beheer van de financiële middelen en de manier waarop er wordt geregeld dat er tijdig kan worden beschikt over de benodigde liquide middelen. Financiering omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de daaraan verbonden risico's. De uitvoering van de financieringsfunctie is gebonden aan wettelijke regels, zoals met name opgenomen in de Wet fido en zoals vastgelegd in de door de raad vastgestelde Financiële verordening Mook en Middelaar 2024.

Risicobeheer financieringsportefeuille

Realisatie beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille

- We hebben alleen eigen financieringsmiddelen ingezet. Er is geen nieuwe lening aangegaan;
- Tijdelijk overtollige liquide middelen zijn ondergebracht in 's Rijks Schatkist (schatkistbankieren);
- De wettelijke kasgeldlimiet en renterisiconorm zijn niet overschreden.

Leningen

Op dit moment is er één langlopende lening afgesloten met een vast rentepercentage van 5,58% gedurende de gehele looptijd tot en met 2025. Hierdoor is er geen renterisico. De lening is eind 2024 nog € 182k groot en wordt in 2025 volledig afgelost.

Renterisiconorm (Wet fido)

De renterisiconorm geeft een norm voor het renterisico op de vaste schuld. Het heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Deze norm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar mogen bedragen.

		Bedragen x € 1.000	
Renterisiconorm		2024	2023
1	Renteherzieningen op leningen o/g	0	0
2	Betaalde aflossingen	182	182
3	Renterisico (1+2)	182	182
4	Renterisiconorm	5.195	3.891
5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	5.013	3.709
5b = 4 < 3	Overschrijding renterisiconorm	n.v.t.	n.v.t.
Berekening			
4a	Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%
4b	Begrotingstotaal (lasten prim. begroting)	25.974	19.455
4	Renterisiconorm	5.195	3.891

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Mook en Middelaar ruim binnen de gestelde renterisiconorm blijft.

Inzicht rente

Rentelasten

In de jaarrekening is een rentelast opgenomen voor de langlopende lening o/g van de BNG. Dit betreft een lening met een vast rentepercentage van 5,58%. De rentelast over de langlopende lening bedraagt over 2024 € 12k.

Renteresultaat en rentetoerekening

Het renteresultaat is het saldo van de rentelasten en de rentebaten ten opzichte van de rente die wordt doorberekend aan de taakvelden zoals vermeld in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000

Toerekening rente		
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	12
b	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/- 263
	Saldo rentelasten en rentebaten	-/- 251
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 0
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 0
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-251
d1	Rente over eigen vermogen	0
d2	Rente over voorzieningen	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-251
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- 0
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-/- 251

Er is een voordelig renteresultaat van € 251k, met name door ontvangen rente voor de tegoeden in 's Rijks schatkist. Er worden hierdoor geen rentelasten toegerekend aan de vaste activa; de renteomslag bedraagt 0%. Het voordelige renteresultaat komt tot uiting bij het taakveld 0.5 Treasury.

Financieringsbehoefte

Kasgeldlimiet (Fido)

De kasgeldlimiet geeft een maximumbedrag aan dat de gemeente mag aantrekken voor een periode korter dan een jaar. De omvang bedraagt een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Dit percentage is wettelijk vastgesteld op 8,5%. Onderstaande tabel geeft inzicht in de kasgeldlimiet per 31 december 2023.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	
Omvang primitieve begroting per 1 januari 2024 (= grondslag)	25.974
1. Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag	8,50%
- in bedrag van de grondslag	2.208
2. Omvang vlottende korte schuld	
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0
- schuld in rekening-courant	0
- gestorte gelden van derden korter dan 1 jaar	0
- overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0
Totale omvang van de vlottende schuld	0
3. Vlottende middelen	
- contante gelden in kas	3
- tegoeden in rekening-courant (bank)	517
- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar (SKB)	5.747
Totale omvang van de vlottende middelen	6.268
4. Toets kasgeldlimiet	
- totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	-6.268
- toegestane kasgeldlimiet (1)	2.208
Ruimte (+)/Overschrijving (-) = (1)-(4)	8.475

Bovenstaande tabel laat zien dat we nog voor bijna € 8,5 miljoen kort geld mogen aantrekken om binnen de kasgeldlimiet te blijven.

Naast de stand per 31 december is het wettelijk verplicht om de kasgeldlimiet per kwartaal te monitoren.

Bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie	1e kwartaal 2024	2e kwartaal 2024	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024
Kasgeldlimiet	2.208	2.208	2.208	2.208
Gemiddelde netto vlottende schuld	-4.608	-6.521	-9.506	-7.705
Ruimte onder de kasgeldlimiet	6.815	8.729	11.714	9.913

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat Mook en Middelaar op dit moment over-liquide is (negatieve schuld) en in 2024 geen kort geld heeft hoeven aantrekken. De overtollige liquide middelen worden (verplicht) aangehouden in 's Rijks Schatkist. Daarnaast kan worden afgeleid dat Mook en Middelaar ruimschoots onder de kasgeldlimiet blijft en er dus ruimte is voor het aantrekken van kort geld.

Liquiditeitenplanning (raming)

In de Programmabegroting wordt jaarlijks op begrotingsbasis een meerjarenliquiditeitenplanning opgenomen. De geraamde cijfers over 2024 bedragen:

Bedragen x € 1.000

Inkomsten en uitgaven	Primitieve begroting 2024
Beginsaldo liquiditeiten (conform raming begroting)	2.426
Bij:	
Inkomsten volgens exploitatie	25.798
Mutatie leningen	5.000
Mutatie werkkapitaal	0
Subtotaal bij	30.798
Af:	
Uitgaven volgens exploitatie	25.136
Uitgaven voor investeringen	3.610
Mutatie leningen	182
Aanwending voorzieningen	617
Mutatie werkkapitaal	872
Subtotaal af	30.417
Totaal (conform raming)	2.808

Kasstroomoverzicht (realisatie)

In de Jaarstukken wordt op het eind in onderdeel 2.2.5 een kasstroomoverzicht vermeld, waarbij het stelsel van baten en lasten wordt omgezet in een stelsel van inkomsten en uitgaven. Een korte samenvatting van het werkelijke verloop van de liquiditeiten is aangegeven in onderstaand overzicht:

Bedragen x € 1.000

Kasstroomoverzicht	Realisatie 2024
Beginsaldo liquiditeiten (inclusief uitzetting in 's Rijks Schatkist)	5.756
Inkomsten -/- uitgaven op operatiebasis	1.323
Saldo investeringskasstroom	-/- 646
Saldo financieringskasstroom	-/- 165
Saldo 31 december	6.268

Het verschil in liquide middelen tussen raming en realisatie is gelegen in het feit dat bij de raming wordt uitgegaan dat de restantkredieten in het daaropvolgende jaar worden uitgegeven. In de realisatie is dit niet altijd het geval en treedt vertraging op in het bestedingspatroon.

EMU-Saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU-saldo van een lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. De berekening van het EMU-saldo is in de Programmabegroting in deze paragraaf opgenomen. Het EMU-saldo is niet van toepassing op de Jaarstukken.

2.1.14. Paragraaf Bedrijfsvoering

Wettelijk kader

Artikelen 14 en 26 BBV.

Artikel 25 Financiële verordening Mook en Middelaar 2024.

Personeel en organisatiebeleid

Het aantal vacatures is in het afgelopen jaar meer dan gehalveerd ten opzichte van het jaar daarvoor. De vacatures die ontstonden waren voornamelijk het gevolg van natuurlijk verloop. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn de meeste vacatures naar tevredenheid en binnen redelijke termijn vervuld. We krijgen van sollicitanten en medewerkers terug dat we een aantrekkelijke werkgever zijn. De landelijke arbeidsmarktkrapte is bij sommige functies, zoals bijvoorbeeld bij Publiekszaken, helaas ook merkbaar voor ons.

Ook in 2024 hebben we de samenwerking in de regio gezocht. Dat is één van de verklaringen dat we fors hebben kunnen bezuinigen op inhuur. Kosten voor externe inhuur zijn nagenoeg gehalveerd ten opzichte van 2023. Verder blijft de investering in behoud van medewerkers onverminderd belangrijk. We hebben hierin geïnvesteerd door middel van opleiding en aandacht voor verbetering van secundaire arbeidsvoorwaarden. Ons onboardingsproces hebben we verbeterd, ons ARBO beleid vernieuwd en we hebben het periodieke onderzoek naar de psychosociale arbeidsbelasting onder onze medewerkers onderzocht. Medewerkers zijn (opnieuw) getraind in het omgaan met weerstand of zelfs agressie. Voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers is doorlopend aandacht geweest. Ook hebben we stappen gezet in de modernisering van de werkplek. Met de uitkomsten van de risico-inventarisatie en -evaluatie hebben we de veiligheid van de werkomgeving verder verbeterd. Dit wordt de komende periode voortgezet. Het gemiddelde ziekteverzuim over 2024 was iets meer dan 4% en is daarmee lager dan het voorgaande jaar. Met de Ondernemingsraad is een constructief en plezierig samengewerkt.

Informatisering / automatisering

Digitalisering / informatievoorziening

Informatisering is een doorlopend proces waarbij we enerzijds efficiency- en kwaliteitswinst behalen en anderzijds de inwoners en organisaties van onze gemeente beter kunnen bedienen. In 2024 heeft Publiekszaken haar belangrijkste systeem vervangen. Hiermee kunnen inwoners nu veel meer zaken rechtstreeks digitaal regelen met de gemeente.

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Als gemeente is het belangrijk om mee te bewegen met deze ontwikkelingen. Het verbeteren van dienstverlening en het verhogen van kwaliteit is een continu proces. Tegelijkertijd is ons streven om middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Daarbij letten we goed op onze omgeving: we gebruiken nu in toenemende mate software die ook in de omliggende gemeenten in gebruik is. In samenwerking met de gemeenten in het Rijk van Nijmegen en ICT-partner iRvN bundelen we kennis en ervaring om de digitale transformatie op een beheerste manier vorm te geven.

Zie verder ook de paragraaf Informatieveiligheid

Budgetten raad

Overzicht budgetten raad

Op grond van de 'Financiële verordening Mook en Middelaar 2024' worden de volgende budgetten in deze paragraaf vermeld:

Bedragen x € 1.000

Budgetten raad	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
Raad (salarissen, vergoedingen, werkbudget enz.)	246	261	258	264	-6
Raadscommissies (vergoedingen)	4	6	6	4	2
Griffie (salarissen, incl. ondersteuning griffie)	130	142	142	149	-7
Controlekosten (o.a. accountant)	0	75	75	58	17
Rekenkamer(commissie)	0	15	15	0	15
Totaal budgetten raad	379	499	496	476	20

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het beleid omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik is vanaf eind 2023 opgesteld, maar begin 2024 vastgesteld en geldt vanaf 1 januari 2024.

Nadere toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

In de jaarrekening hebben wij de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met betrekking tot de begrotingsonrechtmatigheden. In de financiële verordening heeft de gemeenteraad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat begrotingsonrechtmatigheden vanaf € 50k in deze paragraaf Bedrijfsvoering worden toegelicht (conform artikel 10 'Financiële verordening Mook en Middelaar 2024', raadsbesluit d.d. 17 april 2025). Naast deze toelichting gaan wij hieronder in op de bevindingen van het voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O)-criterium. De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de 'Kadernota rechtmatigheid 2024' van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van onze gemeente. Daarnaast geldt het door de gemeenteraad op 17 april 2025 vastgestelde normenkader. Vanaf 2024 en verder voegen we het Misbruik- en Oneigenlijk gebruik (M&O)-beleid toe als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij om de exploitatie, investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand komen.

Onderstaand lichten wij de afwijkingen toe vanaf € 50k. Ook geven wij aan wat wij doen om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Soort	Omschrijving	Overschrijding/ onderschrijding	Toelichting	Maatregel
1A	Overschrijding lasten programma Sociaal Domein en Bestuur en Organisatie	€ 403k	Omdat het een acceptabele afwijking betreft, verwijzen wij u naar onderdeel 2.2.5 voor een toelichting.	n.v.t.
1B	Overschrijdingen investeringen	€ 0k	-	-
2	Ongeautoriseerde reserve-mutaties	€ 0k	-	-
3	Niet tijdig gemelde overschrijdingen baten en/of	€ 0k	Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn tijdig	n.v.t.

	onderschrijdingen van lasten en baten		vermeld in de Zomerrapportage 2024, in de Eindejaarsrapportage 2024 en, indien niet eerder mogelijk, in de Jaarstukken 2024.	
--	---------------------------------------	--	--	--

In 2024 hebben we begrotingsafwijkingen aan de gemeenteraad gemeld in de tussentijdse Zomer- en Eindejaarsrapportage. Daar waar nodig zijn door de raad begrotingswijzigingen vastgesteld. Daarnaast hebben we afgesproken dat afwijkingen na de tussentijdse rapportage tijdig gemeld zijn indien ze bij de jaarrekening zijn toegelicht. De voorgaande toelichting maakt onderdeel uit van de toelichting op baten en lasten in de jaarrekening.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Bevinding	Bedrag	Toelichting	Maatregel
Niet of onjuist aanbesteed	€ 165k	Betreft inhuur personeel	Inhuur wordt vanaf 2025 zoveel mogelijk via Flextender aanbesteed. Dit borgt de rechtmatigheid van inhuuropdrachten.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O)-criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Bevinding	Bedrag	Toelichting	Maatregel
Subsidie onterecht uitgekeerd	€ 0	Niet geconstateerd	n.v.t.
Onjuist bedrag uitgekeerd	€ 0	Niet geconstateerd	n.v.t.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grenzen.

2.1.15. Paragraaf Verbonden partijen

Wettelijk kader

Artikelen 15 en 26 BBV.

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt én waarin zij een financieel belang heeft. Onder bestuurlijke relatie wordt verstaan een zetel in het bestuur van een participatie en/of het hebben van stemrecht. Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of wanneer financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Visie/beleid

Mook en Middelaar heeft als zelfstandige Limburgse gemeente nabij Nijmegen zowel een noordelijke als een zuidwaartse oriëntatie. Het college onderkent het belang van een goede samenwerkingsrelatie met onze samenwerkingspartners in de regio Nijmegen en in Noord- en Midden-Limburg.

Lijst van verbonden partijen

Mook en Middelaar participeert in diverse verbonden partijen. Deze verbonden partijen zijn onderverdeeld in vier wettelijk verplichte categorieën, te weten:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen; en
- Overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake wanneer de besturen van twee of meer gemeenten samen een regeling treffen ter behartiging van één of meer belangen van die gemeenten. Hieronder worden de gemeenschappelijke regelingen beschreven waarin de gemeente Mook en Middelaar participeert.

Bedragen x € 1.000

Naam	Relatie met programma	Jaarstukken aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
Modulaire GR Regio Rijk van Nijmegen	Sociaal domein (Werkbedrijf) Overhead (iRvN)	ja	3,00% (6/200e deel)	566
GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Fysieke leefomgeving	ja	5,56% (1/18e deel)	30
GR Euregio Rijn-Waal (Kleve)	Sociale leefomgeving Fysieke leefomgeving Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	1,47%	2
GR Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN)	Toerisme, natuur en duurzaamheid	ja	9,52% (2/21e deel)	0
GR Veiligheidsregio Limburg-Noord	Sociale leefomgeving Sociaal domein	ja	6,67% (1/15e deel)	534
BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen	Sociale leefomgeving Sociaal domein	ja	5,56% (1/18e deel)	191

Naam	Relatie met programma	Jaarstukken aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
GR Regionale uitvoeringsdienst Sociale leefomgeving Limburg Noord	Fysieke leefomgeving	ja	6,25% (1/16e deel)	24
GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	Algemene dekkingsmiddelen	ja	0,50% (1/200e deel)	160

Voor een meer uitgebreide toelichting over de gemeenschappelijke regelingen verwijzen wij u naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen' van deze Jaarstukken 2024.

Vennootschappen en coöperaties

Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang is de gemeente Mook en Middelaar geheel of gedeeltelijk in het bezit van de aandelen van een aantal vennootschappen. Bij B.V.'s en N.V.'s is er een bestuurlijk belang middels stemrecht door het bezit van aandelen.

Bedragen x € 1.000

Naam	Relatie met programma	Jaarstukken 2024 aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
NV BNG-bank	N.v.t. (algemene dekkingsmiddelen)	ja	p.m.	
NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	0,60%	
Enexis Holding N.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	ja	0,09%	
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	Afgeleide van Enexis	nee	0,09%	
CSV Amsterdam B.V.	Afgeleide van Enexis	nee	0,09%	
Inkoopcentrum Zuid (Coöperatie)	Alle programma's	nee		8
Leisurelands B.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	0,90%	
DAR N.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	p.m.	
Nazorg (bodemzorg) Limburg N.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	ja	0,69%	

Voor een meer uitgebreide toelichting over de vennootschappen en coöperaties verwijzen wij u naar 'Bijlage 5 Verbonden Partijen' van deze Jaarstukken 2024.

Stichtingen en verenigingen

Stichtingen en verenigingen zijn rechtspersonen die zijn opgericht met een bepaald doel.

Verenigingen hebben leden, stichtingen niet. Stichtingen en verenigingen mogen winst maken, maar ze moeten de winst gebruiken voor het doel dat zij nastreven. Zij mogen de winst dus niet uitkeren aan oprichters, bestuurders of leden.

Bedragen x € 1.000

Naam	Relatie met programma	Jaarstukken 2024 aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)	Afgeleide van Enexis	ja		

Voor een meer uitgebreide toelichting over de stichtingen en verenigingen verwijzen wij u naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen' van deze Jaarstukken 2024.

Overige verbonden partijen

Als er sprake is van een samenwerkingsverband waarbij de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft, maar niet is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling, voor een vennootschap of coöperatie of voor een vereniging of stichting, dan is er sprake van 'overige verbonden partijen'.

Naast de hierboven vermelde verbonden partijen zijn er geen overige verbonden partijen.

Voor een nadere toelichting over de overige verbonden partijen verwijzen wij u naar 'Bijlage 5 Verbonden partijen' van deze Jaarstukken 2024.

2.1.16. Paragraaf Grondbeleid

Wettelijk kader

Artikelen 16 en 26 BBV.

In deze paragraaf Grondbeleid wordt aangegeven hoe het gemeentelijk grondbeleid in de diverse programma's inhoud krijgt. Naast de beleidsmatige zaken en ontwikkelingen van de verschillende projecten, wordt de financiële stand van zaken op hoofdlijnen belicht.

Visie op grondbeleid

Grondbeleid is een gemeentelijk instrument in de ruimtelijke ordening waarmee een gemeente de gewenste ontwikkelingen kan bevorderen en ongewenste ontwikkelingen kan tegengaan. Grondbeleid draait om het maken van keuzes op hoofdlijnen en het creëren van een kader voor het grondbeleid voor de komende periode.

In de Nota Grondbeleid zijn de beleidskaders uitgezet waarmee wordt aangegeven welke ambitie de gemeente Mook en Middelaar heeft en hoe deze ambitie waargemaakt kan worden. De gemeente Mook en Middelaar voert geen actief grondbeleid in die zin dat actief gronden worden aangekocht en verkocht. Het grondbeleid van de gemeente Mook en Middelaar kan het beste worden getypeerd als Selectief Strategisch Grondbeleid. De gemeente Mook en Middelaar heeft geen actieve grondexploitaties (aankopen, bouw- en woonrijp maken, verkopen).

Uitvoering grondbeleid

Er wordt, overeenkomstig de Nota Grondbeleid, een selectief strategisch grondbeleid gevoerd. Dit houdt in: aankoop en verkoop van gronden als er een duidelijk algemeen belang mee wordt gediend. Tevens wanneer daarmee de bestaande belangen worden behouden en zo mogelijk worden geoptimaliseerd en versterkt, rekening houdend met de bestaande groene buffers, met de landgoederen en met het behoud van agrarische en archeologische waarden. Bij het aan- en verkopen van gronden door de gemeente is daarom het behoud en beheer van strategisch gelegen gronden altijd het uitgangspunt.

Gelet op de aard van de ontwikkelingen (beperkte omvang en beperkte impact) in de gemeente, de schaalgrootte van de gemeente, het beschikken over relatief weinig onroerende zaken, de beperkte financiële middelen, de huidige conjunctuur in de markt en de interne capaciteit, zal de gronduitgifte binnen de gemeente gering zijn.

Aan- en verkopen van gronden die het bedrag van € 200k overschrijden, worden overeenkomstig artikel 8 van de Financiële verordening Mook en Middelaar 2023 voorgelegd aan de raad.

Prognose resultaten projecten/grondposities

PROJECTEN:

Per afzonderlijk project staan in het kort de ontwikkelingen in 2024 beschreven.

- **Violenstraatje**

Het perceel heeft als bestemming 'Wonen'. In het laatste kwartaal van 2014 is een verkennend onderzoek gedaan naar de strategische waarde van het perceel. In 2019 is het perceel te koop aangeboden, inmiddels niet meer. Vanwege de beperkte bereikbaarheid van het perceel is een verkoop van het perceel nog niet gerealiseerd.

- **Rijksweg 156 te Plasmolen**

De gemeente heeft in juli 2018 het voormalige Chinees restaurant aangekocht. De gemeente wil in het kader van de revitalisering van Plasmolen het perceel te koop aanbieden. Er is een taxateur ingeschakeld om de marktw waarde van het pand vast te stellen. De criteria van het Didam-arrest zullen hier ook van toepassing zijn bij de verkoop om gelijke kansen te bieden aan geïnteresseerden.

- **Halderweg 2 te Molenhoek (voormalig volkstuintencomplex)**

Het college van B&W heeft in 2020 een intentieovereenkomst gesloten met drie ontwikkelaars ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Molenhoek Zuid. De percelen waar het volkstuintencomplex zich bevindt, zijn ingezet ten behoeve van de woonwijk De Maastuin. De locatie is in 2024 aan de ontwikkelaars overgedragen.

GRONDEN

Gemeentelijke grondposities zonder ontwikkelingsvoornemen

- **Algemeen**

Op een beperkt aantal locaties heeft de gemeente gronden in eigendom. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen met betrekking tot deze gronden vanwege diverse milieu-hygiënische en planologische belemmeringen. Volledigheidshalve worden ze hierna genoemd. Het betreft de volgende locaties:

- **Ontwikkeling woningbouwlocatie de Cuijksesteeg**

In 2023 is er een houtskoolschets gemaakt met het oog op toekomstige mogelijkheden. In 2025 gaan we met drie andere eigenaren in het gebied een start maken met een gebiedsvisie.

- **De Lier - Ringbaan Molenhoek**

Dit terrein is in de jaren '90 door de gemeente verworven en ligt deels in de gemeente Heumen. Er is geen concrete ontwikkelstrategie voor de gronden. Vanwege de wens om het betreffende gebied 'Lierdal' een open en groen karakter te geven en de passieve grondhouding, is het niet aannemelijk dat dit gebied ontwikkeld wordt.

- **NS-terrein**

Dit terrein is door de gemeente in 2008 verworven van NS vastgoed als onderdeel van de planvorming rondom het station Molenhoek en de aanleg voor een ontsluitingsweg. In maart 2025 heeft de gemeenteraad het raadsbesluit met betrekking tot het omgevingsplan geamendeerd vastgesteld. Eén van de wijzigingen is om het zuidelijk deel van de spoorzone aan te wijzen als zoekgebied voor woningbouw en het overige deel van de spoorzone wordt aangewezen als natuurgebied en wordt ingezet voor het versterken van biodiversiteit en de leefomgeving.

- **Erfpachten**

De uitgifte van gronden vindt plaats door verkoop van gronden. Slechts in incidentele gevallen worden gronden in erfpacht, al dan niet gecombineerd met een recht van opstal, uitgegeven. Dit betreft dan gronden met een maatschappelijke bestemming die aan verenigingen of stichtingen worden uitgegeven.

Op dit moment zijn er geen gronden in eigendom, belast met recht van erfpacht.

- **(Geliberaliseerde) Pacht**

Vanaf 2017 zijn diverse gronden in pacht omgezet van reguliere pacht naar geliberaliseerde pacht. In principe worden er geen gronden meer in reguliere (vaste) pacht uitgegeven. Vrijwel alle vrijkomende gronden worden in geliberaliseerde pacht gegeven.

Onderbouwing geraamde winstneming en reserves grondzaken

Mook en Middelaar heeft geen grondexploitatie (aankoop, bouw- en woonrijp maken en verkoop). Er is ook geen 'Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie' aanwezig op de balans.

Winstneming en reserves in relatie tot risico's van grondzaken zijn dan ook niet van toepassing.

2.1.17. Paragraaf Informatieveiligheid

Wettelijk kader

Deze paragraaf is niet wettelijk verplicht op grond van het BBV, maar wordt opgenomen op grond van de resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente'.

Algemeen

In het afgelopen jaar heeft Gemeente Mook en Middelaar haar inzet voor informatiebeveiliging en privacy voortgezet. Als essentieel onderdeel van onze gemeentelijke activiteiten streven we ernaar om de beschikbare informatie adequaat te beveiligen, integer te houden en alleen toegankelijk te maken voor geautoriseerde personen. In lijn met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) blijven we concrete stappen zetten om te voldoen aan de geldende normen en richtlijnen. Samen met onze ICT partner Rijk van Nijmegen zijn we alert op de snel evoluerende digitale dreigingen en versterken we onze beveiligingsinfrastructuur.

Digitalisering en informatisering

Digitalisering en informatisering zijn continu in ontwikkeling. De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. De gemeente beweegt hierin mee om onze dienstverlening te verbeteren en effectiever te werken. Maar zeker ook om te blijven voldoen aan veranderende wet- en regelgeving.

De gemeente beschikt over een waardevolle hoeveelheid informatie, veelal afkomstig van en over inwoners. Het beschermen hiervan is een cruciale taak. Dit is niet alleen noodzakelijk voor een effectieve uitvoering van onze primaire processen, maar vooral om te voorkomen dat gevoelige gegevens in verkeerde handen vallen.

Samenwerking

We hebben nauw samengewerkt met andere gemeenten en onze ICT-partner. Door kennis en ervaring te delen, kunnen we gezamenlijk de digitale transformatie beheerst vormgeven.

Beveiliging en privacy

De gemeente bezit veel privacy-gevoelige informatie van en over haar inwoners. Het beschermen daarvan is een belangrijke opdracht. Niet alleen om onze primaire processen effectief te kunnen uitvoeren, vooral ook om gevoelige informatie niet in verkeerde handen te laten vallen.

De gemeente heeft een inhaalslag gemaakt op het gebied van privacy; er is een AVG-scan uitgevoerd en met die resultaten zijn plannen gemaakt en uitgevoerd om de privacy-wetgeving steviger te verankeren in de organisatie. De gemeente beschikt nu over een onafhankelijke FG en uitvoerende privacy werkzaamheden worden 'as a service' uitgevoerd.

2.1.18. Paragraaf Wet open overheid

Wettelijk kader

Artikel 3.5 Wet open overheid.

Uitvoering in relatie tot de beleidsvoornemens

De uitvoering blijft beperkt tot de wettelijk verplichte taken, zoals vermeld in de Wet open overheid.

Op dit moment is het voor onze gemeente verplicht om de volgende categorieën actief, zonder verzoek, te publiceren:

1. Algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a);
2. Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b);
3. Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d);
4. Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e);

Daarnaast hebben we in 2024 twaalf Woo-verzoeken ontvangen waarop een beslissing is genomen.

2.2. Jaarrekening

Balans en overzicht van baten en lasten

2.2.1. Balans

De balans is een overzicht van bezittingen (activa) en de wijze waarop deze gefinancierd zijn (passiva). De bezittingen betreffen bijvoorbeeld gebouwen, liquide middelen en vorderingen. De financiering gebeurt door middel van eigen vermogen, leningen of kort krediet.

Bedragen x € 1.000

Balans per 31 december	2024	2023
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	23	36
Materiële vaste activa	10.707	10.578
Financiële vaste activa	1.316	1.297
Totaal vaste activa	12.046	11.910
Vlottende activa		
Voorraden	0	0
Kortlopende vorderingen	8.407	7.456
Liquide middelen	520	170
Overlopende activa	1.139	1.788
Totaal vlottende activa	10.066	9.415
TOTAAL ACTIVA	22.112	21.325
Vaste passiva		
Eigen vermogen (excl. resultaat)	9.294	7.716
Eigen vermogen resultaat	467	1.147
Subtotaal Eigen vermogen	9.761	8.864
Voorzieningen	7.085	7.622
Langlopende schulden	182	363
Totaal vaste passiva	17.028	16.848
Vlottende passiva		
Kortlopende schulden	1.200	780
Overlopende passiva	3.884	3.697
Totaal vlottende passiva	5.084	4.477
TOTAAL PASSIVA	22.112	21.325

2.2. Jaarrekening

In beginsel wordt het jaarrekeningresultaat toegevoegd aan de Vrij Besteedbare reserve. De raad bepaalt echter, middels het raadsbesluit dat bij deze Jaarstukken 2024 hoort, welke bestemming het jaarrekeningresultaat uiteindelijk krijgt.

De uitgebreide balans, met daarin alle verplichte onderdelen zoals vermeld conform het BBV, vindt u terug in bijlage 6 van deze Jaarstukken 2024. Bijlage 6 maakt dan ook uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening.

2.2.2. Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten bevat de baten en lasten, de mutaties in de reserves en het exploitatieresultaat van alle programma's. Naast de realisatie over 2024 zijn ook de vergelijkende cijfers over 2023 en de ramingen over 2024 opgenomen. De ramingen zijn onderverdeeld in de initiële primitieve begroting en de uiteindelijke geactualiseerde begroting (stand Eindejaarsrapportage 2024). De analyse van de verschillen begroot-werkelijk 2024 zijn vermeld in onderdeel 2.2.5 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten'.

Vertaaltabel begrippen BBV - Jaarstukken

BBV

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten
Gerealiseerd resultaat

Jaarstukken

Totaal baten en lasten
Totaal programma

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Programma Sociale leefomgeving					
Totaal lasten	5.016	8.039	9.354	8.376	978 V
Totaal baten	-2.994	-5.654	-6.855	-6.347	-507 N
Totaal baten en lasten	2.021	2.385	2.499	2.028	471 V
Toevoeging aan reserves	20	0	0	0	0 V
Onttrekking uit reserves	-90	0	-137	-137	0 V
Totaal Programma	1.951	2.385	2.362	1.891	471 V

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Programma Sociaal domein					
Totaal lasten	7.430	6.769	7.715	7.800	-85 N
Totaal baten	-1.688	-1.338	-2.012	-1.924	-88 N
Totaal baten en lasten	5.742	5.430	5.703	5.875	-172 N
Toevoeging aan reserves	26	0	19	19	0 V
Onttrekking uit reserves	-218	0	-118	-118	0 V
Totaal Programma	5.550	5.430	5.603	5.776	-172 N

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Programma Fysieke leefomgeving					
Totaal lasten	2.755	2.404	3.354	3.243	111 V
Totaal baten	-1.112	-845	-2.002	-1.877	-125 N
Totaal baten en lasten	1.643	1.559	1.352	1.366	-13 N
Toevoeging aan reserves	50	0	0	0	0 V
Onttrekking uit reserves	-81	-57	-231	-225	-6 N
Totaal Programma	1.612	1.502	1.121	1.140	-19 N

2.2. Jaarrekening

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
<u>Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid</u>					
Totaal lasten	1.787	1.932	2.672	2.484	188 V
Totaal baten	-1.066	-1.090	-1.710	-1.480	-230 N
Totaal baten en lasten	720	842	962	1.004	-42 N
Toevoeging aan reserves	20	0	271	271	0 V
Onttrekking uit reserves	-359	0	-386	-367	-19 N
Totaal Programma	382	842	848	909	-61 N

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
<u>Programma Bestuur en organisatie</u>					
Totaal lasten	1.224	1.311	1.108	1.427	-319 N
Totaal baten	-238	-1	-1	-225	224 V
Totaal baten en lasten	986	1.310	1.108	1.202	-94 N
Toevoeging aan reserves	0	0	1.200	1.200	0 V
Onttrekking uit reserves	-17	-190	-203	-203	0 N
Totaal Programma	969	1.120	2.105	2.200	-94 N

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>					
Totaal lasten	22	40	12	12	0 N
Totaal baten	-16.604	-16.720	-17.308	-17.667	359 V
Totaal baten en lasten	-16.581	-16.680	-17.296	-17.654	358 V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0
Totaal Programma	-16.581	-16.680	-17.296	-17.654	358 V

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
<u>Overhead</u>					
Totaal lasten	5.263	5.379	5.720	5.329	391 V
Totaal baten	-34	0	0	-48	48 V
Totaal baten en lasten	5.229	5.379	5.720	5.281	439 V
Toevoeging aan reserves	25	0	50	50	0 V
Onttrekking uit reserves	-284	-34	-59	-59	0 V
Totaal Programma	4.970	5.345	5.711	5.272	439 V

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Vennootschapsbelasting					
Totaal lasten	0	0	0	0	0 N
Totaal baten	0	0	0	0	0 V
Totaal baten en lasten	0	0	0	0	0 N
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0 V
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0 V
Totaal Programma	0	0	0	0	0 N

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Onvoorzien					
Totaal lasten	0	50	50	0	50 V
Totaal baten	0	0	0	0	0 V
Totaal baten en lasten	0	50	50	0	50 V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0 V
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0 V
Totaal Programma	0	50	50	0	50 V

Totaaloverzicht

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2023	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Totaal alle Programma's					
Totaal lasten	23.498	25.924	29.986	28.671	1.315 N
Totaal baten	-23.737	-25.648	-29.887	-29.569	-319 V
Totaal baten en lasten	-239	276	99	-897	996 N
Toevoeging aan reserves	141	0	1.540	1.540	0 V
Onttrekking uit reserves	-1.049	-281	-1.135	-1.110	-25 N
Totaal Programma	-1.147	-5	504	-467	971 N

Toelichting

2.2.3. Grondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening op grond van art. 212 Gemeentewet (geldende verordening: Financiële verordening Mook en Middelaar 2024), waarin door de gemeenteraad op 17 april 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Hieronder treft u de grondslagen in verkorte vorm aan. De volledige grondslagen zijn vermeld in bijlage 7. Bijlage 7 maakt dan ook uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

(Im)materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Afschrijvingen vinden standaard plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grond wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Alle overige financiële vaste activa worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

De pensioenverplichting van de (gewezen) wethouders is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd (actuarieel berekend). Alle overige vaste passiva worden gewaardeerd op het nominale bedrag, waarbij bij langlopende leningen rekening wordt gehouden met aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.2.4. Toelichting op de balans

Dit onderdeel volgt de indeling zoals vermeld in 'Paragraaf 4.5.7 Toelichting op de balans' van het BBV (artikelen 51 t/m 58).

- **Afschrijvingsmethode**

(Artikel 51 BBV)

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Dit betekent dat de afschrijvingskosten van een activum jaarlijks gelijk blijven.

- **Materiële vaste activa**

(Artikel 52 BBV)

Op de balans worden de materiële vaste activa onderverdeeld in economisch nut, economisch nut met heffing of maatschappelijk nut.

Economisch nut

Dit betreft investeringen die verkocht of verhandeld kunnen worden, zoals grond, gebouwen of machines.

Economisch nut met heffing

Van de materiële vaste activa met economisch nut, worden de investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, afzonderlijk op de balans vermeld. Dit betreft investeringen op het gebied van riolering en waterzuivering waarvoor rioolrecht wordt geheven en investeringen op het gebied van afvalinzameling, -verwerking en de milieustraat, waarvoor afvalstoffenheffing en reinigingsrecht worden geheven.

Maatschappelijk nut

Investerings met maatschappelijk nut zijn normaliter niet geschikt om te verhandelen, zoals wegen en openbare verlichting.

Met ingang van 2017 is het wettelijk verplicht om investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren. De boekwaarde per 31 december van deze investeringen na 2017 bedraagt € 2.708k. De boekwaarde van de reeds bestaande investeringen van voor 2017, waarbij het activeren facultatief was, bedraagt € 1.086k (in 2023: € 1.200k). Dit bedrag wordt jaarlijks lager door afschrijvingen.

Naast bovenvermelde onderverdeling in economisch of maatschappelijk nut op de balans, worden de materiële vaste activa in de toelichting op de balans onderverdeeld in onderstaande groepen waarbij tevens het verloop van de boekwaarde wordt vermeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	502	97	0	0	0	0	598
Woonruimten	375	0	0	10	0	0	365
Bedrijfsgebouwen	1.332	0	0	46	0	0	1.286
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	5.176	1.429	0	215	1.044	0	5.345
Vervoermiddelen	77	0	0	15	0	0	61

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2024
Machines, apparaten en installaties	121	0	0	19	0	0	102
Overige materiële vaste activa	2.994	351	0	175	221	0	2.949
Totaal	10.578	1.876	0	481	1.266	0	10.707

- Voorschotbedragen overheid**

(Artikel 52a BBV)

In de toelichting op de balans wordt per specifieke uitkering het verloop van de vooruitontvangen voorschotbedragen weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand per 1-1-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Stand per 31-12-2024
Europese overheidslichamen	0	0	0	0
<i>Geen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Het Rijk	1.367	8.589	8.303	1.653
B2 <i>Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek</i>	7	0	8	0
C62 <i>Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire</i>	0	0	0	0
C92 <i>Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid</i>	2	7	7	2
D8 <i>Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (AOB)</i>	36	64	64	36
D14 <i>Regeling specifieke uitkering inhalen Covid- 19 gerelateerde onderwijs- vertragingen</i>	0	0	0	0
E20 <i>Regeling Stimulering verkeersveiligheid 2020- 2021</i>	476	0	20	456
E27B <i>Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden</i>	0	181	181	0
E44B <i>Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027</i>	0	81	81	0
E81 <i>Regeling specifieke uitkering OV- ambassadeurprojecten 2022</i>	0	0	0	0
E84 <i>Stimulering verkeersveiligheid 2022-2023</i>	54	0	0	54
G2 <i>Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024</i>	0	1.609	1.609	0
G3 <i>Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024</i>	0	-7	-7	0

2.2. Jaarrekening

Omschrijving	Stand per 1-1-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Stand per 31-12-2024
G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024	0	1	1	0
G10 Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2024	37	175	133	80
G12 Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024	0	0	0	0
G13 Onderwijsroute Wet Inburgering	0	7	7	0
H30 Brede uitkering sport, gezondheid, cultuur	16	109	125	0
J55 Aanpak energiearmoede	136	0	40	95
J94 Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming (...) van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	236	349	0	586
K28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	367	53	76	344
M16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	0	5.958	5.958	0
Overige Nederlandse overheidslichamen	720	91	812	0
J75B Regiodeals 3e tranche: Project Maasheggen	689	0	689	0
H35B IZA-doelen 2023-2026	0	20	20	0
Bijdrage RIEC Limburg	0	68	68	0
Bijdrage provincie Faunapassages N271	31	4	35	0
Totaal	2.087	8.681	9.115	1.653

Daarnaast wordt het verloop van de nog te ontvangen SiSa-voorschotbedragen weergegeven:

Omschrijving	Stand per 1-1-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand per 31-12-2024
Europese overheidslichamen	0	0	0	0
Het Rijk	0	0	0	0
Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0

- Waardeverminderingen**
(Artikel 52b BBV)

Bij de debiteuren wordt, indien van toepassing, een waardevermindering toegepast voor dubieuze debiteuren. Voor 2024 zijn geen dubieuze debiteuren voorzien.

Bij de overlopende activa (nog te ontvangen bedragen) werd in verband met het voorzichtigheidsprincipe een waardevermindering toegepast voor oude openstaande vorderingen. Het merendeel is in 2022 en 2023 afgewikkeld. Het restant van de nog te ontvangen bedragen en deze voorziening voor waardevermindering is in 2024 afgewikkeld.

Bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
Voorziening waardering overlopende activa per 1-1	50	50
Dotatie voorziening	0	0
Vrijval voorziening	-50	0
Voorziening waardevermindering per 31-12	0	50

• 's Rijks Schatkist

(Artikel 52c BBV)

Gemeenten zijn in beginsel verplicht om overtollige liquide middelen onder te brengen in 's Rijks schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die de decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. De mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak blijft dus bestaan. Schatkistbankieren draagt bij aan een lager EMU-saldo van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden) en een vermindering van de beleggingsrisico's bij decentrale overheden. Het betalingsverkeer blijft wel via de reguliere huisbank (BNG) lopen. Bedragen tot € 1,0 miljoen hoeven niet ondergebracht te worden bij de Schatkist. Dit bedrag wordt gebruikt voor de dagelijkse ontvangsten en betalingen. In 2024 zijn er geen overschrijdingen geweest van het drempelbedrag van € 1 miljoen. Voor de berekening van de 'benutting drempelbedrag schatkistbankieren' wordt onderstaand standaard model gebruikt:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)						
Verslagjaar						
(1)	Drempelbedrag	1.000				
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	495	475	467	416	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	505	525	533	584	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag						
Verslagjaar						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	25.924				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	25.924				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				

(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1 mln als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 mln. Als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 mln, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln te boven gaat.

Drempelbedrag 1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

2.2. Jaarrekening

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	45.004	43.191	43.010	38.289
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	495	475	467	416

- Bouwgronden in exploitatie**

(Artikel 52d BBV)

Dit onderdeel is niet van toepassing voor Mook en Middelaar, omdat de gemeente geen grondexploitatie heeft.

Op de balans staan geen voorraden 'Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie'. Er is ook geen sprake van een proces van gronden aankopen, bouw- en woonrijp maken en weer verkopen.

- Financiële verplichtingen**

(Artikel 53 BBV)

In 2023 is het leasecontract voor ICT-investeringen beëindigd. Er zijn in 2024 geen financiële verplichtingen meer.

- Reserves**

(Artikel 54 BBV)

De uitgangspunten voor het te voeren financiële beleid op het gebied van de reserves is vastgelegd in de 'Nota reserves en voorzieningen 2021' die door de raad is vastgesteld op 16 december 2020. Deze nota wordt overigens in de loop van 2025 geactualiseerd.

Naar aard kunnen reserves onderscheiden worden in algemene reserves en in bestemmingsreserves.

Algemene reserves

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Algemene reserve	Financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers (dekking risico's)	Geen
Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	Financiering voor nader te benoemen investeringen en lasten	Toevoeging bij EJR (€ 1.200k) en onttrekking ter dekking van diverse lasten (€ 335k)

Bestemmingsreserves

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Verkoop aandelen Attero	Algemene dekking ter compensatie van vervallen dividend na verkoop aandelen Attero	Onttrekking ter dekking van compensatie vervallen dividend (€ 5k)
Wijkontwikkeling	Financiering van voorzieningen waarvan het belang boven de belangen van een wijk uitstijgt	Toevoeging deel bestemming van resultaat Jaarstukken 2023 (€ 689k)
Stimulering woningbouw	Projecten en activiteiten ter bevordering van de ver- en nieuwbouw in het algemeen en het realiseren van betaalbare woningen in het bijzonder	Toevoeging deel bestemming van resultaat Jaarstukken 2023 (€ 100k)

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Vluchtelingen en statushouders	Reserve ter dekking van kosten ten behoeve van vluchtelingen en statushouders	Onttrekking ter dekking van lasten (€ 20k)
Budgetoverheveling	Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat noodzakelijke budgetten die niet in het jaar besteed worden, middels resultaatbestemming in een bestemmingsreserve worden opgenomen. Deze post dient enkel en alleen voor het overhevelen van budgetten tussen twee boekjaren	Toevoeging deel bestemming van resultaat Jaarstukken 2023 (€ 358k) en onttrekking ter dekking van diverse budgetten (overhevelingen vanuit Jaarstukken en Eindejaarsrapportage 2023) (€ 499k). Daarnaast middels Eindejaarsrapportage 2024 een toevoeging geraamd van € 69k ten behoeve van budgetten 2025
Kapitaallasten nieuwbouw brandweer/werkplaats	Gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten als gevolg van de nieuwbouw van de brandweer-kazerne/gemeentewerf aan de Veldweg	Dekking deel afschrijvingskosten (€ 34k)
Centrumplan Mook aankoop panden	Dekking van kapitaallasten van aangekochte gronden/panden in het kader van centrumplan Mook. Inmiddels is het pand gesloopt. Bij de Zomerrapportage 2024 is besloten deze bestemmingsreserve te laten vrijvallen en op het heffen.	Onttrekking betreft vrijval saldo bestemmingsreserve (€ 13k)
Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016	Bij raadsbesluit van 7 november 2013 is opgenomen dat een aantal investeringen in de jaren 2013-2016 via uitname uit de VBR in deze bestemmingsreserve zijn ondergebracht (ter dekking van kapitaallasten)	Dekking (deel) afschrijvingskosten investeringen 2013-2016 (met name Hart van Mook) (€ 32k) en vrijval deel bestemmingsreserve (€ 172k)
Klimaatbeleid	Reserve voor opstellen (en eventueel deels uitvoeren) van klimaatbeleid. Betreft financiële middelen	Toevoeging restant budgetten klimaatbeleid aan bestemmingsreserve Klimaatbeleid (€ 271k)

Hieronder is het verloopoverzicht per reserve vermeld.

Bedragen x € 1.000

Reserves	Boek- waarde 1-1-2024	Resultaat vorig boekjaar	Toevoe- ging	Onttrek- king	Dekking afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12- 2024
Algemene reserves						
- Algemene reserve	2.000	0	0	0	0	2.000
- Vrij Besteedbare Reserve	3.553	0	1.200	335	0	4.419
<i>Subtotaal algemene reserves</i>	<i>5.553</i>	<i>0</i>	<i>1.200</i>	<i>335</i>	<i>0</i>	<i>6.419</i>
Bestemmingsreserves						
- Verkoop aandelen Attero	90	0	0	5	0	85
- Wijkontwikkeling	46	689	0	0	0	736
- Stimulering woningbouw	41	100	0	0	0	141
- Vluchtelingen en statushouders	45	0	0	20	0	25
- Budgetoverheveling	141	358	69	499	0	69
- Kapitaallasten nieuwbouw brandweer/werkplaats *)	444	0	0	0	34	410
- Centrumplan Mook aankoop panden *)	13	0	0	13	0	0

2.2. Jaarrekening

Reserves	Boek- waarde 1-1-2024	Resultaat vorig boekjaar	Toevoe- ging	Ottrek- king	Dekking afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12- 2024
- Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016 *)	1.342	0	0	172	32	1.138
- Klimaatbeleid	0	0	271	0	0	271
<i>Subtotaal bestemmingsreserves</i>	<i>2.163</i>	<i>1.147</i>	<i>340</i>	<i>709</i>	<i>66</i>	<i>2.876</i>
Totaal reserves	7.716	1.147	1.540	1.044	66	9.294

*) Deze bestemmingsreserves worden alleen gebruikt voor dekking van kapitaallasten.

Gerealiseerde resultaat

Het voordelig resultaat over 2024 bedraagt € 467k. Hiervan wordt voorgesteld om € 189k over te hevelen naar 2025, € 225k toe te voegen aan bestemmingsreserves en € 53k (zijnde het netto resultaat), toe te voegen aan de Vrij Besteedbare Reserve. Geraamd was een tekort van € 504k.

Voor het verschil tussen het geraamde en gerealiseerde resultaat verwijzen wij u naar de verschillenanalyse in onderdeel 2.2.5.

• Voorzieningen

(Artikel 55 BBV)

De uitgangspunten voor het te voeren financiële beleid op het gebied van de voorzieningen is vastgelegd in de 'Nota reserves en voorzieningen 2021' die door de raad is vastgesteld op 16 december 2020. Deze nota wordt overigens in de loop van 2025 geactualiseerd.

Naar aard kunnen voorzieningen onderscheiden worden in voorzieningen voor:

- verplichtingen en verliezen (waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten);
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt (mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren);
- bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b BBV);
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b BBV).

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Pensioenvoorziening (gewezen) wethouders	Fondsvorming ten behoeve van lopende en toekomstige pensioenverplichtingen naar (ex-) wethouders	Op basis van actuariële berekeningen een toevoeging (€ 226k). Daarnaast uitbetaling lopende pensioenen (€ 36k)
Wachtgeldvoorziening	Voorziening voor financiële wachtgeldverplichtingen voor gewezen collegeleden	Uitbetaling lopend wachtgeld minus vergoeding (€ 45k) en een vrijval wegens actualisatie voor toekomstige verplichtingen (€ 30k)
Bovenmatig verlof	Voorziening voor financiële verplichtingen van verloftegoeden uit voorgaande jaren minus een 'redelijk' tegoed van twee weken naar rato van de fte-omvang.	Dotatie op basis van actualisatie toekomstige verplichtingen (€ 20k)

Voorzieningen voor risico's

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
-	-	-

Voorzieningen voor kostenegalisatie

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Rationeel wegbeheer	Egalisatie van kosten m.b.t. groot onderhoud wegen	Dotatie conform begroting (€ 250k) en aanwending voor groot onderhoud (€ 452k)
Groot onderhoud bruggen	Egalisatie van kosten m.b.t. groot onderhoud kunstwerken (bruggen)	Dotatie conform begroting (€ 23k) en aanwending voor groot onderhoud (€ 103k)
Groot onderhoud gebouwenbeheer	Egalisatie van kosten m.b.t. groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	Dotatie conform begroting (€ 240k) en aanwending voor groot onderhoud (€ 708k)

Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Egalisatie afvalstoffen	Kosten-/tariefegalisatie m.b.t. taakveld Afval (inzameling en verwerking van afval i.c.m. opbrengst afvalstoffenheffing)	In verband met 100% kostendekkendheid vindt een dotatie plaats van € 228k
Rioolbeheer	Kosten-/tariefegalisatie m.b.t. taakveld Riool (kosten onderhoud riool o.b.v. GRP i.c.m. opbrengst rioolheffing)	In verband met 100% kostendekkendheid vindt een vrijval plaats van € 130k.

Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Doel	Mutaties 2024
Herontwikkeling De Bisselt	Ter versterking bestaande groenstructuur (n.a.v. raadsbesluit febr. 2010, Structuurvisie De Bisselt)	Mutatie betreft aanwending voor werkzaamheden (€ 19k)
Financiële compensatie bomenplan	Herplanten bomen (n.a.v. bomenkap m.b.t. dijkverzwaring Maaskade)	Voorziening kan opgeheven worden

Hieronder is het verloopoverzicht per voorziening vermeld.

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Boek- waarde 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aan- wending	Boek- waarde 31-12-2024
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
- Pensioenen (gewezen) wethouders	915	226	0	36	1.105
- Wachtgeld voormalige wethouders	312	0	30	45	237
- Bovenmatig verlof	110	20	0	0	130
<i>Subtotaal</i>	<i>1.337</i>	<i>246</i>	<i>30</i>	<i>81</i>	<i>1.472</i>
Ter egalisering van kosten					
- Rationeel wegbeheer	562	250	0	452	360
- Groot onderhoud bruggen	164	23	0	103	84
- Groot onderhoud gebouwenbeheer	1.183	240	0	708	716
<i>Subtotaal</i>	<i>1.909</i>	<i>513</i>	<i>0</i>	<i>1.263</i>	<i>1.159</i>

2.2. Jaarrekening

Voorzieningen	Boek- waarde 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aan- wending	Boek- waarde 31-12-2024
Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven					
- Egalisatie afvalstoffen	53	228	0	0	281
- Egalisatie rioolbeheer	4.302	0	130	0	4.172
<i>Subtotaal</i>	<i>4.355</i>	<i>228</i>	<i>130</i>	<i>0</i>	<i>4.453</i>
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
- Herontwikkeling De Bisselt	20	0	0	19	0
- Financiële compensatie bomplan	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>20</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>19</i>	<i>0</i>
Totaal voorzieningen	7.622	988	160	1.364	7.085

Per eind 2024 is de rekenrente voor de actuariële berekening van de pensioenvoorziening gedaald naar 2,325% (2023: 3,160%). Een lagere rekenrente betekent meestal een hogere dotatie. Voor de wachtgeldvoorziening wordt een jaarlijkse index gehanteerd van 3,0% (2023: 2,5%).

- Rentelast vaste schulden**

(Artikel 56 BBV)

Mook en Middelaar heeft één lening o/g (schuld) bij de BNG met een doorlooptijd tot en met 2025. De lening is vastrentend tegen 5,58% en kan niet vervroegd worden afgelost. De rentelast met betrekking tot deze langlopende geldlening bedraagt over 2024 € 12k. Door het jaarlijks aflossen van de lening, neemt ook de rentelast af met zo'n € 10k per jaar. Het verloop van de lening is als volgt:

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Stand per 1 januari	363	545
Bij: Aangetrokken geldleningen	0	0
Af: Aflossingen boekjaar	-/- 182	-/- 182
Stand per 31 december	182	363

- **Borg- en garantstellingen**

(Artikel 57 BBV)

Bedragen x € 1.000

Aard borgstelling	Hoofdsom	Restant schuld	Verdeelsleutel (gemiddeld)	Garantstelling per 31-12-2024	Garantstelling per 31-12-2023
Destion	32.833	24.835	48,0%	11.932	10.704
Stichting Hof Wonen	77.762	72.661	0,0%	36	0
Woonzorg Nederland	500.701	494.423	0,2%	819	1.203
Subtotaal leningen1)	611.296	591.919	2,2%	12.787	11.907
Hypotheekgaranties 2)	0	0	0,0%	0	24
Totaal	611.296	591.919	2,2%	12.787	11.931

Mook en Middelaar heeft vanaf augustus 2021 een generieke achtervangovereenkomst met WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) voor de financiering van sociale woningbouw. Dit betekent dat wij borg staan als woningcorporaties niet aan hun financiële verplichtingen richting banken kunnen voldoen. De eerste achtervang is het WSW zelf. De gemeente fungeert als tweede achtervang. Ons aandeel is afhankelijk van de marktwaaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) van een woningcorporatie. Het DAEB-bezit omvat de sociale huurwoningen en het maatschappelijk vastgoed dat onder de Woningwet valt.

Door deze wijziging zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast conform het overzicht van WSW (en niet conform de overzichten van de banken, zoals voorheen het geval was).

- **Gebeurtenissen na balansdatum**

(Artikel 58 BBV)

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum opgetreden met een financieel effect van materieel belang voor de waardering van de balansposten.

2.2.5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat op grond van art. 28 BBV ten minste:

- per programma, een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie;
- een overzicht van de aanwending voor het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma (waarbij de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten middels een totaalbedrag worden opgenomen);
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- informatie met betrekking tot Wet Normering Topinkomens.

Analyse op programmaniveau

Wettelijk kader

art. 28, letter a BBV.

Analyse

Verschillen

Hieronder vindt u de analyse op programmaniveau van de belangrijkste verschillen tussen raming en realisatie over 2024 (vanaf € 50k). Verschillen in reserves worden altijd toegelicht.

SiSa

SiSa-budgetten verlopen in principe budgettair-neutraal (uitzonderingen daargelaten). Als specifieke uitkeringen zijn ontvangen (in eerste instantie baten), maar er zijn nog geen of onvoldoende kosten gemaakt, dan worden deze ontvangsten overgeheveld van de baten in de exploitatie naar vooruit ontvangen bedragen op de balans. De baten worden hierdoor lager en zijn dan gelijk aan de lasten.

Budgetoverhevelingen

In voorkomende gevallen kunnen budgetten overgeheveld worden naar 2025, voor zover dat nog niet is aangegeven in de Eindejaarsrapportage 2024. Nagekomen budgetoverhevelingen zijn een vorm van resultaatbestemming en worden ter besluitvorming voorgelegd aan de raad middels een raadsvoorstel en een concept raadsbesluit met betrekking tot het vaststellen van deze Jaarstukken 2024. Voorgestelde budgetoverhevelingen zijn vermeld in onderstaande analyse (ook als deze minder dan € 50k zijn).

Structureel/incidenteel

In beginsel zijn alle verschillen incidenteel van aard, omdat bij structurele afwijkingen in de exploitatie de budgetten zijn bijgesteld in de Programmabegroting 2025 en verdere begrotingsjaren en/of eventueel worden bijgesteld in de Zomerrapportage 2025.

Alle bedragen in onderstaande tabellen en analyse zijn per € 1.000.

Programma Sociale leefomgeving

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Vershil
Lasten	9.354	8.376	978 V
Baten	-6.855	-6.347	-507 N
<i>Subtotaal</i>	<i>2.499</i>	<i>2.028</i>	<i>471</i>
Toevoeging reserves	0	0	0 V
Onttrekking reserves	-137	-137	0 V
Totaal	2.362	1.891	471 V

Vershil lasten

- SiSa A16 Vluchtelingen Oekraïne: raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten) V 542
- Niet uitgegeven geraamd bedrag voor verhoging taalniveau en inburgering (BGO vanuit 2023) V 86
- SiSa G10 Inburgering: raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten) V 80
- Onderuitputting budgetten bij onderwijsbeleid en leerlingzaken V 54
- Onderuitputting budgetten met budgetoverhevelingen naar 2025 V 45
- Diverse kleinere onderuitputtingen en afrekeningen (bijvoorbeeld subsidies), per post < € 50k, per saldo V 171

2.2. Jaarrekening

Totaal	V	978
Verschil baten		
• SiSa A16 Vluchtelingen Oekraïne: geraamde uitkering € 6,1 miljoen, tot nu toe gerealiseerd € 5,6 miljoen	N	542
• SiSa G10 Inburgering: geraamde uitkering € 213k, tot nu toe gerealiseerd € 133k	N	80
• Niet geraamde verhaalde kosten Uitvoeringsprogramma VTH	V	81
• Overige verschillen baten < € 50k, per saldo	V	34
Totaal	N	507

Programma Sociaal domein

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	7.715	7.800	-85 N
Baten	-2.012	-1.924	-88 N
Subtotaal	5.703	5.875	-172
Toevoeging reserves	19	19	0 V
Onttrekking reserves	-118	-118	0 V
Totaal	5.603	5.776	-172 N

Verschil lasten		
• Per saldo minder gerealiseerde lasten dan geraamd voor Jeugd	V	113
• SiSa J55 Aanpak energiearmoede: raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten)	V	95
• SiSa G3 Bijstandsbesluit zelfstandigen (BBZ): niet benut geraamd bedrag voor bedrijfskrediet (zie ook bij baten)	V	50
• Onderuitputting budgetten met budgetoverhevelingen naar 2025	V	19
• SiSa G2 Uitkeringen Participatiewet (UPW): raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten) (deel voor eigen rekening)	N	67
• Per saldo hogere lasten Wmo (open-eind)	N	90
• Hogere toerekening salarissen bij programma Sociaal Domein (minder bij overhead)	N	235
• Overige verschillen lasten < € 50k, per saldo	V	30
Totaal	N	85

Verschil baten		
• SiSa J55 Aanpak energiearmoede: geraamde uitkering € 136k, tot nu toe gerealiseerd € 40k	N	95
• SiSa G3 Bijstandsbesluit zelfstandigen (BBZ): niet ontvangen geraamde uitkering bedrijfskrediet (ook geen kosten gemaakt)	N	50
• SiSa G2 Uitkeringen Participatiewet (UPW): geraamde uitkering € 1.559k, tot nu toe gerealiseerd € 1.609k	V	50
• Overige verschillen baten < € 50k, per saldo	V	7
Totaal	N	88

Programma Fysieke leefomgeving

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Vershil	
Lasten	3.354	3.243	111	V
Baten	-2.002	-1.877	-125	N
Subtotaal	1.352	1.366	-13	
Toevoeging reserves	0	0	0	V
Onttrekking reserves	-231	-225	-6	N
Totaal	1.121	1.140	-19	N

Vershil lasten

• SiSa E20 Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2024: raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten)	V	456
• Onderuitputting budget voor implementatie Omgevingswet met budgetoverheveling naar 2025.	V	100
• SiSa E84 Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023: raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten)	V	54
• Hogere lasten aanleg en onderhoud riolering (gesloten systeem, zie ook bij baten)	N	92
• Hogere onderhoudskosten wegen, pleinen en fietspaden	N	108
• Hogere toerekening salarissen bij programma Fysieke leefomgeving (minder bij overhead)	N	260
• Overige verschillen lasten, per saldo	N	39
Totaal	V	111

Vershil baten

• SiSa E20 Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2024: geraamde uitkering € 476k, tot nu toe gerealiseerd € 20k	N	456
• SiSa E84 Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023: geraamde uitkering € 54k, tot nu toe gerealiseerd € 0 in 2024	N	54
• Hogere legesopbrengsten en vergoedingen degeneratiekosten voor wegen, pleinen en fietspaden	V	59
• Hogere baten riolering (incl. € 80k vrijval egalisatievoorziening)	V	92
• Hogere baten opbrengst omgevingsvergunningen (met name project Cuijksesteeg)	V	96
• Niet geraamde exploitatiebijdrage van derden inzake achteraf doorbelaste ambtelijke inzet	V	119
• Overige verschillen baten, per saldo	V	19
Totaal	N	125

Vershil onttrekking reserves

• In 2024 zijn onttrekkingen geraamd voor dekking van diverse kosten. Bij de realisatie zijn er minder kosten gemaakt dan geraamd, waardoor er ook lagere onttrekkingen uit reserves zijn dan geraamd. Een lagere onttrekking uit een reserve leidt tot een nadeel, per saldo:	N	6
Totaal	N	6

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil	
Lasten	2.672	2.484	188	V
Baten	-1.710	-1.480	-230	N
<i>Subtotaal</i>	<i>962</i>	<i>1.004</i>	<i>-42</i>	
Toevoeging reserves	271	271	0	V
Onttrekking reserves	-386	-367	-19	N
Totaal	848	909	-61	N

Verschil lasten

• SiSa K28 Capaciteit klimaat- en energiebeleid: raming op basis van beschikking (voorschot) en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten)	V	307
• SiSa J94 Lokale aanpak isolatie: raming op basis van voorschot en realisatie op basis van werkelijke lasten (zie ook bij baten)	V	236
• Onderuitputting budgetten met budgetoverheveling naar 2025	V	45
• Hogere toerekening salarissen (minder bij overhead)	N	124
• Hoger lasten afvalinzameling t.o.v. raming (incl. dotatie € 228k aan egalisatievoorziening) (zie ook bij baten)	N	311
• Overige verschillen lasten < € 50k, per saldo	V	35
Totaal	V	188

Verschil baten

• SiSa K28 Capaciteit klimaat- en energiebeleid: geraamde uitkering € 383k, tot nu toe gerealiseerd € 76k (incl. € 20k exploitatiebijdragen van derden)	N	307
• SiSa J94 Lokale aanpak isolatie: geraamde uitkering € 236k, tot nu toe gerealiseerd € 0k	N	236
• Meer baten afvalstromen e.d. bij vuilverwerking (€ 212k) en hogere opbrengst afvalstoffenheffing (€ 99k)	V	311
• Overige verschillen baten, per saldo	V	2
Totaal	N	230

Verschil onttrekking reserves

• Lagere onttrekking uit VBR in verband met lagere kosten dan geraamd	N	19
Totaal	N	19

Programma Bestuur en organisatie

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Vershil	
Lasten	1.108	1.427	-319	N
Baten	-1	-225	224	V
<i>Subtotaal</i>	<i>1.108</i>	<i>1.202</i>	<i>-94</i>	
Toevoeging reserves	1.200	1.200	0	V
Onttrekking reserves	-203	-203	0	N
Totaal	2.105	2.200	-94	N

Vershil lasten

• Hogere dotatie pensioenvoorziening door lagere wettelijke rekenrente	N	226
• Hogere toerekening salarislaster bij programma Bestuur en organisatie (minder bij overhead)	N	137
• Overige verschillen lasten < € 50k, per saldo	V	44

Totaal	N	319
---------------	----------	------------

Vershil baten

• Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren SiSa en transitoria	V	144
• Vrijval voorziening afwaardering overlopende activa	V	50
• Overige verschillen baten < € 50k (vrijval wachtgeldvoorziening), per saldo	V	30

Totaal	V	224
---------------	----------	------------

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Vershil	
Lasten	12	12	0	N
Baten	-17.308	-17.667	359	V
<i>Subtotaal</i>	<i>-17.296</i>	<i>-17.654</i>	<i>358</i>	
Toevoeging reserves	0	0	0	V
Onttrekking reserves	0	0	0	V
Totaal	-17.296	-17.654	358	V

Vershil baten

• Uitkeringen gemeentefonds: raming o.b.v. septembercirculaire, realisatie o.b.v. decembercirculaire	V	298
• Overige verschillen baten < € 50k, per saldo	V	61

Totaal	V	359
---------------	----------	------------

Overzicht van de kosten van overhead

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	5.720	5.329	391 V
Baten	0	-48	48 V
<i>Subtotaal</i>	<i>5.720</i>	<i>5.281</i>	<i>439</i>
Toevoeging reserves	50	50	0 V
Onttrekking reserves	-59	-59	0 V
Totaal	5.711	5.272	439 V

Verschil lasten

• Meer functioneel toegerekend en minder op overhead belast	V	756
• Overige verschillen afdelingen (Sociaal, Ruimte, incl. buitendienst en BV, zowel salariskosten als kosten van inhuur en overige afdelingskosten, zoals opleidingen) en algemene personeelskosten	N	156
• Hogere onderhoudskosten huisvesting binnendienst (inhaalslag)	N	157
• Hogere kosten ICT	N	52
• Overige verschillen lasten < € 50k, per saldo	N	0
Totaal	V	391

Verschil baten

• Overige verschillen baten < € 50k, per saldo	V	48
Totaal	V	48

Bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	0	0	0 N
Baten	0	0	0 V
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Toevoeging reserves	0	0	0 V
Onttrekking reserves	0	0	0 V
Totaal	0	0	0 N

Geen verschillen tussen raming en realisatie (bedragen zijn allemaal kleiner dan € 500).

Bedrag voor onvoorzien

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	50	0	50 V
Baten	0	0	0 V
<i>Subtotaal</i>	<i>50</i>	<i>0</i>	<i>50</i>
Toevoeging reserves	0	0	0 V

Onttrekking reserves	0	0	0	V
Totaal	50	0	50	V

Verschil lasten

- Budget voor onvoorzien niet benut in 2024. V 50

Totaal **V 50**

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk kader

art. 28, letter b BBV.

De post voor onvoorziene uitgaven is in de begroting 2024 geraamd op € 50k. Dit budget is verder niet benut in 2024.

Incidentele baten en lasten

Wettelijk kader

art. 28, letter c BBV.

In onderstaande tabel worden incidentele baten en lasten vermeld conform artikel 28 letter c BBV. Hierbij is aansluiting gezocht bij de 'Notitie incidentele en structurele baten en lasten' van de commissie BBV. Toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, met uitzondering van structurele onttrekkingen voor dekking van kapitaallasten.

In onderstaand overzicht zijn de ramingen en realisaties van de incidentele baten en lasten afzonderlijk weergegeven voor zover deze groter zijn dan € 20k. Incidentele baten en lasten onder de € 20k zijn getotaliseerd weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	B2024 primitief	B2024 na wijziging	W2024
LASTEN			
Sociale leefomgeving			
SiSa M16: Vluchtelingen Oekraïne	5.325	6.116	5.575
SiSa G10: Inburgering	0	213	133
SiSa H30: Spuk Breed	101	121	125
SiSa D8: Onderwijsachterstandenbeleid	0	100	64
Vluchtelingen en statushouders	0	86	0
Werkbudget projectplan RIEC	0	68	64
Preventiekosten	11	23	11
Opstellen integraal huisvestingsplan	0	20	9
Kosten uitvoering inburgering in eigen beheer	0	20	20
SiSa H35: IZA-doelen 2023-2026 (via Nijmegen)	0	0	19
Overige incidentele lasten	0	28	0
Sociaal domein			
SiSa J55: Aanpak energiearmoede	0	136	40

2.2. Jaarrekening

Programma	B2024 primitief	B2024 na wijziging	W2024
BGO Impulsmiddelen werkontwikkelbedrijven (WerkBedrijf)	0	19	19
Overige incidentele lasten	0	48	48
Fysieke leefomgeving			
SiSa E20: Stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	0	476	20
Implementatiekosten invoering nieuwe Omgevingswet	150	230	167
Onverharde wegen	0	112	112
Verplaatsen volkstuinen	0	100	83
SiSa E84: Stimulering verkeersmaatregelen 2022-2023	0	54	0
Taakstelling DU Wet betaalbare huur	0	21	0
Overige incidentele lasten	0	7	1
Toerisme, natuur en duurzaamheid			
SiSa K28: Cap. klimaat- en energiebeleid	0	383	76
Toevoeging aan reserve Klimaatbeleid	0	271	271
SiSa J94: Lokale aanpak isolatie	0	236	0
450 jaar Slag op de Mookerheide	45	71	59
Werkbudget kunst en erfgoed	0	35	9
Onderhoudsplan bomen	0	20	20
Speelvoorzieningen burgerinitiatieven (dekking via VBR)	0	20	0
Bijdrage Visit Mookerheide	0	10	10
Egalisatie afvalstoffenheffing (dotatie)	0	0	152
Overige incidentele lasten	0	14	0
Bestuur en organisatie			
Toevoeging aan VBR	0	1.200	1.200
Dotatie aan pensioenvoorziening	0	0	226
Financiële afwikkeling IWGM	0	200	200
Afscheid en installatie burgemeester	32	30	40
Overige incidentele lasten	0	13	13
Overig (admo)			
BGO Visie op gemeentelijk vastgoed (naar 2025)	0	50	50
Training inwonerparticipatie	25	25	30
Subtotaal incidentele lasten	5.689	10.575	8.866

BATEN

Sociale leefomgeving

SiSa M16: Vluchtelingen Oekraïne (uitkering rijk, eigen bijdragen en verhaal)	-5.325	-6.116	-5.575
SiSa G10: Inburgering (uitkering rijk)	0	-213	-133
SiSa H30: Spuk Breed (uitkering rijk)	-101	-121	-125
SiSa D8: Onderwijsachterstandenbeleid (uitkering rijk)	0	-100	-64

Programma	B2024 primitief	B2024 na wijziging	W2024
Onttrekking reserve BGO t.b.v. vluchtelingen en statushouders	0	-86	-86
Onttrekking reserve BGO t.b.v. werkbudget projectplan RIEC	0	-68	-68
Onttrekking reserve BGO t.b.v. preventiekosten	0	-11	-11
Onttrekking reserve BGO t.b.v. opstellen integraal huisvestingsplan	0	-20	-20
Onttrekking reserve Vluchtelingen t.b.v. kosten uitvoering inburgering in eigen beheer	0	-20	-20
SiSa H35: IZA-doelen 2023-2026 (via Nijmegen)	0	0	-20
Overige incidentele baten	0	-9	0
Sociaal domein			
Centrummiddelen via gemeente Nijmegen	0	-175	-175
SiSa J55: Aanpak energiearmoede (uitkering rijk)	0	-136	-40
Onttrekking reserve BGO t.b.v. (afgeraamde) kosten energietoeslag	0	-92	-92
Overige incidentele baten	0	-43	-45
Fysieke leefomgeving			
Verkoop perceel Halderweg	0	-520	-520
SiSa E20: Stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 (uitkering rijk)	0	-476	-20
Onttrekking reserve BGO t.b.v. onverharde wegen	0	-112	-112
Hogere exploitatiebijdragen i.v.m. Molenhoek-Zuid (Maastuin)	0	-90	-90
SiSa E84: Stimulering verkeersmaatregelen 2022-2023 (uitkering rijk)	0	-54	0
Onttrekking VBR t.b.v. invoering nieuwe Omgevingswet	0	-49	-49
Onttrekking reserve BGO t.b.v. invoering nieuwe Omgevingswet	0	-32	-32
Exploitatiebijdragen m.b.t. invoering nieuwe Omgevingswet	0	0	-119
Overige incidentele lasten	0	-7	-1
Toerisme, natuur en duurzaamheid			
SiSa K28: Cap. klimaat- en energiebeleid	0	-383	-76
Onttrekking uit VBR dekking kosten klimaatbeleid	0	272	272
SiSa J94: Lokale aanpak isolatie (uitkering rijk)	0	236	0
Onttrekking reserve BGO 450 jaar Slag op de Mookerheide	0	-26	-26
Onttrekking reserve BGO t.b.v. werkbudget kunst en erfgoed	0	-35	-35
Onttrekking reserve BGO t.b.v. onderhoudsplan bomen	0	-20	-20
Onttrekking VBR dekking kosten speelvoorzieningen	0	-20	0
Egalisatie rioolheffing (vrijval)	0	0	-80
Overige incidentele baten	0	-14	-14
Bestuur en organisatie			
Vrijval deel bestemmingsreserve inv.plan 2013-2016	-172	-172	-172
Vrijval deel bestemmingsreserve centrumplan Mook	-13	-13	-13
Vrijval wachtgeldvoorziening	0	0	-30

2.2. Jaarrekening

Programma	B2024 primitief	B2024 na wijziging	W2024
Overige incidentele baten	0	-13	-13
Overig (admo)			
Onttrekking reserve BGO training inwonerparticipatie	-25	-25	-25
<i>Subtotaal incidentele baten</i>	-5.636	-8.762	-7.648
Saldo incidentele baten en lasten	54	1.813	1.218

Toelichting

Incidentele baten en lasten betreffen in zijn algemeenheid vooral SiSa, budgetoverhevelingen, egalisatie van riool/reiniging, vrijval van voorzieningen en een toevoeging aan de VBR.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Wettelijk kader

art. 28, letter d BBV.

Overzicht structurele toevoegingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000			
Programma	Reserve	Begroting	Realisatie
-	-	0	0
Totaal		0	0

Er zijn geen structurele toevoegingen aan reserves.

Overzicht structurele onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000			
Programma	Reserve	Begroting	Realisatie
	Dekking kapitaallasten nieuwbouw brandweerkazerne / gemeentewerf	34	34
	Dekking afschrijvingskosten investeringsplan 2013-2016 (Hart van Mook)	32	32
Totaal		66	66

De structurele onttrekkingen betreffen alleen onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten.

Wet Normering Topinkomens

Wettelijk kader

art. 28, letter e BBV.

Op grond van de Wet Normering Topinkomens worden enkele inkomensgegevens van bepaalde functionarissen openbaar gemaakt. Voor de gemeente Mook en Middelaar betreft dit de functies van de raadsgriffier en de gemeentesecretaris. Bij beiden valt de bezoldiging onder het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum.

WNT-verantwoording 2024 Gemeente Mook en Middelaar

De WNT is van toepassing op gemeente Mook en Middelaar. Het voor gemeente Mook en Middelaar toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2024							
bedragen x € 1		M.A.M. van Arensbergen		W. Huberts		W. Mariman	
Functiegegevens		Griffier		Griffier		Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/01 – 30/04		01/09 - 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,889		0,889		1,000	
Dienstbetrekking?		ja		ja		ja	
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		26.816		21.182		114.125	
Beloningen betaalbaar op termijn		4.107		3.037		18.463	
Subtotaal		30.923		24.219		132.588	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		68.471		69.037		233.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging		30.923		24.219		132.588	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	

2.2. Jaarrekening

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	M.A.M. van Arensbergen	W. Mariman
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functieervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/02 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.665	108.627
Beloningen betaalbaar op termijn	11.661	17.060
<i>Subtotaal</i>	<i>86.326</i>	<i>125.687</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	198.222	223.000
Bezoldiging	86.326	125.687

1b. Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Functiegegevens		Interim Griffier
Kalenderjaar		2024
Periode functieervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		01/04 t/m 30/09
Aantal kalendermaanden functieervulling in het kalenderjaar		4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar		283,50
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar		€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand		184.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		62.653,50
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode		25.515
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		25.515
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		25.515
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Kasstroomoverzicht

Jaarstukken worden opgesteld volgens het baten- en lastenstelsel. Het rijk en het EMU-saldo werken volgens een stelsel van inkomsten en uitgaven. Dit laatste stelsel betreft een stelsel van fysieke geldstromen. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de zogenaamde indirecte methode (afgeleid van balansmutaties). Het verschil is gelijk aan de mutatie in de liquide middelen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		
OPERATIONELE KASSTROOM		
Kasstroom op winstbasis		
Bedrijfsresultaat (voor mutaties reserves en voor belastingen)	897	
Af: Belasting over bedrijfsresultaat	0	
Afschrijving (kosten, geen uitgaven)	494	
Dotatie aan voorzieningen (kosten, geen uitgaven)	995	
Vrijval voorzieningen (baten, geen inkomsten)	-160	
Aanwending voorzieningen (uitgaven, geen kosten)	-1.372	
<i>Subtotaal</i>		855
Mutatie werkkapitaal		
Mutaties Voorraden (grondstoffen en eindproduct)	0	
Mutaties Debiteuren / kortlopende vorderingen	-788	
Mutaties Crediteuren / kortlopende schulden	420	
Mutaties Overlopende activa / overlopende passiva	836	
<i>Subtotaal</i>		468
Kasstroom op operatiebasis		1.323
Investeringskasstroom		
Saldo investeringen / desinvesteringen	-1.912	
Bijdragen van derden	1.266	
Saldo mutatie investeringskasstroom		-646
Totaal vrije kasstroom		677

FINANCIERINGSKASSTROOM

2.2. Jaarrekening

Aflossingen activa (leningen u/g)	16	
Aflossingen passiva (leningen o/g)	-182	
Totaal financieringskasstroom		-165
Vrije kasstroom + Financieringskasstroom = Mutatie liquide middelen		512
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN (INCL. SKB)		
Mutatie saldo Schatkistbankieren	162	
Mutatie saldo kas/bank	350	
Totaal mutatie liquide middelen (toename)		512
Verschil		0

Overig

2.2.6. Single information Single audit (SiSa)

Hieronder treft u het SiSa-regelingen aan (specifieke uitkeringen) die betrekking hebben op 2024. Met ingang van 2024 hebben enkele SiSa-regelingen een andere ID gekregen.

Nr	ID	Omschrijving
1	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
2	C62	Specifieke uitkering voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire
3	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten digitale overheid
4	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)
5	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen
6	E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021
7	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) / Provinciale beschikking en/of verordening
8	E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022
9	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023
10	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024
11	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024 / Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004
12	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024
13	G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2024
14	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagenaffaire gemeentedeel 2024
15	G13	Onderwijsroute deel gemeente 2024
16	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026
17	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)
	Hernummerd:	
18	J55	Aanpak Energiearmoede
19	J75B	Regiodeals 3e tranche
20	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties
21	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-energiebeleid
22	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne

De bijbehorende en uitgebreide SiSa-tabel kunt u terugvinden in 'Bijlage 8 SiSa-tabel' van deze Jaarstukken 2024. Bijlage 8 maakt dan ook uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening.

2.2.7. Overzicht van baten en lasten per taakveld

Op basis van het BBV worden budgetten verdeeld over programma's. Daarnaast is er wettelijk sprake van algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vennootschapsbelasting en onvoorzien. Mutaties in reserves kunnen per programma toegerekend worden.

Op basis van de wettelijke uitvoeringsinformatie 'Informatie voor derden' (IV3) vindt een andere indeling plaats, namelijk in wettelijke taakvelden. Hieronder treft u deze tabel in taakvelden aan, waarbij is aangegeven onder welk IV3-programma deze taakvelden vallen. Dit zijn andere programma's dan door de raad zijn vastgesteld voor de programmabegroting en de jaarstukken op grond van het BBV. De algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en mutaties reserves worden hierbij integraal ondergebracht in IV3-programma 'Bestuur en ondersteuning' omdat deze categorieën niet afzonderlijk bestaan in IV3.

Het verschil tussen taakveld 0.4 Overhead (€ 5.281k) en onderdeel 2.1.7 overzicht van de kosten van overhead (€ 5.272k) betreft drie reservemutaties bij de overhead (€ 9k). In onderstaand overzicht zijn deze mutaties vermeld onder 0.10 Mutaties reserves.

Het voordelig resultaat van € 467k valt onder taakveld 0.11 in het IV3-programma 'Bestuur en ondersteuning'.

Bedragen * € 1.000

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning	9.336	19.613	-10.277
0.1	Bestuur	1.438	30	1.408
0.2	Burgerzaken	347	187	161
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	213	521	-308
0.4	Overhead	5.329	48	5.281
0.5	Treasury	13	577	-564
0.61	OZB woningen	12	1.883	-1.871
0.62	OZB niet-woningen	12	354	-342
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0
0.64	Belastingen overig	191	42	149
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	14.668	-14.668
0.8	Overige baten en lasten	-226	194	-420
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	1.540	1.110	431
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	467	0	467
1.	Veiligheid	968	238	730
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	731	152	579
1.2	Openbare orde en veiligheid	237	85	151
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.235	103	1.133
2.1	Verkeer en vervoer	1.230	101	1.129
2.2	Parkeren	0	0	0
2.3	Recreatieve havens	0	1	-1

2.2. Jaarrekening

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	5	0	5
3.	Economie	186	219	-34
3.1	Economische ontwikkeling	13	0	13
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	32	76	-44
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0
3.4	Economische promotie	140	143	-4
4.	Onderwijs	391	65	327
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	130	0	130
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	262	65	197
5.	Sport, cultuur en recreatie	1.231	86	1.145
5.1	Sportbeleid en -activering	150	68	82
5.2	Sportaccommodaties	178	16	162
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	70	0	70
5.4	Musea	1	0	1
5.5	Cultureel erfgoed	73	0	73
5.6	Media	28	0	28
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	732	2	730
6.	Sociaal domein	13.771	7.674	6.096
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.157	5.750	407
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	211	0	211
6.3	Inkomensregelingen	2.379	1.673	705
6.4	WSW en beschut werk	885	0	885
6.5	Arbeidsparticipatie	172	0	172
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	319	2	317
6.71a	Huishoudelijke hulp (Wmo)	990	57	933
6.71b	Begeleiding (Wmo)	642	0	642
6.71c	Dagbesteding (Wmo)	169	0	169
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	309	193	117
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	637	0	637
6.72b	Jeugdhulp behandeling	78	0	78
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	94	0	94
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	116	0	116
6.73a	Pleegzorg	94	0	94
6.73b	Gezinsgericht	11	0	11

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	4	0	4
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	343	0	343
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	118	0	118
6.74c	Gesloten plaatsing	0	0	0
6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	43	0	43
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0
6.82a	Jeugdbescherming	180	0	180
6.82b	Jeugdreclassering	7	0	7
7.	Volksgezondheid en milieu	2.363	2.238	125
7.1	Volksgezondheid	334	41	293
7.2	Riolering	549	721	-172
7.3	Afval	1.119	1.400	-281
7.4	Milieubeheer	350	76	274
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	11	0	11
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.012	443	569
8.1	Ruimte en leefomgeving	468	124	344
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	543	319	224
Totaal-generaal		30.678	30.678	0

Verdelingsprincipe van taakvelden over programma's

In 'Bijlage 9 Verdeling taakvelden over programma's' vindt u de relatie tussen de wettelijke taakvelden en de vermelde programma's in deze Jaarstukken 2024. Bijlage 9 maakt dan ook uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening.

Rechtmatigheidsverantwoording

2.2.8. Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Tot 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid van de jaarrekening. Met ingang van 2023 legt het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af. De gemeenteraad heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening en de controleverordening. De externe accountant controleert of de rechtmatigheidsverklaring in de jaarstukken getrouw is.

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 17 april 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 906k. De grondslag voor deze verantwoording is de 'Kadernota rechtmatigheid 2024' van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 442k bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 906k. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 403k acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

	Begrotingscriterium	Afwijkingen
1A.	Overschrijding lasten programma's	€ 403k
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0k
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0k
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	€ 0k
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 403k
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf gestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd, volgens de 'Financiële verordening Mook en Middelaar 2024'.	€ 403k
	De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht.	€ 0k
	Voorwaardencriterium	Bedrag
5.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed.	€ 165k
	M&O criterium	Bedrag
6.	Geen bevindingen	

2.2. Jaarrekening

	Totaal onrechtmatigheden (€ 403k + € 165k)	€	568k
	Waarvan acceptabel	€	403k
	Waarvan niet-acceptabel	€	165k

In de paragraaf Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

VASTSTELLINGSBESLUIT

3.1. Vaststellingsbesluit

In de onderhavige Jaarstukken 2024 hebben wij verantwoording afgelegd over de realisatie van het door uw raad vastgesteld beleid. Wij danken u voor het in het college gestelde vertrouwen.

Mook, 13 mei 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,

De burgemeester,

drs. W. Mariman

I.M. van Dijk

Aldus vastgesteld door de raad van de Gemeente Mook en Middelaar in zijn openbare vergadering van 12 juni 2025.

De raad voornoemd,

De griffier,

De voorzitter,

W. Huberts

I.M. van Dijk

BIJLAGEN

Bijlage 1 Restant kredieten

Dit betreft een bijlage van onderdeel '1.4. Financieel overzicht'.

Van onderstaande kredieten wordt voorgesteld om deze over te hevelen naar 2024, zodat hierop uitgaven gedaan kunnen worden.

Het krediet 'Er zit muziek in Mook en Middelaar' is een verzamelkrediet. Hiervan worden bedragen afgesplitst als zich een project voordoet dat hierop betrekking heeft.

De kredieten Nieuw-/verbouw gemeentehuis en Nieuw-/verbouw huisvesting Kandinsky zijn doorgeschoven van eerdere jaren. Bij de Zomerrapportage 2024 dan wel bij de Programmabegroting 2025 worden deze twee kredieten heroverwogen.

bedragen x € 1.000

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2024	Kredieten 2024	Realisatie in 2024	Restant krediet per 31-12-2024	Over naar 2025
· 2020: Nieuw-/verbouw gemeentehuis	2.000	0	0	2.000	2.000
· 2020: Mobiliteitsplan 2020	54	0	0	54	54
· Verbeteren bereikbaarheid station (SiSa E27B)	350	0	350	0	0
<i>Bijdrage provincie (SiSa E27B)</i>	-140	0	-140	0	0
· 2021: Economische agenda 2021-2024	67	0	0	67	30
· 2021: Nieuw-/verbouw huisvesting Kandinsky	4.000	0	0	4.000	4.000
· 2021: Lob van Gennep	248	0	22	227	227
· Kerkplein Middelaar	141	0	0	141	141
· 2020: Masterplan Plasmolen	1.116	1.060	794	1.382	1.382
<i>Bijdrage provincie</i>	-500	-700	-909	-291	-291
· 2022: Ventilatie in scholen	87	-1	62	24	24
<i>Bijdrage rijk (SiSa C32)</i>	-1	1	0	0	0
· 2022: Project Maasheggen I (SiSa C75B)	1.104	0	41	1.064	1.064
<i>Bijdrage provincie (SiSa C75B)</i>	-542	0	-41	-502	-502
· 2022: Spoorzone Molenhoek	46	0	29	17	17
· 2023: Vrachtauto buitendienst	295	0	0	295	295
· 2022: Project Maasheggen II (SiSa C75B)	390	0	146	245	245
<i>Bijdrage provincie (SiSa C75B)</i>	-146	0	-146	-1	-1
· 2023: Vervanging riool	38	0	0	38	38
· 2023: Riool milieumaatregelen	89	0	43	46	46
· 2024: Vervanging riool	0	620	199	421	421
· 2024: Riool milieumaatregelen	0	20	7	13	13
· 2024: Verkeersmaatregelen Heikantseweg	0	38	0	38	38
· 2024: Buitenterrein gemeentewerf	0	107	97	10	10
· 2024: Klimaatadaptatie Kerkstraat (SiSa E44B)	0	81	0	81	81
<i>Bijdrage provincie (SiSa E44B)</i>	0	-81	0	-81	-81
· 2025: Herinrichting Witteweg	0	600	0	600	600
Totaal	8.696	1.745	552	9.889	9.852

Onderstaande kredieten zijn reeds afgesloten bij de Eindejaarsrapportage 2024.

bedragen x € 1.000

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2024	Kredieten 2024	Realisatie in 2024	Restant krediet per 31-12-2024	Over naar 2025
· 2020: Er zit muziek in Mook en Middelaar	220	0	0	220	0
· 2021: Mobiliteitsplan 2021	6	0	6	0	0
· 2020: Implementatie Squit 20/20	6	0	0	6	0
· Hart van Mook: Herinrichting N271	20	0	20	0	0
· 2022: Investering speeltoestellen	22	0	0	22	0
<i>Bijdrage derden</i>	-22	0	0	-22	0
· 2023: O.V. masten	3	0	0	3	0
· 2023: O.V. armaturen	3	0	0	3	0
· 2023: Project Faunapassages N271	31	7	36	2	0
<i>Bijdrage provincie</i>	-31	-7	-35	-3	0
· 2023: Grondstoffenplan	277	0	20	257	0
Totaal	535	0	48	487	0

Van onderstaande kredieten wordt voorgesteld om deze (alsnog) af te sluiten bij de Jaarstukken 2024.

bedragen x € 1.000

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2024	Kredieten 2024	Realisatie in 2024	Restant krediet per 31-12-2024	Over naar 2025
· 2022: Speelvoorzieningen	10	0	11	0	0
Totaal	10	0	11	0	0

Per saldo was per 1 januari 2024 € 9.241k overgeheveld naar 2024.

Per 31 december 2024 wordt voorgesteld om € 9.852k over te hevelen naar 2025. Dit is inclusief € 1.745k aan nieuwe kredieten (minus bijdragen derden) in 2024.

Bijlage 2 Beleidsindicatoren

Dit betreft een bijlage van de onderdelen 2.1.1. t/m 2.1.5., zijnde de vijf programma's.

Elke gemeente is verplicht om de wettelijke beleidsindicatoren te vermelden in de jaarstukken (en in de programmabegroting). De beleidsindicatoren zijn overeenkomstig de laatst geldende 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. Dit betreft een ministeriële regeling waarin voorgeschreven is welke beleidsindicatoren minimaal vermeld moeten worden en wie de wettelijke bronhouder is van een beleidsindicator. Een gemeente is wettelijk verplicht om de meest recent gerealiseerde gegevens van deze bronhouders te vermelden.

Als de gegevens bij de jaarstukken (nog) niet beschikbaar zijn gesteld, wordt dit aangeduid met 'N/b' (Gegevens niet beschikbaar) en worden, indien aanwezig, gemeentelijke gegevens verstrekt. Daarnaast worden enkele beleidsindicatoren niet jaarlijks maar periodiek bijgewerkt door de bronhouders, bijvoorbeeld de periodieke onderzoeken van Verwey Jonker Instituut. Informatie van de bronhouder wordt ontsloten middels de website 'waarstaatjegemeente.nl'. Op deze website wordt ook informatie verstrekt met betrekking tot eventuele wijzigingen van de beleidsindicatoren. Daar waar wijzigingen zijn doorgevoerd, is dit vermeld bij de desbetreffende indicator in de diverse programma's.

De peildatum van de vermelde gegevens is 2 april 2024. Gegevens van voorgaande jaren kunnen sporadisch afwijken ten opzichte van de vermelde gegevens in vorige jaarstukken.

Hieronder treft u een nadere toelichting aan op de diverse beleidsindicatoren die betrekking hebben op de programma's. Zowel de meest recente waarde is vermeld als het grafische verloop van de gegevens voorgaande jaren.

0 Bestuur en ondersteuning (Bestuur en organisatie)

- 1 *Eigen gegevens jaarstukken*
Gemiddelde formatie: fte per 1.000 inwoners.

Bron: Jaarstukken 2021-2024
Meest recente waarde: 9,47

- 2 Gemiddelde bezetting: fte per 1.000 inwoners.

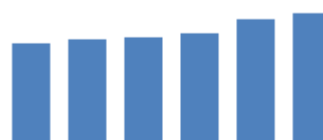
Bron: Jaarstukken 2019-2024
Meest recente waarde: 8,93

Bezettingsgraad $8,93/9,47 = 94\%$

- 3 Eigen gegevens (primitieve) begroting
Apparaatskosten: bedrag incl. overhead, per 1.000 inwoners.

Bron: Begroting 2019-2024
Meest recente waarde: 1,01

4 Externe inhuur: % van de totale loonsom.

Bron: Begroting 2019-2024
Meest recente waarde: 2,8%

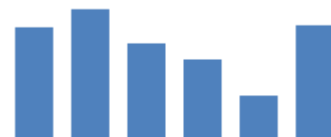
5 Externe inhuur: bedrag x € 1.000.

Bron: Begroting 2019-2024
Meest recente waarde: 190

6 Overhead: % van de totale lasten.

Bron: Begroting 2019-2024
Meest recente waarde: 26%

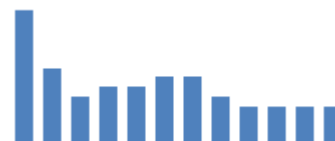

1 Veiligheid (Sociale leefomgeving)

1 Verwijzingen Halt

Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar feit plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Bron: Stichting Halt 2013-2024
Meest recente waarde: 4

2 *Misdrijven - Winkeldiefstallen*

Misdrijven - Winkeldiefstallen
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: CBS Diefstallen 2010-2024
Meeste recente waarde: 1,2

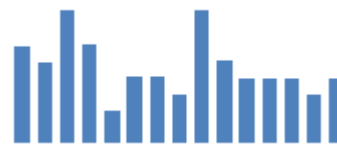

3 Misdrijven - Geweldsmisdrijven

Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: CBS Criminaliteit 2010-2024

Meest recente waarde: 2,5

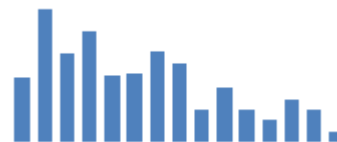

4 Misdrijven - Diefstallen uit woning

Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: CBS Diefstallen 2010-2024

Meest recente waarde: 0,6

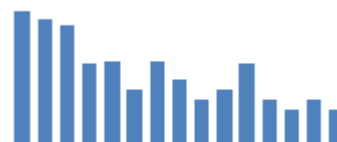

5 Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen

Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder de dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Bron: CBS Criminaliteit 2010-2024

Meest recente waarde: 2,5

2 Verkeer, vervoer en waterstaat (Fysieke leefomgeving)

Geen beleidsindicator vermeld

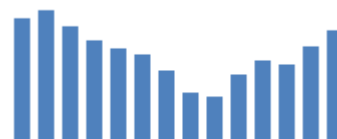
3 Economie (Fysieke leefomgeving)

1 Functiemenging

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

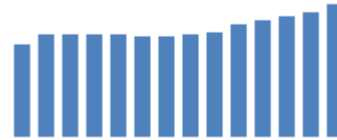
Bron: CBS BAG/LISA 2010-2023

Meest recente waarde: 37,7

- 2 Vestigingen (van bedrijven)
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Bron: LISA 2010-2023
Meest recente waarde: 201,4

4 Onderwijs (Sociale leefomgeving)

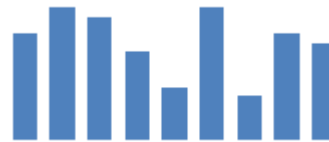
- 1 Absoluut verzuim
Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.

Bron: DUO / Ingrado 2014-2017, tweejaarlijks vanaf 2019
Meest recente waarde: 7,5

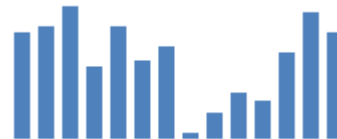
- 2 Relatief verzuim
Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Bron: DUO / Ingrado 2014-2021, 2023
Meest recente waarde: 11

- 3 Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie:
% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren.

Bron: DUO / Ingrado 2010-2023
Meest recente waarde: 1,6

5 Sport, cultuur en recreatie (Sociale leefomgeving)

- 1 Niet-sporters
Het percentage niet-wekelijks sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

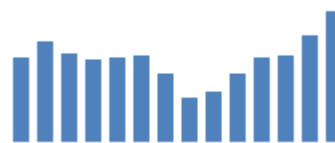
Bron: Gezondheidsmonitor GGD / CBS / RIVM 2012, 2016, 2020, 2022
Meeste recente waarde: 41,4

6 Sociaal domein (Sociaal domein)

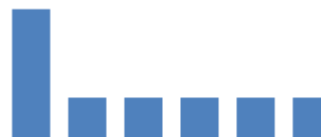
- 1 Banen
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA 2010-2023
Meest recente waarde: 462,9

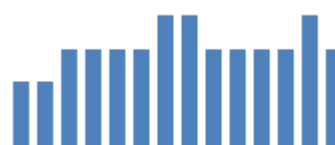
- 2 Jongeren met een delict voor de rechter
Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS. Voor Mook en Middelaar is de populatie te laag en worden geen gegevens bijgehouden en/of verstrekt.

Bron: CBS Jeugd 2010-2015
Meest recente waarde: n.v.t.

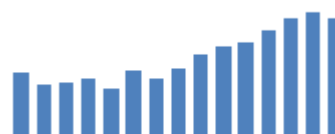
- 3 Kinderen in uitkeringsgezin
Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Bron: CBS Jeugd 2010-2023
Meest recente waarde: 3

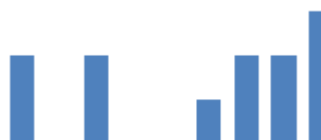
- 4 Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking.

Bron: CBS 2010-2024
Meest recente waarde: 71,0

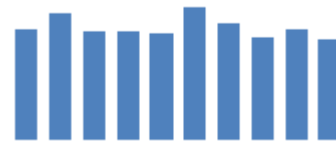

- 5 Werkloze jongeren
Percentage personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Bron: CBS Jeugd 2010-2015, 2019-2020, 2023
Meest recente waarde: 3

- 6 Personen met een bijstandsuitkering
Het aantal personen, per 10.000 inwoners, met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

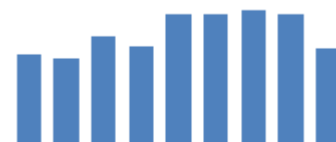
Bron: CBS 2015-2024
Meest recente waarde: 173,2

- 7 Lopende re-integratievoorzieningen
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: CBS 2015-2022
Meest recente waarde: 20,7

- 8 Jongeren met jeugdhulp
Het percentage jongeren van 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Bron: CBS 2015-2019, 2021-2024
Meest recente waarde: 8,3

- 9 Jongeren met jeugdbescherming
Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

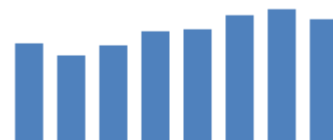

Bron: CBS 2016-2017, 2019, 2021-2023
Meest recente waarde: 0,7

- 10 Jongeren met jeugdreclassering
Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Bron: CBS 2015-2024
Meest recente waarde: n.v.t.

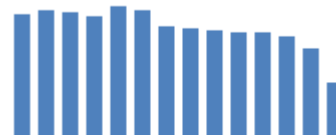
- 11 Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende Gemeenten.

Bron: CBS 2017-2024
Meest recente waarde: 560

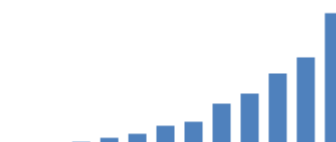
7 Volksgezondheid en milieu (Toerisme, natuur en duurzaamheid)

- 1 Omvang huishoudelijk restafval
Niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval in kg per inwoner.

Bron: CBS 2010-2023
Meest recente waarde: 56

- 2 Hernieuwbare elektriciteit
Percentage berekende hernieuwbare elektriciteit.

Bron: RWS 2010-2011, 2013-2022
Meest recente waarde: 26,7

8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (Fysieke leefomgeving)

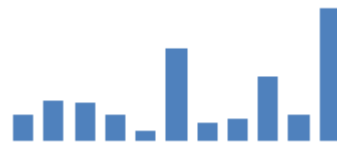

- 1 Gemiddelde Woz-waarde
De gemiddelde WOZ waarde van woningen (x €1.000)

Bron: CBS 2010-2024
Meest recente waarde: 426

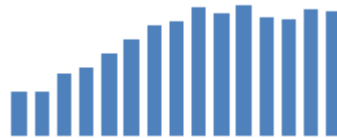
- 2 Nieuw gebouwde woningen
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Bron: BAG 2012-2021, 2023
Meest recente waarde 22,3

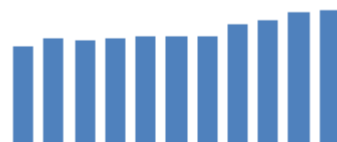
- 3 Demografische druk
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar (in %).

Bron: CBS 2010-2024
Meest recente waarde: 85,4

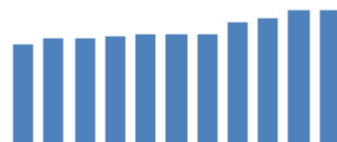
- 4 Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO 2014-2024
Meest recente waarde: 975

- 5 Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO 2014-2024
Meest recente waarde 1.019

Bijlage 3 Uitkeringen gemeentefonds

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.1.6. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen'.

Hieronder treft u de berekening aan van de uitkeringen gemeentefonds in het lopende jaar, zoals vermeld in onderdeel 2.1.6. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x € 1

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	633.500	-0,293300	-185.806
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	581.000	-0,223100	-129.621
1a Waarde woningen eigenaren	12.700.000	-0,089000	-1.130.300
Subtotaal			-1.445.727

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht	Bedrag in basis
8a-3 Bijstandsontvangers	91	5.179,66	471.349
2 Inwoners	8.153	375,23	3.059.250
7c-5 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	425	3.797,99	1.614.146
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	399	385,83	153.946
3c Eenpersoonshuishoudens	1.267	166,19	210.563
8b Loonkostensubsidie	4	5.179,66	20.719
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar	1.223	567,53	694.089
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	36	1.047,75	37.719
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	620	1.326,62	822.266
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	295	263,83	77.751
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	6.010	10,86	65.269
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	990	155,35	153.797
14c-2 Landelijke centrumfunctie	780	45,41	35.420
15e Leerlingen VO	171	384,90	65.895
15h-3 Onderwijsachterstand	37	150,84	5.539
38 Bedrijfsvestigingen	1.140	134,78	153.649
36 Kernen	4	114.518,58	458.074
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	75.166,66	75.167
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	264	31,40	8.277
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	1.143	13,42	15.334
32b-2 Omgevingsadressendichtheid	1.721	86,31	148.502
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	8	2.935,95	23.722
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	47	10.743,51	504.945
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	8	7.925,10	63.401
22a Oppervlakte bebouwing woonkernen	47	6.818,51	320.470
19 Oppervlakte binnenwater	143	126,10	18.032
16 Oppervlakte land	1.738	39,00	67.782
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	1.755	25,72	45.148
24b-2 Woonruimten	3.832	11,62	44.528
25b-2 Woonruimten * bodemfactor woonkernen	3.832	52,99	203.058
39 Vast bedrag	1	982.055,84	982.056
Subtotaal			10.619.861

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)	
Uitkeringsfactor	1,4200
Subtotaal (B x C (=uf))	15.080.203

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
135 Suppletie-uitkering Bommenregeling	19.048	19.048
Subtotaal		19.048

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	41.833	41.833
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	12.488	12.488
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	19.844	19.844
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062	7.062
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	2.000	2.000
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	1.699	1.699
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	29.814	29.814
427 Invoerings-/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)	60.006	60.006
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	6.678	6.678
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	1.129	1.129
438 Meerkosten Oekraïne sociaal domein (DU)	32.241	32.241
441 Wet betaalbare huur (DU)	22.680	22.680
448 Energietoeslag (DU)	8.448	8.448
459 Alleenverdienersproblematiek	9.280	9.280
460 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (DU)	6.514	6.514
463 Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) (DU)	2.091	2.091
475 Register Externe Veiligheidsrisico's (DU)	10.000	10.000
477 Spreidingswet (DU)	24.494	24.494
Subtotaal		298.301

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	644.612	644.612
Subtotaal		644.612

Onderdeel G - Correcties		
Aansluitcorrecties	Opgave	Uitkering
Gemeenteposten:		
Aansluiting lage inkomens met drempel (7c-5)		-44.224
Suppletie-uitkering huishoudens laag inkomen		77.712
Subtotaal		33.488

Totaal uitkering 2024:	14.629.926
-------------------------------	-------------------

Bijlage 4 Risico's

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.1.11. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

Hieronder vindt u nadere informatie met betrekking tot de risico's zoals vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden chronologisch geactualiseerd. Het meest recente overzicht van risico's komt uit de Programmabegroting 2025. Daar waar van toepassing zijn deze risico's voor de Jaarstukken 2024 geactualiseerd.

1. Sociaal Domein: Overschrijding van kosten binnen het Sociaal Domein

Toelichting risico	Toelichting maatregel
Het risico bestaat dat er meer wordt uitgegeven, aangezien dit open einde regelingen zijn. De levering van zorg staat hierbij voorop waardoor het mogelijk is dat de middelen ontoereikend zullen zijn. De gemeente kan echter geen cliëntenstop afkondigen. Het risico betreft ook dat voorzieningen duur zijn en de gemeente geen grip heeft op de inzet van deze voorzieningen omdat de indicatie vaak loopt via een andere weg (huisarts, rechter enzovoort) en als laatste de duur van de inzet relatief lang kan zijn. Vooralsnog kwantificeren we het risico op 5% van de geraamde lasten van het meest recente begrotingsjaar (2025), zijnde € 7.612k, afgerond op veelvoud van € 50k.	Als gemeente hebben we geen invloed op een stijging van aanmeldingen voor het sociale domein. Het risico kun je wel indirect beïnvloeden door in te zetten op preventie en met beleidsmatige actie probeer je dan meer grip te krijgen op de kosten om instroom en gebruik van dure voorzieningen te verminderen.

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
INC	Accepteren	€ 400k	Hoog	75%	€ 300k

2. ICT / Cybersecurity: Optreden van een ICT-veiligheidsprobleem (Cybersecurity)

Toelichting risico	Toelichting maatregel
Cyber risico's zijn een voortdurend evoluerend risico geworden voor organisaties en samenlevingen. Deze risico's vragen om actieve beheersing. Met een toename in werken op afstand, onderlinge connectiviteit van de toeleveringsketen, digitaliseringsdruk en kwetsbaarheden in de kritieke infrastructuur, worden organisaties meer blootgesteld dan ooit. Beschermende maatregelen volgen uit de BIO, het normenkader voor de Nederlandse overheden. BIO compliant is het streven. Naast bescherming moeten we ook oog hebben voor Business Continuity; veerkrachtig zijn op het moment dat de gemeente geraakt wordt door uitval van systemen. De kwantificering is gezet op twee keer het bedrag dat we aan ICT kwijt zijn conform het meest recente begrotingsjaar (2025).	Netwerk- en technisch ICT-beheer is belegd bij iRvN. Deze partner regelt veel zaken om cyber risico's zo veel mogelijk te voorkomen dan wel eventuele gevolgen te mitigeren. Dat is maar één kant van de medaille; niet alleen blijven wij als gemeente zelf verantwoordelijk voor informatiebeveiliging (daarin zijn we opdrachtgevend), we voeren het functioneel beheer zelf uit en hebben een volledig eigen verantwoordelijkheid t.a.v. de organisatie-kant van beveiliging. Het is lastig om hier een inschatting van te maken. De (financiële) impact kan heel groot zijn. Uit voorzichtigheid ramen we vooralsnog een gemiddeld risico in.

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
	Accepteren	€ 1.762k	Gemiddeld	50%	€ 881k

3. UPW: Uitvoering Participatiewet (vangnetregeling)

Toelichting risico	Toelichting maatregel
Om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling moet aan enkele voorwaarden worden voldaan. Onder andere moet het tekort en het gecumuleerde tekort over de voorgaande drie jaren (inclusief het jaar van de definitieve beschikking), meer bedragen dan 7,5%. De eerste 7,5% is dus sowieso voor eigen rekening. Bij een budget van gemiddeld € 1,3 miljoen, bedraagt het eigen risico € 97,5k.	Uitgangspunt is 100% kosten ter hoogte van de ontvangen bijdragen van het Rijk. Het eigen risico onder de vangnetuitkering wordt geaccepteerd als risico. Jaarlijks wordt de stand van zaken met betrekking tot het eigen risico dan wel de mogelijke aanvraag voor de vangnetuitkering, voorgelegd aan de raad.

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
INC	Accepteren	€ 98k	Midden	50%	€ 49k

4. Dekkingsplan: Niet realiseerbare bezuinigingen

Toelichting risico	Toelichting maatregel
In het kader van het dekkingsplan 2025 is het mogelijk dat, zeker voor het eerste jaar, niet alle voorgestelde bezuinigingen daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. De verlaging van de diverse budgetten bedraagt ongeveer € 709k.	Uitgangspunt is dat alle voorgestelde bezuinigingen ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. Omdat er altijd een bepaalde mate van onzekerheid is, zeker in het eerste jaar, wordt een laag risico ingeschat voor niet realiseerbare bezuinigingen. Als de bezuinigingen wel gehaald worden, komt deze post met ingang van 2026 weer te vervallen (of wordt verminderd omdat er in 2026 ook nog ongeveer € 400k gevonden moet worden).

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
INC	Accepteren	€ 709k	Laag	25%	€ 177k

5. Verbonden Partijen: Extra kosten bij verbonden partijen

Toelichting risico	Toelichting maatregel
MGR Uitgangspunt is dat de MGR zelf geen weerstandsvermogen opbouwt, maar dat deelnemende gemeenten hiermee rekening houden. Voor de MGR bedraagt ons aandeel (voor 2025) € 142k. Deelnemingen BV/NV Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal in de vennootschappen (art. 2:81 BW), ter hoogte van € 555k.	MGR Het ingeschatte weerstandsvermogen van de MGR wordt 'doorgeschoven' naar de deelnemende gemeenten. Deelnemingen BV/NV Periodiek wordt beoordeeld of we blijven deelnemen in het aandelenkapitaal van de diverse vennootschappen. De drie grootste deelnemingen zijn BNG, Dar en Enexis.

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
INC	Accepteren	€ 697k	Zeër laag	10%	€ 70k

6. Juridische procedures: Onvoorziene kosten als gevolg van juridische procedures

Toelichting risico	Toelichting maatregel
Proceskosten zijn kosten voor juridische bijstand en griffierechten die de gemeente moet betalen aan de wederpartij als de gemeente een rechtszaak verliest. Ze komen incidenteel voor.	Door intern de juiste procedures te doorlopen en onze besluiten goed te motiveren, wordt de kans op het verliezen van rechtszaken verminderd, maar nooit helemaal weggenomen.

BIJLAGEN

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
INC	Accepteren	€ 250k	Zeër laag	10%	€ 25k

7. Sociale woningbouw: Hogere kosten als gevolg van achtervang leningen sociale woningbouw

Toelichting risico	Toelichting maatregel
Woningbouwcorporaties sluiten voor het uitvoeren van hun taak veelal leningen af waarbij de gemeente gevraagd wordt om als achtervang te dienen. Hiermee wordt bereikt dat de geldgever met een lagere rentevergoeding genoegen neemt omdat de gemeente als achtervang een zekere debiteur is. Sinds een aantal jaren is het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in het leven geroepen, dat de functie van de gemeente overneemt en waardoor de woningbouwcorporaties met slechts één instituut te maken hebben en de zekerheid voor de gemeenten groter is. Bestaande leningen blijven tot aan het einde van de looptijd nog gewoon bij de gemeenten als achtervang-instituut. Door het WSW is de veiligheid nu nog beter geborgd.	Per 31 december 2024 (conform jaarstukken) staat er voor de sociale woningbouw een bedrag aan leningen uit van ongeveer € 591,9 miljoen (restant schuld) op een hoofdsom van € 611,3 miljoen. Ons aandeel is gemiddeld 2,2%, zijnde € 12,8 miljoen. Wij kwantificeren het risico op 10% van een kwart van de omvang van ons aandeel. Het risico dat er daadwerkelijk een beroep gedaan wordt op de gemeente is minimaal.

STR/INC	Soort maatregel	Kwantificering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
INC	Accepteren	€ 3.197k	Zeër laag	10%	€ 320k

Bijlage 5 Verbonden partijen

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.1.15. Paragraaf Verbonden partijen'.

Hieronder treft u nadere informatie aan over de verbonden partijen, zoals vermeld in de paragraaf Verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

In onderstaande tabellen zijn standaard de financiële gegevens uit jaarrekeningen 2023 van de verbonden partijen opgenomen. Als deze ontbreken, bijvoorbeeld in verband met het eerder opstellen van de Jaarstukken 2023 van Mook en Middelaar, dan wordt vermeld dat de gegevens niet beschikbaar zijn (N/b).

Alle bedragen zijn vermeld in duizendtallen (letter k)

01 - Modulaire Gemeenschappelijke regeling (MRG) Regio Rijk van Nijmegen te Nijmegen	
<i>Doel</i>	De MGR is een samenwerkingsverband, ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen door afstemming en samenwerking binnen de regio Nijmegen. De eerste module van de MGR is gevormd door het Regionale WerkBedrijf. Per 1 januari 2016 is de module ICT toegevoegd aan de MGR onder de naam ICT-Rijk van Nijmegen (iRvN).
<i>Betrokkenen</i>	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.
<i>Financieel belang</i>	Vanaf 2023 is het participatiebudget niet meer herleidbaar in het gemeentefonds. Tevens is de systematiek veranderd en wordt er met andere maatstaven gewerkt. Voor de jaren 2023 en 2024 is overeengekomen met de deelnemende gemeenten dat er wordt begroot met het (geïndexeerde) laatst bekende participatiebudget. Vanaf 2025 wordt gewerkt met de objectieve rekentool die door Berenschot is ontwikkeld. Met deze tool is het mogelijk om te herleiden welke bedrag er beschikbaar is voor cluster participatie.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het algemeen bestuur van de MGR wordt gevormd door leden van de raad of het college van B&W van de deelnemende gemeenten. Mook en Middelaar heeft 6 van de 200 stemmen. Het belang dat de gemeente Mook en Middelaar heeft in de MGR is gedurende 2024 ongewijzigd gebleven. Burgemeester Van Dijk en wethouder Dillerop zitten in het algemeen bestuur.
<i>Ontwikkelingen</i>	<i>Strategisch beleidskader arbeidsmarkt en re-integratie</i> Een belangrijke beleidsmatig kader voor de uitvoering van onze taken is het strategisch beleidskader arbeidsmarkt en re-integratie. Dit beleidskader is begin 2024 vastgesteld. Het beleidskader zet in op intensivering van verschillende vormen van dienstverlening. Op die manier moet de mismatch op de arbeidsmarkt aangepakt worden. Aan de hand van het beleidskader is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. Deze loopt tot eind 2025. In deze DVO hebben de deelnemende gemeenten met de MGR afspraken gemaakt over de dienstverlening die wordt aangeboden aan onze kandidaten en werkgevers. Hierin is ook afgesproken hoe we de lokale dienstverlening verder inrichten. Voor Mook en Middelaar is bijvoorbeeld afgesproken dat vanaf juli 2024 er een participatiecoach beschikbaar is. Op deze manier kunnen we extra inspelen op inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de financiële paragraaf van het beleidskamer is een taakstellende bezuiniging op het werkbudget van 1,2 miljoen euro afgesproken ingaande vanaf 2025. In 2024 hebben we hier in de dienstverlening nog niets van gemerkt. ICT

01 - Modulaire Gemeenschappelijke regeling (MRG) Regio Rijk van Nijmegen te Nijmegen		
	In 2024 stond een aanzienlijk deel van de werkzaamheden in het teken van de tenant-splitsing. Waar voorheen een gedeelde omgeving voor kantoorautomatisering werd gebruikt, zijn nu afzonderlijke omgevingen per organisatie ingericht. Deze verandering biedt voordelen op het gebied van privacy en beveiliging en vergroot onze eigen invloed op de vormgeving van de kantoorautomatisering. Daarnaast is flinke vooruitgang geboekt in het project rondom beveiliging, waarbij iRvN streeft naar certificering op basis van de BIO-maatregelen (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). De regionale samenwerking heeft een impuls gekregen door het samen opstellen en uitvoeren van een regionale strategische agenda. In grote lijnen zien we, naast het leveren van de ICT-ondersteuning ten behoeve van de gemeentelijke dienstverlening, nog steeds de actualiteit van de drie onderwerpen die ook in 2025 aandacht blijven vragen: • Personeel, het werven en behouden • Stijgende prijzen en een grotere regionale vraag naar laptops en devices • Cybersecurity en het op peil houden van het beveiligingsniveau	
<i>Risico's</i>	De MGR heeft een risico-inventarisatie gehouden. Omdat de MGR geen eigen vermogen aanhoudt (algemene reserve voor risico's) worden de risico's doorgeschoven naar de deelnemende gemeenten die deze risico's in hun eigen risicoparaagraaf kunnen opnemen.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€ 0k	€ 242k
<i>Vreemd vermogen</i>	€ 27.511k	€ 32.125k
<i>Resultaat boekjaar</i>	€ 0k	

02 - Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	
<i>Doel</i>	De regeling is getroffen om de positie van de Regio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio te bewerkstelligen (met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit) op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, leefbaarheid en cultuur) op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.
<i>Betrokkenen</i>	De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland (t/m 2024), Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar droeg in 2024 € 1,36 per inwoner bij. Er vindt geen bijdrage aan The Economic Board plaats. Daarnaast betalen gemeenten per opgave waaraan zij deelnemen. In 2024 betaalde Mook en Middelaar voor de opgave Verbonden regio € 1,58 per inwoner en voor de opgave Groene Groeiregio € 0,99 per inwoner. Voor 2025 zijn alle bedragen geïndexeerd.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Burgemeester Van Dijk is namens de gemeente Mook en Middelaar lid van het AB. Wethouder Rodoe is plaatsvervangend lid.
<i>Ontwikkelingen</i>	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is op 1 januari 2021 van start gegaan. Er is sprake van vijf opgaven: vervoer (Verbonden regio), toerisme en cultuur (Ontspannen regio), wonen (Groene groeiregio), economie (Productieve regio) en circulariteit (Circulaire regio). De raden van de deelnemende gemeenten bepalen aan welke opgaven wordt deelgenomen. De raad van Mook en Middelaar heeft in november 2022 besloten om in 2023 aan twee opgaven deel te nemen: vervoer (de Verbonden regio) en wonen (de Groene groeiregio). In 2022 is tevens een propositie door de Groene Metropoolregio ingediend voor een Regio Deal. De rijksoverheid financiert hierbij 50% van de kosten van projecten die betrekking hebben op brede welvaart. In februari 2024 is bekend geworden dat de Rijksoverheid in totaal een bedrag van 15 miljoen euro ter beschikking stelt. In 2024 is door de raad besloten om aan een derde opgave, namelijk de Ontspannen regio, mee te doen m.u.v. het onderdeel cultuur. De kosten bedragen €

02 - Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen		
	6k,- per jaar (€ 0,74 per inwoner). De gemeente Montferland is per 1 januari 2025 uitgetreden i.v.m. aansluiting bij de regio Achterhoek.	
Risico's	Er zijn geen bijzondere risico's bekend.	
	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 381k	€ 372k
Vreemd vermogen	€ 5.324k	€ 6.729k
Resultaat boekjaar	€ 244k	

03 - Gemeenschappelijke Regeling Euregio Rijn-Waal te Kleve		
Doel	De Euregio Rijn-Waal wil met haar werk bijdragen aan de eenwording van Europa. Tegelijkertijd wordt gestreefd naar een sterke economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio middels het realiseren en stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking in het Duits-Nederlandse grensgebied. De werkvelden zijn ruimtelijke structuur, economie, technologie en innovatie, milieu, natuur en landschap, kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie.	
Betrokkenen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten (waaronder de gemeente Mook en Middelaar), regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.	
Financieel belang	De gemeente betaalt aan jaarlijkse contributie circa € 3k.	
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregierraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Burgemeester van Dijk en raadslid Akkerman hebben zitting in deze raad. De gemeente Mook en Middelaar heeft 2 van 136 stemmen. Het bestuurlijk belang is gedurende 2024 niet gewijzigd.	
Ontwikkelingen	De Europese Commissie onderzoekt op dit moment de mogelijkheden om de huidige structuurfondsen om te vormen tot een groot fonds, waarvoor nationale overheden plannen kunnen indienen. Dit zou kunnen betekenen dat er geen geoormerkte middelen meer zijn voor de grensregio's. De ervaring leert dat het moeilijk is voor regio's om hun belangen voldoende voor het voetlicht te brengen bij nationale overheden. Hier maken zich ook andere Europese regio's zorgen over. Vandaar dat de Association of European Borders Regions hierover een resolutie heeft geformuleerd: https://www.aebr.eu/draft-aebr-resolution-on-cohesion-and-territorial-cooperation-after-2027/ Deze resolutie wordt ook gesteund door de NL-D-B Euregio's.	
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het financiële beleid. Een groot deel van de werkorganisatie wordt gefinancierd uit de budgetten voor technische bijstand van INTERREG programma's. De projectsubsidies worden vanuit Brussel verstrekt via het Comité van Toezicht van INTERREG op basis van het daartoe opgestelde toetsingskader. Uitgaven vinden plaats op grond van Europese regelgeving. Cofinanciering is afkomstig van overheden aan beide zijden van de grens. De financiële risico's voor de Interregsubsidies liggen bij de Bezirksregierung Düsseldorf en het Ministerie van Economische Zaken.	
	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ N/b	€ N/b
Vreemd vermogen	€ N/b	€ N/b
Resultaat boekjaar	€ N/b	

04 - Gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) te Nijmegen		
<i>Doel</i>	Ondersteuning en behartiging van de gemeenschappelijke belangen als medeaandeelhouder van ARN bv. Ook wordt er samen nagedacht over circulariteitsvraagstukken en gezamenlijke uitdagingen in de energietransitie.	
<i>Betrokkenen</i>	Gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen.	
<i>Financieel belang</i>	Indien de ARN bv in enig jaar winst maakt, wordt door de aandeelhouders besloten op welke wijze verrekening plaatsvindt met de deelnemende gemeenten. In 2024 is een dividend uitgekeerd en ook is er een uitkering gedaan ten laste van de bestemmingsreserve.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 8 leden, bestaande uit de portefeuillehouders Afval van de deelnemende gemeenten. Voor Mook en Middelaar maakt wethouder Rodoe deel uit van dit bestuur. Mook en Middelaar heeft 2 van de 21 stemmen. Wethouder Rodoe maakt ook deel uit van het DB.	
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2024 is door enkele gemeenten van de MARN onder eigen regie gestart met een verkenning van de warmtevragen van hun gemeenten en de rol van de ARN hierin. De MARN speelt hier geen primaire rol in, wel wordt de MARN door de gemeenten op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen.	
<i>Risico's</i>	De MARN houdt geen weerstandsvermogen aan, anders dan de post onvoorzien in de exploitatie. Bij tekorten die niet opgevangen kunnen worden, zullen de deelnemende gemeenten naar rato bijdragen in het tekort. Het risico dat de MARN in de BV ARN is beperkt tot de waarde van de aandelen.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€ 8.865k	€ 9.331
<i>Vreemd vermogen</i>	€ 2.096k	€ 1.839k
<i>Resultaat boekjaar</i>	€ 1.670k	

05 - Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord te Venlo		
<i>Doel</i>	Het bevorderen van een zo optimaal mogelijke eenduidige en gelijkwaardige dienstverlening op het terrein van de veiligheid (brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing) en gezondheid (publieke gezondheidszorg) aan alle burgers in het regionale verzorgingsgebied Limburg-Noord.	
<i>Betrokkenen</i>	15 deelnemende gemeenten in de regio Limburg-Noord. Gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.	
<i>Financieel belang</i>	De gemeente levert een bijdrage per inwoner per jaar verdeeld over diverse kostenposten. De bijdrage in 2024 bedroeg € 534k. Daarnaast worden er beperkt extra kosten gemaakt ten behoeve van opleiding en oefenen gemeentelijke processen.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester van Mook en Middelaar is lid van het Algemeen Bestuur en de bestuurscommissie Veiligheid van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.	
<i>Ontwikkelingen</i>	• Toekomstbestendigheid GGD Limburg Noord; • Versterking bestrijding infectieziekten; • Verbetering van (grensoverschrijdende) natuurbrandbeheersing; • Uitbreiding van de Risk Factory naar het voortgezet onderwijs.	
<i>Risico's</i>	De grootste (financiële) risico's lopen de gezamenlijke gemeenten door de prijs- en loonstijgingen die zich lastig laten inschatten.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€ 8.014k	€ 11.268k

05 - Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord te Venlo			
Vreemd vermogen	€	47.551k	€ 40.725k
Resultaat boekjaar			€ 3.716k

06 - Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) te Arnhem			
Doel	Het doel van de GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem - Nijmegen is: Samenwerking op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer teneinde de kwaliteit van dienstverlening naar zowel de eigen organisaties als de inwoners te vergroten alsmede kosten te besparen en de efficiency te verhogen.		
Betrokkenen	Het GR is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Arnhem, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Berg en Dal, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.		
Financieel belang	De kosten van het feitelijk vervoer worden op basis van het gebruik over de gemeenten verdeeld. Ten aanzien van de overheadkosten wordt een verrekening op basis van het aantal inwoners toegepast.		
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van de GR is het Bestuur waarvan wethouder Dillerop lid is. Het bestuur heeft tot taak de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer door de deelnemers. De gemeente Mook en Middelaar heeft 1 van 18 stemmen.		
Ontwikkelingen	• Ter afsluiting van de Corona-periode is in 2023 een nieuw nulpunt bepaald t.b.v. het vervoersvolume. In 2024 is een lichte stijging in het vraagafhankelijke vervoer; • Conform het landelijk beeld is ook in 2024 voor de Avan-vervoerders nog steeds sprake van schaarste op de arbeidsmarkt (voor chauffeurs); • In 2020 zijn met vervoerders contracten afgesloten met een looptijd van 10 jaar, opgedeeld in een initiële periode van 4 jaar en verlengingsmogelijkheden van 3 x 2 jaar. Met een deel van de vervoerders zijn in 2023 eerste verlengings-overeenkomsten afgesloten voor de periode 2024-2026. Deze overeenkomsten zijn gestart op 1 augustus 2024; • Vanaf medio 2024 wordt fors ingezet op de transitie naar volledig zero emissie gereden doelgroepenvervoer. De ambitie is om het vraagafhankelijk vervoer uiterlijk 1 januari 2027 en het routevervoer uiterlijk 1 januari 2028 volledig zero emissie uit te voeren.		
Risico's	De financiering van de vervoersorganisatie heeft deels een open eind karakter. De kosten zijn mede afhankelijk van het aantal cliënten en het aantal kilometers die deze reizen. Vanaf de Covid-19 pandemie zijn de kosten naar verwachting echter lager dan begroot. Er moet rekening mee worden gehouden dat de kosten gaan toenemen, enerzijds omdat het gebruik weer naar het oude niveau zal gaan en anderzijds door de inflatie.		
	01-01-2024		31-12-2024
Eigen vermogen	€	0k	€ 0k
Vreemd vermogen	€	10.691k	€ 10.103k
Resultaat boekjaar			€ 0k

07 - Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	
Doel	Waarborgen van een goede kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Betrokkenen	16 Noord-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg.
Financieel belang	De kosten van de GR worden via een vaste verdeelsleutel berekend aan de deelnemers. Een eventueel positief exploitatiesaldo in enig jaar moet worden terugbetaald aan de deelnemers.

07 - Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)		
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het bestuur van de GR RUD LN bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende organisaties. Voor Mook en Middelaar maakt de burgemeester deel uit van dit bestuur.	
<i>Ontwikkelingen</i>	Omvorming tot omgevingsdienst: het organisatietraject is een proces dat in 2023/2024 in een versnelling terecht is gekomen door de landelijke ontwikkelingen vanuit het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH). Vanuit dit IBP VTH – een gezamenlijke aanpak van Ministerie, IPO en VNG – zijn robuustheidscriteria opgesteld omtrent de minimale omvang van de dienst. Ook ten aanzien van innovatie en opleiding is een minimale ondergrens vastgesteld. Elke omgevingsdienst wordt geacht aan deze criteria te voldoen per 1 april 2026.	
<i>Risico's</i>	Het twee grootste risico's waarmee RUD LN rekening houdt in de Jaarstukken 2024 zijn het voldoen aan landelijke criteria en het omvormen van de RUD naar een omgevingsdienst.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€ 721k	€ 1.038k
<i>Vreemd vermogen</i>	€ 1.673k	€ 2.075k
<i>Resultaat boekjaar</i>	€ 322k	

08 - Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)		
<i>Doel</i>	Het optimaliseren van het maatschappelijke rendement door middel van lagere kosten en spreiden risico's bij de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen.	
<i>Betrokkenen</i>	Bijna alle Limburgse gemeenten: Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpe-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert en het Waterschap Limburg. De gemeenten Horst aan de Maas en Venray zitten niet in de BsGW.	
<i>Financieel belang</i>	Voor 2024 is onze bijdrage geraamd op €121k. Deze bijdrage bestaat uit een evenredig deel van de kosten op basis van de productieomvang van de deelnemers, zijnde € 105k en gedurende zes jaar (t/m 2026) vermeerderd met € 16k goodwill ten behoeve van de oprichters van de samenwerking. Het gemeentelijk aandeel in de BsGW bedraagt ongeveer 0,5%.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het algemeen bestuur van BsGW bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten en waterschap. Op basis daarvan heeft de gemeente zeggenschap en de mogelijkheid om het stemrecht te gebruiken. De portefeuillehouder van Mook en Middelaar is wethouder Herings.	
<i>Ontwikkelingen</i>	- Afronding grootschalig ICT-project AHA (Aanbesteding Hosting en Applicaties); - Vorbereiding op nieuwe kostenverdelmethode vanaf 2025; - BsGW werkt aan kostenreductie oplopend tot € 1,3 miljoen; - Beheer en kwaliteit van gegevens en processen verbeterd.	
<i>Risico's</i>	De proceskostenvergoedingen (ncnp) en informatieveiligheid (cyberrisico's) blijven aandachtspunten voor BsGW.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	-/- € 2.835k	€ 5.224k
<i>Vreemd vermogen</i>	€ 11.816k	€ 11.562k
<i>Resultaat boekjaar</i>	€ 3.723k	

Vennootschappen en coöperaties

In onderstaande tabellen zijn standaard de financiële gegevens uit jaarrekeningen 2023 van de verbonden partijen opgenomen. Als deze ontbreken, bijvoorbeeld in verband met het eerder opstellen van de Jaarstukken 2023 van Mook en Middelaar, dan wordt vermeld dat de gegevens niet beschikbaar zijn (N/b).

Alle bedragen zijn vermeld in duizendtallen (letter k)

09 - BNG Bank N.V. te 's-Gravenhage			
<i>Doel</i>	De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
<i>Betrokkenen</i>	De bank is een naamloze structuurvennootschap. De aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.		
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit 123.708 aandelen, van de 55.690.720 aandelen, à € 2,50 per stuk.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,2221%.		
<i>Ontwikkelingen</i>	Geen.		
<i>Risico's</i>	Het aangaan en beheersen van risico's is inherent aan de bedrijfsvoering van een bank. Zonder het accepteren van een bepaalde mate van krediet-, markt-, liquiditeits- en operationeel risico is het voeren van een bankbedrijf niet mogelijk.		
	01-01-2024		31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€	4.721 mln	€ 4.777 mln
<i>Vreemd vermogen</i>	€	110.819 mln	€ 123.164 mln
<i>Resultaat boekjaar</i>			€ 294 mln

10 - N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht			
<i>Doel</i>	De vennootschap heeft ten doel de Provincie Limburg te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. De vennootschap tracht het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, alsmede het verrichten van diensten op genoemde terreinen.		
<i>Betrokkenen</i>	De aandelen zijn verdeeld over de Provincie Limburg en 31 Limburgse gemeenten.		
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit momenteel 3 aandelen van de 500 aandelen à € 4.538 per stuk. Het beleid van WML is om eventuele winst bij voorkeur aan te wenden tot versterking van het bedrijf en verwezenlijking van het doel van de vennootschap. Er wordt derhalve doorgaans geen dividend uitgekeerd.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,6%.		
<i>Ontwikkelingen</i>	Dat er altijd water uit de kraan komt lijkt vanzelfsprekend, maar dat dreigt steeds minder het geval te zijn. De beschikbaarheid, benutbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen, grond- en oppervlaktewater, staan steeds meer onder druk. WML en de overige Nederlandse drinkwaterbedrijven staan voor (macro economische) ontwikkelingen en uitdagingen die invloed hebben op WML en haar strategische doelen.		

10 - N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht			
<i>Risico's</i>	Geen.		
	01-01-2024		31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€	N/b	€ N/b
<i>Vreemd vermogen</i>	€	N/b	€ N/b
<i>Resultaat boekjaar</i>	€		N/b

11 - Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch			
<i>Doel</i>	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.		
<i>Betrokkenen</i>	Enexis Holding is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. De aandelen van Enexis Holding N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten in de gebieden waar zij actief zijn.		
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit 128.250 van de 149.682.196 aandelen à € 1 per stuk.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%. Onze gemeente heeft zich aangesloten bij de VEGAL, de vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg. Deze vereniging vertegenwoordigt de Limburgse gemeenten bij alle zaken die Enexis en de aandeelhouders aangaan.		
<i>Ontwikkelingen</i>	Een belangrijke mijlpaal in de energietransitie: in juni 2024 stemde de Tweede kamer in met de nieuwe Energiewet. Deze vervangt de Gaswet en elektriciteitswet. De wet moet de energietransitie beter faciliteren. Netbeheerders krijgen meer ruimte om het volle elektriciteitsnet aan te pakken. Er komen meer mogelijkheden om het net flexibeler te benutten en energie te delen. Op 10 december 2024 heeft de Eerste kamer met de wet ingestemd. Het eerste deel van de wet treedt mogelijk al in 2025 in werking. Het laatste deel zal vermoedelijk in de loop van 2026 in werking treden. Enexis bereidt zich hierop voor.		
<i>Risico's</i>	Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.		
	01-01-2024		31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€	5.320 mln	€ 5.538 mln
<i>Vreemd vermogen</i>	€	5.140 mln	€ 5.949 mln
<i>Resultaat boekjaar</i>	€		254 mln

12 - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch	
<i>Doel</i>	Op 30 september 2009 zijn de aandelen van Essent verkocht aan RWE. Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Ten tijde van deze verkoop is Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) opgericht om de resterende rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, voortvloeiend uit de deelneming van Essent in EPZ.
<i>Betrokkenen</i>	De aandelen in de vennootschap zijn in handen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent.

12 - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch			
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit 128.250 aandelen van de 149.682.196 aandelen à € 0,01 per stuk.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%.		
<i>Ontwikkelingen</i>	In de eerste helft van 2024 zijn de laatste contractuele verplichtingen afgewikkeld. Vervolgens is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA) op 25 april 2024 het besluit genomen PBE te liquideren. Tevens is in deze AVvA besloten bij de vereffening van PBE, om administratieve lasten te minimaliseren, een kapitaalstorting in CSV Amsterdam BV (CSV) van € 400k te verrekenen. CSV heeft dezelfde aandeelhouders als PBE. (CSV is opgericht om de rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, voortvloeiend uit de verkoop van Attero in 2013). De kapitaalstorting in CSV is benodigd om de nog resterende activiteiten uit te oefenen. Als gevolg van de liquidatie van PBE is er een vereffeningbalans opgesteld. In de AVvA op 26 september 2024 is er ingestemd met deze vereffeningbalans en een terugbetaling van het gestorte aandelenkapitaal van in totaal netto € € 1.028k (hierop is de kapitaalstorting van € 400k CSV reeds in mindering gebracht). Voor Mook en Middelaar bedraagt de terugbetaling € 1k.		
<i>Risico's</i>	Geen.		
	01-01-2024		31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€	1.445k	€ N/b
<i>Vreemd vermogen</i>	€	32k	€ N/b
<i>Resultaat boekjaar</i>	-/- €		N/b

13 - CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch			
<i>Doel</i>	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON (Wet Onafhankelijk Netbeheer); • namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaimprocedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ('Waterland'); • het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening naar aanleiding van verkoop Attero is gestort.		
<i>Betrokkenen</i>	De aandelen in de vennootschap zijn in handen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent.		
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.714 aandelen van de 2.000.000 aandelen à € 0,01 per stuk.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%.		
<i>Ontwikkelingen</i>	Met de afwikkeling van de gerechtelijke procedure tegen de Belastingdienst naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014 resteren er geen rechten en plichten meer die zijn voortgekomen uit de verkoop van Attero. Inmiddels is in de AvA het besluit genomen om de vennootschap op te heffen en te liquideren. De resterende liquide middelen van ongeveer totaal € 8,5 miljoen zal dan vervolgens naar rato van het aandelenbelang aan de aandeelhouders na het besluit kunnen worden uitgekeerd. Voor Mook en Middelaar zal dat ongeveer € 7k zijn.		
<i>Risico's</i>	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.		
	01-01-2024		31-12-2024

13 - CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch			
<i>Eigen vermogen</i>	€	84 k	€ 8.580 k
<i>Vreemd vermogen</i>	€	64 k	€ 7 k
<i>Resultaat boekjaar</i>			€ 8.096 k

14 - Inkoopcentrum Zuid (v.h. Stichting Regionaal Inkoopbureau Noord- en Midden-Limburg) te Echt			
<i>Doel</i>	Het verkrijgen van gunstige prijzen en het verlenen van diensten aan haar leden en voorts al hetgeen met een ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.		
<i>Betrokkenen</i>	De gemeenten Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Leudal, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Roerdalen, Venray en de Veiligheidsregio Noord- en Midden-Limburg.		
<i>Financieel belang</i>	Lidmaatschapsbijdrage € 8k.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar wordt vertegenwoordigd door wethouder Herings als lid van de Algemene Vergadering. De gemeente Mook en Middelaar heeft 1 van 17 stemmen.		
<i>Ontwikkelingen</i>	Niet bekend (geen jaarstukken 2024 aanwezig)		
<i>Risico's</i>	Niet bekend (geen jaarstukken 2024 aanwezig)		
	01-01-2024		31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€	N/b	€ N/b
<i>Vreemd vermogen</i>	€	N/b	€ N/b
<i>Resultaat boekjaar</i>			€ N/b

15 - Leisurelands B.V.	
<i>Doel</i>	Het ontwikkelen, aanleggen, faciliteren, exploiteren en beheren van recreatieve producten. Het thema 'Duurzaam Recreëren' is leidend bij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten. Het steunt op vijf pijlers: 1. Het borgen van een groene, gezonde omgeving; 2. Veiligheid en 'crowd management'; 3. Verhogen van maatschappelijk rendement; 4. Energieneutraal opereren, energie genereren; 5. Kennis delen en uitbouwen.
<i>Betrokkenen</i>	21 Gemeenten + Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Achterhoek Liemers die tezamen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vormen.
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.636 aandelen van de 900.000 aandelen à € 1,- nominaal. De gemeente Mook en Middelaar verstrekt geen subsidie aan deze verbonden partij en er wordt geen dividend uitgekeerd.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Jaarlijks vindt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaats waarin de jaarrekening wordt vastgesteld. De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De gemeente Mook en Middelaar wordt vertegenwoordigd door wethouder Dillerop.
<i>Ontwikkelingen</i>	In het jaar 2024 zijn er 253.000 bezoekers bij de Mookerplas geweest. Leisurelands wil een platform zijn voor iedereen. Verspreid in leeftijd, sociaal economisch, bezoekers met een beperking maar ook bezoekers verspreid in tijd en ruimte. De focus voor de recreatiegebieden ligt daarbij op een aantrekkelijk activiteiten aanbod met onder andere evenementen en festivals, verbinding maken tussen recreatie en biodiversiteit, verduurzaming van terreinen en materieel, bevorderen van het sport- en vitaliteitsaanbod en toegankelijkheid voor iedereen.

<i>Risico's</i>	Gelet op het geringe belang (Mook en Middelaar beschikt slechts over 0,83% van het totaal aantal aandelen) is het risico bijzonder klein.			
	01-01-2024		31-12-2024	
<i>Eigen vermogen</i>	€	N/b	€	N/b
<i>Vreemd vermogen</i>	€	N/b	€	N/b
<i>Resultaat boekjaar</i>			€	N/b

16 - Dar N.V. te Nijmegen				
<i>Doel</i>	Inzameling van afval in de regio Nijmegen.			
<i>Betrokkenen</i>	De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.			
<i>Financieel belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.460 aandelen van de 110.000 aandelen à € 10 nominaal per stuk. De aanschafwaarde bedroeg € 116k.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.			
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2024 is verder gewerkt aan de voorbereiding van de huisvestingsplannen, het uitwerken van het strategische plan en het financiële plan. Dit is in overleg met de deelnemende gemeenten gebeurd. Tevens werkt de Dar verder aan een sterkere arbeidsmarktstrategie om gericht personeel te kunnen werven. Ook wordt verder gekeken naar continue en duurzame verbetering van de bedrijfsprocessen, onder andere door middel van ICT.			
<i>Risico's</i>	Dar loopt risico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Dar risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Dar risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd. Dar wordt hoofdzakelijk gefinancierd via langlopende leningen met de gemeente Nijmegen en bevoorschotting vanuit de gemeenten gedurende het jaar. Bij eventuele kortlopende tekorten heeft Dar een kredietfaciliteit bij de ING Bank. De bedrijfsvoering van Dar kent diverse risico's, zoals inkooprisico's en het ontbreken van de juiste stuurinformatie. Hier zijn passende maatregelen voor genomen. Daarnaast zijn de huisvestingsplannen van invloed op het resultaat, gezien de benodigde investeringen en kredieten.			
	01-01-2024		31-12-2024	
<i>Eigen vermogen</i>	€	N/b	€	N/b
<i>Vreemd vermogen</i>	€	N/b	€	N/b
<i>Resultaat boekjaar</i>			€	N/b

17 - Nazorg (Bodemzorg) Limburg B.V.	
<i>Doel</i>	Bescherming van het milieu en het voorkomen van milieuvervuiling door gesloten stortlocaties. Tevens het renderend maken van het vermogen dat voor beheer van voormalige stortplaatsen in Limburg beschikbaar is gesteld.
<i>Betrokkenen</i>	Aandeelhouders van Nazorg Limburg BV zijn de gemeenten: Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en

17 - Nazorg (Bodemzorg) Limburg B.V.		
	Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.	
<i>Financieel belang</i>	Nazorg Limburg heeft alle gemeenten in de provincie Limburg als aandeelhouder. Het aandeelhouderschap is vastgesteld naar rato van het aantal inwoners. Er worden geen dividenden uitgekeerd.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wethouder Rodoe.	
<i>Ontwikkelingen</i>	Geen.	
<i>Risico's</i>	Geen.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€ 8.959 k	€ 11.038k
<i>Vreemd vermogen</i>	€ 32.451 k	€ 32.965k
<i>Resultaat boekjaar</i>		€ 2.079k

Stichtingen en verenigingen

In onderstaande tabellen zijn standaard de financiële gegevens uit jaarrekeningen 2023 van de verbonden partijen opgenomen. Als deze ontbreken, bijvoorbeeld in verband met het eerder opstellen van de Jaarstukken 2023 van Mook en Middelaar, dan wordt vermeld dat de gegevens niet beschikbaar zijn (N/b).

Alle bedragen zijn vermeld in duizendtallen (letter k)

18 - Vereniging van Gemeentelijke Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)		
<i>Doel</i>	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun aandeelhouderschap in 'Enexis Holding N.V.'.	
<i>Betrokkenen</i>	Alle 31 gemeenten in Limburg. Gezamenlijk bezitten zij ca. 9,5% van de aandelen van Enexis Holding N.V.	
<i>Financieel belang</i>	Lidmaatschapsbijdrage € 250.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Mook en Middelaar is vertegenwoordigd als aandeelhouder in Enexis Holding N.V. VEGAL vertegenwoordigt de aandeelhouders.	
<i>Ontwikkelingen</i>	Geen.	
<i>Risico's</i>	Geen.	
	01-01-2024	31-12-2024
<i>Eigen vermogen</i>	€ 13k	€ 13k
<i>Vreemd vermogen</i>	€ 0k	€ 0k
<i>Resultaat boekjaar</i>		€ 0k

Overige verbonden partijen

Geen. Er zijn wel diverse samenwerkingsverbanden (in de regio), maar er is alleen sprake van een verbonden partij als er én een bestuurlijk én een financieel belang is.

Bijlage 6 Balans (uitgebreid)

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.2.1. Balans'.

Deze bijlage maakt uitdrukkelijk onderdeel uit van de Jaarrekening 2023.

Bedragen x € 1.000

Balans per 31 december	2024	2023
ACTIVA		
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	7
c. bijdragen aan activa in eigendom van derden	23	29
	23	36
<u>Materiële vaste activa</u>		
a. investeringen met een economisch nut	3.505	3.577
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.408	3.271
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.794	3.730
	10.707	10.578
<u>Financiële vaste activa</u>		
a. kapitaalverstrekkingen aan:		
1 deelnemingen	555	555
2 gemeenschappelijke regelingen	0	0
3 overige verbonden partijen	0	0
b. leningen aan:		
1 openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
2 woningbouwcorporaties	0	0
3 deelnemingen	428	428
4 overige verbonden partijen	0	0
c. overige langlopende leningen	332	313
d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0

Balans per 31 december	2024	2023
f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
	1.316	1.297
Totaal vaste activa	12.046	11.910
Flottende activa		
<u>Voorraden</u>		
a. grond- en hulpstoffen	0	0
b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	0
c. gereed product en handelsgoederen	0	0
d. vooruitbetalingen	0	0
	0	0
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		
a. vorderingen op openbare lichamen	2.067	1.728
b. verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
c. overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.747	5.585
e. rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0
f. rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	0	0
g. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0
h. overige vorderingen	592	143
i. overige uitzettingen	0	0
	8.407	7.456
<u>Liquide middelen</u>		
1 kassaldi	3	2
2 banksaldi	517	169
	520	170

Overlopende activa

- a. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een

BIJLAGEN

Balans per 31 december	2024	2023
specifiek bestedingsdoel, uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
1 Europese overheidslichamen	0	0
2 het Rijk	0	350
3 overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
b. overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.139	1.438
	1.139	1.788
Totaal vlottende activa	10.066	9.415
Totaal-generaal	22.112	21.325
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	0	0

Bedragen x € 1.000

Balans per 31 december	2024	2023
PASSIVA		
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
a. algemene reserve	2.000	2.000
1 algemene reserve (t.b.v. risico's)		
2 algemene reserve (vrij besteedbaar)	4.419	3.553
b. bestemmingsreserves	2.876	2.163
c. resultaat	467	1.147
	9.761	8.864
<u>Voorzieningen</u>	7.085	7.622
	7.085	7.622

Vaste schulden met een rentetypische looptijd
van één jaar of langer

Balans per 31 december	2024	2023
a. obligatieleningen	0	0
b. onderhandse leningen aan:		
1 binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
2 binnenlandse banken en overige financiële instellingen	182	363
3 binnenlandse bedrijven	0	0
4 openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
5 overige binnenlandse sectoren	0	0
6 buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
c. door derden belegde gelden	0	0
d. waarborgsommen	0	0
e. vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of korter	0	0
	182	363
Totaal vaste passiva	17.028	16.848

Flottende passiva

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

a. kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
b. overige kasgeldleningen	0	0
c. banksaldi	0	0
d. overige schulden	1.200	780
	1.200	780

Overlopende passiva

a. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.357	1.604
b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
1 Europese overheidslichamen	0	0

BIJLAGEN

Balans per 31 december	2024	2023
2 het Rijk	1.653	1.367
3 overige Nederlandse overheidslichamen	0	720
c. overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	874	5
	3.884	3.697
Totaal vlottende passiva	5.084	4.477
Totaal-generaal	22.112	21.325
Borg- en garantstellingen	12.787	11.931

Bijlage 7 Grondslagen (uitgebreid)

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.2.3. Grondslagen'.

Deze bijlage maakt uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening 2024.

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening op grond van art. 212 Gemeentewet (geldende verordening: Financiële verordening Mook en Middelaar 2024), waarin door de gemeenteraad op 17 april 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. De algemene uitkering over 2024 is conform de later gepubliceerde decembercirculaire.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV het volgende: "Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid van en het naleven van het voorwaarden criterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren."

Met betrekking tot de persoonsgebonden budgetten die door de Sociale Verzekeringsbank worden beheerd, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV het volgende: "Gemeenten verstrekken ook persoonsgebonden budgetten (PGB) voor maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. Met ingang van 2015 krijgt de burger niet meer zelf dit 'zakje' geld, maar worden deze budgetten van de burger door de Sociale Verzekeringsbank beheerd en rechtstreeks uitbetaald aan de zorgverleners. De fouten die de Auditdienst van de SVB heeft geconstateerd bij de verstrekking van deze budgetten kunnen doorwerken in het getrouwe beeld van de jaarrekening of kunnen doorwerken in de rechtmatigheidsverantwoording van het college (afhankelijk van het soort afwijkingen), tenzij de gemeente aanvullende controle/instrumenten heeft ingezet. De SVB heeft overigens niet tot taak om toe te zien of er ook feitelijk zorg geleverd wordt nadat een PGB is toegekend en betaald. Dat laatste is de taak van de gemeente. Dit betreft het leveringscriterium en is derhalve een aspect van het getrouwe beeld van de lasten in de jaarrekening en werkt niet door naar

de rechtmatigheidsverantwoording. Uiteraard kan ervoor worden gekozen om het niet (kunnen) vaststellen van prestaties bij betaalde lasten te vermelden in de paragraaf bedrijfsvoering."

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties), wordt wel een verplichting opgenomen.

BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het hieraan gerelateerde materiële vast actief.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investeringsbijdragen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De (standaard) gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	25 (renovatie, restauratie en aankoop) en 40 (nieuwbouw)
Bedrijfsgebouwen	25 (renovatie, restauratie en aankoop) en 40 (nieuwbouw)
Vervoermiddelen	10 (auto's en zware transportmiddelen)
Machines, apparaten en installaties	10 (veiligheidsvoorzieningen en telefooninstallaties) en 15 (technische installaties in bedrijfsgebouwen)
Overig (automatisering)	10 (kantoormeubilair en tijdelijke terreinwerken) en 4

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen en verwerken van (huishoudelijk) afval, alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf begrotingsjaar 2017 zijn en worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen worden - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt (ruim) boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1, lid 1, letter e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Afschrijvingen vinden standaard plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Reeds bestaande investeringen waarvoor een heffing geheven kan worden, worden afgeschreven volgens de annuïtaire methode.

Viottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting van de (gewezen) wethouders is echter tegen de

contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd (actuarieel berekend). De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Bijlage 8 SiSa-tabel

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.2.6. Single information Single audit (SiSa)'.

Deze bijlage maakt uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening 2024.

Hieronder treft u de SiSa verantwoordingsinformatie over 2024 zoals deze wettelijk is voorgeschreven. Deze informatie wordt afzonderlijk naar het CBS verzonden.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			1	1	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t.				

		Indicator: B2/06	Indicator: B2/07			
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
		Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten
		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>	<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>
		€10.654	€ 10.654			€0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: B2/14</i>	<i>Indicator: B2/15</i>	<i>Indicator: B2/16</i>	<i>Indicator: B2/17</i>	<i>Indicator: B2/18</i>
		€0	€1.900	€3.569	€3.569	€1.847
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	
		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
		<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>	<i>Indicator: B2/22</i>	<i>Indicator: B2/23</i>	<i>Indicator: B2/24</i>

BIJLAGEN

			€12.348	€24.348	€0	€ 0	€28.418	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen affaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
-	-	-	<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
-	-	-	€ 0	€ 1.798	0	0	0	
-	-	-						
-	-	-						
-	-	-						
OC W	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>

			€ 63.761	€ 0	€ 0	€ 18.334	€ 36.202	€ 36.441
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstande nbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstande nbeleid		
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
		1						
		2						
		100						
OC W	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>		
			€ 0	€ 16.436	€ 0	Ja		

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>	
		1					
		2					
		10					
Ien W	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>	
			€ 20.987	€ 199.706	€ 116.541	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>	
		1	104 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en –paden aantal in dagen	Ja	1	800 meter fietspaden	
		2	109 Aanleg van verticale elementen voor korte	Ja	3		

			rechtstanden aantal in st				
3			111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	1		
4			116 Aanleg van rijbaanscheiding door rammelstrook op asmarkering aantal in meters	Ja	200		
5			120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1		
6			123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Ja	3		
7			108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0		
8			109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	1		
9			217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	0		
10			111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	1		

			11	122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0		
			12	123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Nee	0		
			13	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0		
len W	E27 B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E27B/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/03</i>	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/04</i>	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/05</i>
			1	2017/17482	€ 140.000	€ 210.000		
				Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)

Ien W	E44 B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1 2017/17482	€ 140.000	€ 210.000		Nee	
			Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060983 Gemeente Venlo	5000006738	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060983 Gemeente Venlo	5000006738	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13					

		1	060983 Gemeente Venlo	5000006738	Regenwater bergen / infiltreren. Vergroten van de afvoercapaciteit	Nee	
len W	E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	Besteding (jaar T-1)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E81/01	Aard controle R Indicator: E81/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/04	
			€ 25.000	€ 0	€ 25.000	Ja	
len W	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
		1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0		
SZ W	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

	Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
		€ 1.605.311	€ 35.944	€ 59.402	€ 0	€ 13.128	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
		€ 0	€ 3.320	€ 0	€ 101.055	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				

			€ 0	Ja				
SZ W	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeente deel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 3.571	€ 395	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkings BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkings BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZ W	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.507	€ 1.114	€ 0
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.034	€ 0
	6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 2.507	€ 3.148	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
	5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		

6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire	
	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/19</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	

			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZ W	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>			
			€ 132.925	€ 0	Ja			
SZ W	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			Gemeente			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			

			Indicator: G12/01	Indicator: G12/02	Indicator: G12/03				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZ W	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05			
		€ 7.173	€ 0	€ 0	€ 0	Ja			
VW S	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 4.602	€ 5.486	€ 8.179	Ja	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 31.507	€ 39.218	€ 65.822	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 7.081	€ 8.440	€ 8.615	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 5.664	€ 6.684	€ 8.257	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 1.770	€ 2.246	€ 2.246	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 6.195	€ 7.384	€ 7.384	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 16.816	€ 20.316	€ 33.312	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 3.540	€ 3.540	€ 6.938	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 885	€ 1.055	€ 1.055	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 12.744	€ 15.225	€ 16.225	Ja	Ja

			11	Mantelzorg	€ 3.540	€ 3.540	€ 6.938	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 3.540	€ 4.220	€ 4.397	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 3.363	€ 3.737	€ 3.737	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 885	€ 884	€ 1.734	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 2.584	€ 2.585	€ 5.954	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/07</i>					
				Nee					
VW S	H35 B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H35B/02</i>				
			1	060268 Gemeente Nijmegen	€ 19.544				
VR O	J55	Aanpak energiearmoede		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			49	€ 6.154	€ 26.848	10	€ 1.256	€ 6.147
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.		Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			59	€ 32.915	€ 38.068			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)		Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			0	0	0	0	63	0

VR O	J75 B	Regiodeals 3 ^e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden			Een pijler per regel			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/05</i>	
		1	060983 Gemeente Venlo	1813178	Project Landschap Maasvallei - Maasheggen	€ 20.295	€ 20.295	
		2	060983 Gemeente Venlo	IA111 Maasheggen II	Project Landschap Maasvallei - Maasheggen	€ 72.879	€ 72.879	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/09</i>		
		1	060983 Gemeente Venlo	€ 30.172	€ 30.172	Afgesproken cofinanciering is 50/50		
		2	060983 Gemeente Venlo	€ 121.718	€ 121.718	Afgesproken cofinanciering is 50/50		
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			

			Indicator: J75B/10	Indicator: J75B/11	Indicator: J75B/12			
		1	€ 151.890	€ 0	Nee			
VR O	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI23-03607320	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			2 LAI24-03748016	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09						
		1	€ 0	€ 0	Nee			

KG G	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	2	€ 0	€ 0	Nee			
				Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: K28/01</i>	<i>Indicator: K28/02</i>	<i>Indicator: K28/03</i>	<i>Indicator: K28/04</i>	<i>Indicator: K28/05</i>	<i>Indicator: K28/06</i>
				€ 37.962	€ 0	€ 0	€ 37.962	€ 38.230	€ 44.430
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t.</i>					
				<i>Indicator: K28/07</i>					
				Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
				<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/06</i>
				€ 2.556.022	€ 2.408.331	€ 0	€ 614.912	€ 19.260	€ 21.168
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	

BIJLAGEN

						Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09		
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 2.208	€ 47.375	€ 5.574.526	€ 8.742.055	

Bijlage 9 Verdeling taakvelden over programma's

Dit betreft een bijlage van onderdeel '2.2.7. Overzicht van de baten en lasten per taakveld'.

Deze bijlage maakt uitdrukkelijk onderdeel uit van de jaarrekening 2024.

Verdelingsprincipe van taakvelden over programma's

Hieronder vindt u de relatie tussen de diverse programma's in deze Jaarstukken 2024 en de daaraan gekoppelde wettelijke taakvelden.

Programma Sociale leefomgeving

- 0.2 Burgerzaken;
 - 1.1 Crisisbeheersing en brandweer;
 - 1.2 Openbare orde en veiligheid;
- 4.1 Openbaar basisonderwijs (n.v.t.);
- 4.2 Onderwijshuisvesting;
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken;
- 5.1 Sportbeleid en activering;
- 5.6 Media;
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; en
- 7.1 Volksgezondheid.

Programma Sociaal domein

- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen;
- 6.3 Inkomensregelingen;
- 6.4 WSW en beschut werk;
- 6.5 Arbeidsparticipatie;
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo);
 - 6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo);
 - 6.71b Begeleiding (Wmo);
 - 6.71c Dagbesteding (Wmo);
 - 6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo);
 - 6.72a Jeugdhulp begeleiding;
 - 6.72b Jeugdhulp behandeling;
 - 6.72c Jeugdhulp dagbesteding;
 - 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig;
 - 6.73a Pleegzorg;
 - 6.73b Gezinsgericht;
 - 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig;
 - 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf;
 - 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf;
 - 6.74c Gesloten plaatsing;
 - 6.81a Beschermd wonen (Wmo);
 - 6.81b Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo);
 - 6.82a Jeugdbescherming; en
 - 6.82b Jeugdreclassering.

Programma Fysieke leefomgeving

- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden;
- 0.63 Parkeerbelasting (n.v.t.);
- 2.1 Verkeer en vervoer;
- 2.2 Parkeren;
- 2.4 Economische havens en waterwegen;
- 2.5 Openbaar vervoer;
- 3.1 Economische ontwikkeling;
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur;
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen;

- 5.2 Sportaccommodaties;
- 7.2 Riolering;
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria;
- 8.1 Ruimtelijke ordening;
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen) (n.v.t.); en
- 8.3 Wonen en bouwen.

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

- 2.3 Recreatieve havens;
- 3.4 Economische promotie;
- 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie;
- 5.4 Musea;
- 5.5 Cultureel erfgoed;
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie;
- 7.3 Afval; en
- 7.4 Milieubeheer.

Programma Bestuur en organisatie

- 0.1 Bestuur
- 0.5 Treasury (alleen deel excl. rente);
- 0.61 Ozb woningen (alleen lasten);
- 0.62 Ozb niet-woningen (alleen lasten)
- 0.64 Belastingen overig (alleen lasten)
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds (alleen lasten); en
- 0.8 Overige baten en lasten (excl. deel onvoorzien).

Algemene dekkingsmiddelen

- 0.5 Treasury (alleen rente);
- 0.61 Ozb woningen (alleen baten);
- 0.62 Ozb niet-woningen (alleen baten);
- 0.64 Belastingen overig (alleen baten); en
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds (alleen baten).

Overhead

- 0.4 Overhead.

Vennootschapsbelasting

- 0.9 Vennootschapsbelasting.

Onvoorzien

- 0.8 Overige baten en lasten (alleen deel onvoorzien).

Mutaties reserves alle programma's

- 0.10 Mutaties reserves.

Mutaties in reserves worden zo veel mogelijk functioneel verdeeld over alle programma's, zodat per programma de mutaties in de reserves bekend zijn. Voor de Uitvoeringsinformatie voor derden (IV3 / wettelijke taakvelden) worden deze mutaties ondergebracht in taakveld 0.10.

Bijlage 10 Begrippenlijst

Dit betreft een algemene bijlage.

Onderstaande begrippenlijst kan gebruikt worden ter verduidelijking van begrippen die in de diverse boekwerken van de p&c-cyclus worden gebruikt. Deze lijst is niet alleen specifiek van toepassing op de Jaarstukken, maar kan ook gebruikt worden voor bijvoorbeeld de Programmabegroting. Het is mogelijk dat niet alle begrippen in deze jaarstukken vermeld zijn.

Begrip	Omschrijving
Achterstallig onderhoud	Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.
Activa-posten	De activa maken onderdeel uit van de balans (zie aldaar) en worden, kort gezegd, gevormd door de (in geldwaarde uitgedrukte) bezittingen, zoals gebouwen, goederen, vorderingen en geldtegoeden. De activa-posten worden meestal onderverdeeld in twee categorieën: - vaste activa, zijnde activa-posten die langer dan een jaar meegaan, zoals gebouwen, machines en inventaris en; - vlottende activa, zijnde activa-posten die maximaal één jaar meegaan, zoals voorraden, vorderingen en geldtegoeden. De tegenhanger van de activa-posten zijn de passiva-posten.
Algemene reserve	Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogensbestanddelen (op de balans) en zijn in principe vrij om te besteden. Een algemene reserve is een reserve waaraan de raad geen specifieke bestemming heeft gegeven, zoals bij een bestemmingsreserve het geval is. Mook en Middelaar heeft twee algemene reserves: - een (min of meer geblokkeerde) algemene reserve die als ondergrens wordt aangehouden voor het afdekken van risico's, zijnde de 'Algemene reserve' en; - een volledig vrij te besteden algemene reserve, zijnde de Vrij Besteedbare Reserve (VBR).
Balans	De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht zijn: de activa en de passiva (zie aldaar). De term 'balans' doelt op dit evenwicht. De activa worden, kort gezegd, gevormd door de bezittingen en de passiva bestaan uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Als de beide delen naast elkaar gepresenteerd worden, staan de activa aan de linkerzijde (debetkant) en de passiva aan de rechterzijde (creditkant). Er is echter niets op tegen om ze onder elkaar te zetten.
Bestuurlijk belang	Betreft zeggenschap in/bij een verbonden partij. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij, doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.
BBV	Het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente moet voldoen.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Door de manier waarop dit financiële kengetal wordt berekend, is dit cijfer in het jaarverslag altijd hetzelfde als in de begroting.
Bestemmingsreserve	Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogensbestanddelen (op de balans) en zijn in principe vrij om te besteden. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad echter een specifieke bestemming heeft gegeven. De raad is bevoegd om de bestemming te wijzigen of ongedaan te maken.
Bestemmingsreserve kapitaallasten	Bestemmingsreserve voor het dekken van kapitaallasten (afschrijving en rente) van reeds gerealiseerde of nog te realiseren investeringen. De kapitaallasten van nieuwe investeringen worden zoveel mogelijk opgenomen in de begroting, zodat deze bestemmingsreserve op termijn niet meer nodig is.
Bezuinigingsmaatregelen	Lastenverlagende maatregelen om een begrotingstekort weg te werken. Een bezuiniging is iets wat al rechtstreeks op de lasten van de begroting wordt verwerkt. In de begroting zijn deze bezuinigingen op programmaniveau verwerkt.
Budgetrecht	De bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen. Door de begroting vast te stellen geeft de raad het college toestemming om geld uit te geven aan de afgesproken activiteiten.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

BIJLAGEN

Begrip	Omschrijving
Dekkingsmiddelen	Middelen die worden gegenereerd dan wel aangewend om de lasten in de begroting op te vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij te besteden (zoals uitkeringen gemeentefonds), terwijl specifieke dekkingsmiddelen gebonden zijn aan bepaalde uitgaven binnen een programma (zoals een provinciale subsidie, de afvalstoffenheffing of leges voor de aanvraag van een paspoort).
Dividend	Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders (= deelneming).
EMU-referentiewaarde	Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar betreft een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden, naast het eigen aandeel, ook het aandeel in het EMU-saldo van gemeenschappelijke regelingen betreft waar de individuele overheid deel van uitmaakt.
EMU-saldo	Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven op kasbasis van een gemeente. Dit in tegenstelling tot het begrotings- of rekeningresultaat op basis van het baten- en lastenstelsel. Het EMU-saldo wordt berekend volgens Europese voorschriften.
Financieel belang.	Een bedrag dat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet zou gaan. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
Financiële kengetallen	Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van een gemeente. Deze zijn vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Geïnterpreteerde risico's	In kaart gebrachte kansen op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang.
Gekwantificeerde risico's	Het totaal van de financiële gevolgen van de kansen op gevaar of schade.
Gemeenschappelijke regeling	Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) dat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.
Groot onderhoud	Uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.
Incidentele baten en lasten	De aard van de begrotingspost is altijd leidend voor het al dan niet incidentele karakter ervan. Een hulpmiddel bij het bepalen van het karakter van de begrotingspost is de tijdsduur. Incidentele baten en lasten zijn posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Baten en lasten die zich in drie jaar of minder voordoen, kunnen worden gekwantificeerd als incidenteel, maar kunnen ook structureel van aard zijn. Baten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard.
Investerings met economisch nut	Investerings die handelbaar zijn (bijvoorbeeld gebouwen of vervoermiddelen) en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investerings met maatschappelijk nut	Investerings die in principe niet handelbaar zijn (bijvoorbeeld wegen). Voor sommige investeringen met maatschappelijk nut worden de kosten verhaald middels een heffing (bijvoorbeeld riolering).
Klein onderhoud	Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede, werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau.
Kwaliteitsniveau van het onderhoud	Een maat (norm) voor de staat van onderhoud waarin een kapitaalgoed zich moet bevinden.
Kwijtschelding	Inwoners die gemeentelijke belastingen (lokale heffingen) niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt en voor welke belasting.
Lokale heffingen	Retributies en eigen belastingen die de gemeente ontvangt op basis van publiekrechtelijke regels, zoals onroerende zaakbelastingen, leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing.
Materiële vaste activa	Investerings met een meerjarig economisch of maatschappelijk nut.
Omgevingsadressen-dichtheid	De omgevingsadressendichtheid of OAD is een maat voor stedelijkheid. Ze wordt in Nederland door het Centraal Bureau voor de Statistiek gebruikt. De omgevingsadressendichtheid van een adres is het aantal adressen binnen een cirkel van één kilometer rond dat adres. Per blok van 500 bij 500 meter wordt de OAD uitgerekend voor een (mogelijk fictief) adres in het midden van dat blok en vervolgens toegekend aan alle adressen in dat hele blok. De volgende vijf klassen worden onderscheiden:

Begrip	Omschrijving		
	Stedelijkheid	Aantal adressen per km ²	Code
	zeer sterk stedelijk	meer dan 2.500	1
	sterk stedelijk	1.500 - 2.500	2
	matig stedelijk	1.000 - 1.500	3
	weinig stedelijk	500 - 1.000	4
	niet stedelijk	0 - 500	5
Onderhoud kapitaalgoederen	Het systematisch aan de hand van beheerplannen onderhouden van in de gemeente aanwezige kapitaalgoederen (zoals wegen, groen, water, gebouwen).		
Opschuiven sluitend meerjarenperspectief	In de Gemeentewet is bepaald dat een meerjarenraming voor (ten minste) de drie jaren volgend op het begrotingsjaar wordt opgesteld. Als het begrotingsjaar geen structureel en reëel evenwicht laat zien, moet aannemelijk worden gemaakt dat het evenwicht uiterlijk in het derde jaar van de meerjarenraming door de gemeente tot stand kan worden gebracht. Het is daarom in beginsel voor de toezichthouder niet acceptabel als ieder jaar opnieuw een meerjarenraming wordt opgesteld waarbij er uitsluitend in het derde jaar van de meerjarenraming weer evenwicht is.		
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zoals algemene personeelskosten, kosten van ICT, huisvestingskosten, kosten managementteam).		
Passiva-posten	De passiva maken onderdeel uit van de balans en worden, kort gezegd, gevormd door het (in geldwaarde uitgedrukte) eigen vermogen en vreemd vermogen (schulden en verplichtingen). De passiva-posten worden meestal onderverdeeld in drie categorieën: - eigen vermogen, zijnde het verschil tussen alle bezittingen (activa) en het vreemd vermogen (schulden); - vaste passiva, zijnde passiva-posten die langer dan een jaar meegaan, zoals voorzieningen en langlopende opgenomen geldleningen en; - vlottende passiva, zijnde passiva-posten die maximaal één jaar meegaan, zoals schulden aan leveranciers of 'rood staan' bij een bank.		
Preventief toezicht	Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voor structureel en reëel evenwicht voldoet, is er sprake van preventief toezicht. In dat geval behoeven de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen vooraf de goedkeuring van de toezichthouder (Gedeputeerde Staten).		
Programma	Een samenhangend geheel van activiteiten in de gemeentebegroting. De programma's worden door de raad vastgesteld (en blijven in principe gedurende een raadsperiode gelijk).		
Reëel evenwicht	Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn.		
Repressief toezicht	Wanneer de begroting aan de wettelijke criteria voor structureel en reëel evenwicht voldoet, is er sprake van repressief toezicht. Dit is de standaardvorm van toezicht en houdt in dat de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen direct uitgevoerd kunnen worden (rechtskracht krijgen), zonder afhankelijk te zijn van een voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder (Gedeputeerde Staten).		
Risico-inventarisatie	Een overzicht van de kansen van een positieve of een negatieve gebeurtenis van materieel belang.		
Risicomanagement	Risicomanagement is een hulpmiddel om op een gestructureerde manier risico's in kaart te brengen, te evalueren en - door er proactief mee om te gaan - beter te beheersen. Risicomanagement is gebaseerd op het maken van risicoanalyses en maakt veelal gebruik van risicomodellen.		
Saldo van de financieringsfunctie	Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de producten en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Dit wordt ook wel het renteresultaat genoemd.		
Solvabiliteitsratio	Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.		
Stelpost	Begrotingspost waarvan de concretisering nog moet worden uitgewerkt.		
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, dat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, worden inkomsten en uitgaven toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan. Het omrekenen van het resultaat volgens het stelsel van baten en lasten naar een resultaat volgens het kasstelsel, gebeurt via het berekenen van het EMU-saldo.		
Structureel en reëel evenwicht	Deze situatie is aan de orde als, uitgaande van het bestaande beleid en inclusief nieuw aanvaard beleid, - alle structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten en		

BIJLAGEN

Begrip	Omschrijving
Taakstelling	- incidentele lasten worden gedekt door incidentele baten (waaronder onttrekkingen aan de VBR). Opdracht tot bezuinigingen, terwijl (nog) geen concrete maatregelen zijn genomen. Pas op langere termijn ontstaan de positieve financiële effecten.
Voorziening	Voorzieningen kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken, omdat deze gelden niet vrij beschikbaar zijn. Er staat namelijk altijd een verplichting of een kwantificeerbaar risico tegenover. De raad stelt voorzieningen in voor een specifiek doel. Ter onderbouwing moet een (beheers)plan opgesteld worden. De voorziening kan alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor zij is ingesteld.
Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	De Vrij Besteedbare Reserve is een vorm van een algemene reserve, maakt onderdeel uit van het eigen vermogen op de balans en is vrij te besteden.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken dan wel middelen heeft vrijgemaakt om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan.
Weerstandscapaciteit, incidenteel	Het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.
Weerstandscapaciteit, structureel	Het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Bijlage 11 Controleverklaring

Dit betreft een algemene bijlage. Deze heeft betrekking op het onderdeel 2.2 Jaarrekening, inclusief de bijlagen 6 tot en met 9 van deze Jaarstukken 2024.

De controleverklaring van de accountant wordt separaat toegevoegd.

Colofon

Bezoekadres:

Gemeentehuis
Raadhuisplein 6
6585 AP MOOK

Correspondentieadres:

Gemeente Mook en Middelaar
Postbus 200
6585 ZK MOOK

Communicatie:

internet : www.mookenmiddelaar.nl
e-mail : gemeente@mookenmiddelaar.nl
telefoon : (024) 696 9111

Oplage

Papier : 40 exemplaren
Digitaal : Gemeentelijke website

Foto voorzijde

Hoog water bij de Maas in Mook (winnaar fotowedstrijd 2023 'Thuis in mijn gemeente')